SPARTACIST

ΤΕΥΧΟΣ 2 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2025

Ο Αμερικανικός Ιμπεριαλισμός Σφίγγει τη Μέγγενη

Επίσης σε αυτό το τεύχος: Κίνα • Ιράν

Ο Αμερικανικός Ιμπεριαλισμός Σφίγγει τη Μέγγενη

Εισαγωγή

Το παρακάτω κείμενο γράφτηκε από τον Vincent David και υιοθετήθηκε στην ολομέλεια της Διεθνούς Εκτελεστικής Επιτροπής της ΔΚΕ τον Απρίλιο.

Η επανεκλογή του Ντόναλντ Τραμπ ως προέδρου των ΗΠΑ προκάλεσε πολιτικό σεισμό και οι πρώτοι μήνες της θητείας του επιβεβαίωσαν ότι βρισκόμαστε σε μια περίοδο ριζικών παγκόσμιων μεταβολών. Ωστόσο, ο φρενήρης ρυθμός των γεγονότων συμβαδίζει μόνο με τη σύγχυση που κυριεύει την αριστερά και τους πολιτικούς σχολιαστές γενικότερα. Από τη μία πλευρά, κάποιοι αρχίζουν να κατανοούν αυτό που πριν δεν μπορούσαν. Μεταξύ των φιλελεύθερων και των σοσιαλιστών, είναι πλέον συνηθισμένο να μιλάνε για την κρίση και την αποτυχία του φιλελευθερισμού. Από την άλλη πλευρά, επικρατεί πανικός και υστερία. Πολλοί αντέδρασαν στην ομιλία του Τζ. Ντ. Βανς στη Διάσκεψη για την Ασφάλεια στο Μόναχο δηλώνοντας ότι οι ΗΠΑ εγκαταλείπουν την Ευρώπη ή ότι είναι «το τέλος της Δύσης». Κάποιοι πιστεύουν ότι ο Τραμπ συνθηκολογεί με τη Ρωσία ή/και ότι είναι φασίστας που προσπαθεί να τα έχει καλά με άλλους του είδους του. Άλλοι πιστεύουν ότι είναι απλά τρελός. Και στην άλλη άκρη του φάσματος βρίσκονται εκείνοι που φαντάζονται τον Τραμπ και τον Έλον Μασκ ως πολιτικούς εγκέφαλους που θα εξαγνίσουν το βαθύ κράτος και θα εγκαινιάσουν μια χρυσή εποχή για τον αμερικανικό καπιταλισμό.

Για να κατανοήσουμε οτιδήποτε, πρέπει να αφήσουμε στην άκρη τον φιλελεύθερο παροξυσμό και να εξετάσουμε την πραγματική τάση πίσω από τα καθημερινά γεγονότα. Οι ΗΠΑ δεν πρόκειται να εγκαταλείψουν την Ευρώπη, όπου έχουν τεράστια οικονομικά συμφέροντα και περισσότερους από 100.000 στρατιώτες. Ούτε ο Τραμπ υποκύπτει στον Πούτιν. Απλώς ευθυγραμμίζει την αμερικανική πολιτική με την πραγματικότητα στο πεδίο της μάχης στην Ουκρανία, προκειμένου να στρέψει την προσοχή των ΗΠΑ αλλού. Και προφανώς, δεν είναι το τέλος της Δύσης. Είναι η ***φιλελεύθερη*** Δύση που βρίσκεται στο νεκροκρέβατο.

Η μακροπρόθεσμη τάση που καθορίζει τις αλλαγές στον κόσμο είναι η σχετική παρακμή των ΗΠΑ. Για 80 χρόνια, οι ΗΠΑ αποτελούν την ηγεμονική δύναμη του καπιταλιστικού κόσμου και ολόκληρου του πλανήτη μετά την πτώση της ΕΣΣΔ. Αλλά η αμερικανική υπεροχή περιείχε και τους σπόρους της παρακμής της. Η κάποτε ισχυρή αμερικανική βιομηχανία μεταφέρθηκε σε μεγάλο βαθμό στον Παγκόσμιο Νότο. Ο αμερικανικός στρατός επεκτάθηκε υπερβολικά. Και άλλες χώρες έχουν σημειώσει σημαντι-

Ελληνική έκδοση

SPARTACIST

Όργανο του Επαναστατικού Μαρξισμού

Το *Spartacist* αποτελεί το θεωρητικό περιοδικό της Διεθνούς Κομμουνιστικής Ένωσης (Τεταρτοδιεθνιστικής) και εκδίδεται από τη Διεθνή Εκτελεστική Επιτροπή. Η μετάφραση και η επιμέλεια των κειμένων στα ελληνικά γίνεται από την ηγεσία της Τροτσκιστικής Ομάδας της Ελλάδας.

SPARTACIST PUBLISHING COMPANY
Box 1377 GPO, New York, NY 10116, USA
spartacist@spartacist.org
Τηλ.: +1 212 732 7862

Πολλά κείμενα στο τεύχος έχουν μεταφραστεί από την αγγλική έκδοση του *Spartacist*, τεύχος 70 (Μάιος 2025). Αθήνα, 22 Αυγούστου.

Εκτύπωση-Βιβλιοδεσία: STILVOPRESS

Τεύχος 2 **Αύγουστος 2025**

Υστερία και σύγχυση

The Guardian

Trump's senseless capitulation to Putin is a betrayal of Ukraine - and terrible dealmaking

Timothy Garton Ash

13 Φεβρουαρίου 2025

Η παράλογη συνθηκολόγηση του Τραμπ με τον Πούτιν αποτελεί προδοσία της Ουκρανίας και μια φρικτή συμφωνία.

– The Guardian

NEW YORK POST

RICH LOWRY

OPINION

Trump will destroy a world economy that has us at the apex and only getting stronger

14 Απριλίου 2025

Ο Τραμπ θα καταστρέψει μια παγκόσμια οικονομία που μας έχει στην κορυφή και γίνεται μόνο πιο ισχυρή.

– New York Post

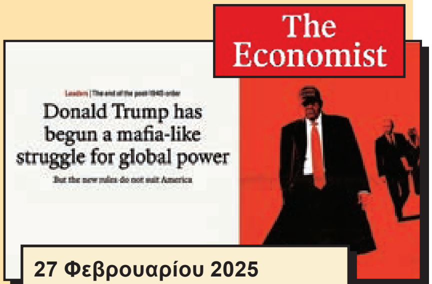
The Economist

Donald Trump has begun a mafia-like struggle for global power

27 Φεβρουαρίου 2025

Ο Ντόναλντ Τραμπ έχει ξεκινήσει ένα μαφιόζικο αγώνα για την παγκόσμια εξουσία.

– The Economist

κή οικονομική ανάπτυξη, ιδίως η Κίνα. Ωστόσο, οι ΗΠΑ παραμένουν η υπερδύναμη του κόσμου, ελέγχοντας το παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα και το χρηματοπιστωτικό σύστημα, ενώ ο αμερικανικός στρατός – που εξακολουθεί να είναι ο μεγαλύτερος – παραμένει ο κύριος εγγυητής της ασφάλειας σε όλο τον κόσμο. Η αυξανόμενη αντίφαση μεταξύ της ηγεμονικής θέσης των ΗΠΑ και της φθίνουσας οικονομικής τους δύναμης έχει πλέον φτάσει σε κρίσιμο σημείο. Αυτό εξηγεί την αναταραχή στην παγκόσμια κατάσταση.

Μακριά από το να είναι τρελός, αυτό που ο Τραμπ αντιπροσωπεύει είναι μια θεμελιώδη στροφή στη στρατηγική του αμερικανικού ιμπεριαλισμού, που στοχεύει να επαναβεβαιώσει την κυριαρχία του και να αναστρέψει την παρακμή του ή τουλάχιστον να την επιβραδύνει. Για να το πετύχει αυτό, ο Τραμπ επιδιώκει την εκβιομηχάνιση των ΗΠΑ για πολεμικούς σκοπούς και την περαιτέρω συμπίεση των συμμάχων των ΗΠΑ και των νεοαποικιών. Η νέα διακυβέρνηση σπάει με τα φιλελεύθερα ιδεώδη και τους θεσμούς που κυριάρχησαν στο αμερικανικό σύστημα για δεκαετίες αλλά έχουν πλέον καταστεί εμπόδιο για την ενίσχυση της θέσης των ΗΠΑ. Πίσω από τους εμπορικούς πολέμους, τις διαπραγματεύσεις με τη Ρωσία και τις φλογερές ομιλίες κατά του «εσωτερικού εχθρού» βρίσκεται η ανάγκη των ΗΠΑ να συγκροτήσουν ένα μπλοκ, σταθερά ευθυγραμμισμένο με την εμπορική και εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ, προκειμένου να αντιμετωπίσουν, να απομονώσουν και να στραγγαλίσουν τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, τον κύριο οικονομικό αντίπαλο των ΗΠΑ.

Σε αντίθεση με την ευρέως επικρατούσα πεποίθηση, ιδιαίτερα στην αριστερά, η πηγή της αναταραχής στον κόσμο δεν είναι η άνοδος του δήθεν κινεζικού ή ρωσικού ιμπεριαλισμού. Η Κίνα έχει γνωρίσει μια οικονομική ανάπτυξη χωρίς προηγούμενο στην ιστορία της ανθρωπότητας, η οποία ωστόσο πραγματοποιήθηκε ***εντός*** της παγκόσμιας τάξης πραγμάτων υπό την ηγεσία των ΗΠΑ. Καθώς οι ΗΠΑ κινούνται για να απομονώσουν την Κίνα, η γραφειοκρατία του Κομμουνιστικού Κόμματος στο Πεκίνο ελπίζει να διατηρήσει το παλιό παγκόσμιο σύστημα, απλώς χωρίς την κυριαρχία των ΗΠΑ – μια απόλυτη φαντασίωση. Όσον αφορά τη Ρωσία, παρά τον τεράστιο στρατό της, έχει μια μικροσκοπική οικονομία σε σύγκριση με τις ΗΠΑ. Αυτό που οδήγησε τους ολιγάρχες στον πόλεμο στην Ουκρανία ***δεν*** ήταν ο επεκτατικός ρωσικός καπιταλισμός, αλλά η αντίδραση στην ***υπερβολική επέκταση*** των ΗΠΑ μέχρι τα σύνορα της Ρωσίας.

Παρά τα όσα επαναλαμβάνουν τα δυτικά ΜΜΕ, ο κόσμος παραμένει σε μεγάλο βαθμό μια ***αμερικανική αυτοκρατορία***. Η Κίνα, η Ρωσία, η συμμαχία BRICS+ – καμία από αυτές δεν επιδιώκει την παγκόσμια κυριαρχία. Ούτε χτίζουν ένα εναλλακτικό ***σύστημα*** σε αυτό των ΗΠΑ. Απλώς επιδιώκουν να θωρακιστούν από την επιθετικότητα των ΗΠΑ. Αλλά για την παγκόσμια υπερδύναμη, ακόμη και τέτοιες περιορισμένες κινήσεις αποτελούν μια θεμελιώδη – ακόμη και υπαρξιακή – πρόκληση για την υπεροχή της, που πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Η επαναβεβαίωση της αμερικανικής κυριαρχίας προκαλεί μεγάλες οικονομικές και πολιτικές κρίσεις. Πολλά εμπόδια στέκονται στο δρόμο των σχεδίων των ΗΠΑ, και υπάρχει διαφορά μεταξύ των στόχων και των φιλοδοξιών της

Spartacist

Κλειστό εργοστάσιο χάλυβα στη Βηθλεέμ της Πενσυλβάνιας.

αμερικανικής άρχουσας τάξης και της ικανότητάς της να τα υλοποιήσει. Η νέα διακυβέρνηση αντιμετωπίζει ήδη την οργή άλλων χωρών. Στο εσωτερικό, ενώ καμία σοβαρή δύναμη δεν απειλεί επί του παρόντος τον Τραμπ, η εναντίωση θα ενταθεί. Και αργά ή γρήγορα, οι βάναυσες επιθέσεις του Τραμπ θα αντιμετωπίσουν την αντίσταση της εργατικής τάξης, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Πολύς θόρυβος γίνεται από τους κυβερνήτες της Ευρώπης και του Καναδά που αντιστέκονται στις απαιτήσεις των ΗΠΑ. Ωστόσο, εξαρτώνται από τις ΗΠΑ και βραχυπρόθεσμα δεν θα έχουν άλλη επιλογή από το να συμμορφωθούν. Μια οικονομική κρίση σε συνδυασμό με την πίεση των ΗΠΑ πιθανότατα θα επιταχύνει περαιτέρω τη στροφή προς τα δεξιά και θα διευκολύνει την πτώση των Ευρωπαίων και Καναδών φιλελεύθερων πολιτικών. Πράγματι, οι δυνάμεις που βρίσκονται σε καλύτερη θέση για να επωφεληθούν από μια οικονομική ύφεση βραχυπρόθεσμα είναι τα δεξιά κόμματα τα οποία βρίσκονται σε άνοδο παντού στη Δύση. Αυτή η εσωτερική διαμάχη μέσα στην άρχουσα τάξη υπόσχεται να είναι μια θυελλώδης διαδικασία, καθώς οι φιλελεύθεροι προσκολλώνται στην εξουσία και χρησιμοποιούν όλα τα μέσα για να τη διατηρήσουν.

Η δυναμική θα είναι διαφορετική στον νεοαποικιακό κόσμο – Λατινική Αμερική, Ασία, Αφρική κ.λ.π. Οι περισσότερες από αυτές τις χώρες ήδη ασφυκτιούν από τον ιμπεριαλισμό. Το σφίξιμο της θηλιάς απο τις ΗΠΑ θα είναι καταστροφικό, καθώς δεν υπάρχει πια σχεδόν καθόλου λίπος να κοπεί και εκατομμύρια άνθρωποι ζουν σε απόλυτη εξαθλίωση. Αυτή η κατάσταση θα τροφοδοτήσει την ανάγκη στην εργατική τάξη και τις ευρύτερες μάζες να καταπολεμήσουν την αμερικανική κυριαρχία και να αντισταθούν στη λεηλασία του ΔΝΤ. Έχουμε ήδη δει τέτοιες εξεγέρσεις τα τελευταία χρόνια.

Όσον αφορά την Κίνα, η αστάθεια δεν θα προέλθει από την έλλειψη πόρων, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, αλλά από τις εσωτερικές αντιφάσεις του συστήματός της. Το καθεστώς του Κομμουνιστικού Κόμματος είναι μια γραφειοκρατική κάστα, που επιδιώκει να συμφιλιώσει τον καπιταλισμό και την κεντρικά σχεδιασμένη οικονομία και που το μοντέλο ανάπτυξης βασίστηκε στην παγκοσμιοποιημένη τάξη πραγμάτων υπό την ηγεσία των ΗΠΑ. Τώρα όμως οι ΗΠΑ κινούνται πιο επιθετικά για να απομονώσουν και να αντιμετωπίσουν την Κίνα. Θα ασκηθεί τεράστια πίεση στην ηγεσία του Κομμουνιστικού Κόμματος, τόσο από τους καπιταλιστές των οποίων τα κέρδη συρρικνώνονται, όσο και από την τεράστια εργατική τάξη της Κίνας, των οποίων οι συνθήκες διαβίωσης συμπιέζονται. Η Σταλινική γραφειοκρατία θα πρέπει να επιτελέσει μια όλο και πιο δύσκολη άσκηση ισορροπίας για να συγκρατήσει αυτές τις αντιφατικές δυνάμεις, κάνοντας τα πάντα, από την επιδότηση βιομηχανιών και την υιοθέτηση αριστερής φρασεολογίας έως την ενίσχυση της καταστολής. Αλλά αυτό δεν θα είναι αρκετό για να καθυστερήσει επ’ αόριστον τη θεμελιώδη επιλογή που αντιμετωπίζει η Λαϊκή Δημοκρατία: είτε την καπιταλιστική παλινόρθωση είτε την πολιτική επανάσταση της εργατικής τάξης.

Σε αυτή την περίοδο της ιμπεριαλιστικής επίθεσης, του επανεξοπλισμού και των αυξανόμενων κρίσεων, το ερώτημα που τίθεται είναι: θα ηττηθεί ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός ή θα συνεχίσει να σέρνει τον κόσμο σε μια σπείρα αντίδρασης, εξαθλίωσης και πολέμων; Για τους κομμουνιστές, το καθήκον της εποχής είναι να σφυρηλατήσουν επαναστατικές ηγεσίες ικανές να ενώσουν τους εργάτες και τους καταπιεζόμενους και να οδηγήσουν τον αγώνα ενάντια στην αμερικανική ηγεμονία στη νίκη. Η εναπόθεση των ελπίδων στους Κινέζους Σταλινικούς, τους Ρώσους ολιγάρχες, τους εθνικιστές ή τους σοσιαλδημοκράτες κάθε είδους θα αποδειχθεί μοιραία. Δεδομένου ότι δεν επιδιώκουν την ανατροπή της αμερικανικής ηγεμονίας και δεδομένης της εναντίωσής τους στην εργατική επανάσταση, είναι ανίκανοι να διεξάγουν έναν συνεπή και πραγματικά προοδευτικό αγώνα ενάντια στον ιμπεριαλισμό. Η απελευθέρωση των εργαζομένων του κόσμου από την καταπίεση και την εκμετάλλευση θα προωθηθεί και θα επιτευχθεί μόνο υπό τη σημαία της επανασφυρηλατημένης Τετάρτης Διεθνούς.

Σκοπός αυτού του κειμένου είναι να προσανατολίσει τους επαναστάτες για την περίοδο που έρχεται. Αυτό είναι ιδιαίτερα κρίσιμο, καθώς οι επαναστατικές δυνάμεις παντού είναι αδύναμες, απαξιωμένες και εξαιρετικά αποπροσανατολισμένες. Ελπίζουμε ότι αυτό το κείμενο θα συμβάλει στην επίλυση αυτής της κατάστασης.

I. Μαρξισμός Εναντίον Γκραντουαλισμού

Πολιτικά, οι Δυτικοί φιλελεύθεροι, οι σοσιαλδημοκράτες, οι γραφειοκράτες των σωματείων, οι υπέρμαχοι της συμμαχίας BRICS+, οι Κινέζοι Σταλινικοί και πολλοί αποκαλούμενοι επαναστάτες μοιράζονται όλοι κάτι κοινό. Δηλαδή, παραλλαγές μιας ***βαθμιαίας*** και ***πασιφιστικής*** αντίληψης της ιστορίας και των παγκόσμιων σχέσεων, που τους παραλύει μπροστά στην ανανεωμένη επίθεση του Τραμπ.

Joe Rosenthal

Η Μάχη της Ίβο Τζίμα, Φεβρουάριος 1945. Η αμερικανική αυτοκρατορία χτίστηκε με αίμα και σίδερο. Δεν θα φύγει ειρηνικά από τη σκηνή.

> «Στα τέλη του 17ου αιώνα στην Αγγλία συνοψίζονται συστηματικά στο αποικιακό σύστημα, στο σύστημα δημοσίων χρεών, στο σύγχρονο φορολογικό σύστημα και στο προστατευτικό σύστημα. Οι μέθοδες αυτές στηρίζονται ενμέρει στην πιο ωμή βία, όπως είναι λχ. το αποικιακό σύστημα. Όλες όμως χρησιμοποιούν την κρατική εξουσία, τη συγκεντρωμένη και οργανωμένη βία της κοινωνίας, για να επιταχύνουν σαν σε θερμοκήπιο το προτσές της μετατροπής του φεουδαρχικού τρόπου παραγωγής σε κεφαλαιοκρατικό. ***Η βία είναι η μαμή κάθε παλιάς κοινωνίας που κυοφορεί μια καινούργια. Η ίδια η βία είναι οικονομική δύναμη.***»
>
> —Καρλ Μαρξ, *Το Κεφάλαιο* (1867) [η έμφαση δική μας]

Για τους φιλελεύθερους, είναι η αντίληψη ότι η κοινωνική πρόοδος και η δημοκρατία αναπτύσσονται σταδιακά με την πορεία της ιστορίας. Παρόμοια, οι σοσιαλδημοκράτες και οι ρεφορμιστές συνδικαλιστές ηγέτες πιστεύουν ότι η ανάπτυξη των εργατικών οργανώσεων οδηγεί βαθμιαία στην πρόοδο, ακόμη και στον σοσιαλισμό. Οι υπέρμαχοι των BRICS+ θεωρούν τη βαθμιαία ανάπτυξη της Κίνας, της Ρωσίας και του Παγκόσμιου Νότου ως μια ανοδική, γραμμική πορεία προς μια νέα, πιο δίκαιη και «πολυπολική» παγκόσμια τάξη πραγμάτων. Παντού βλέπουμε την ίδια τάση: τα μεγάλα ρεύματα της ιστορίας περιορίζονται σε σταδιακή και βαθμιαία ανάπτυξη, οδηγώντας σε συνεχή και βαθμιαία πρόοδο.

Δυστυχώς για αυτούς, ο κόσμος δεν λειτουργεί έτσι. Καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας, βλέπουμε ότι η βαθμιαία ανάπτυξη οδηγεί σε βίαιους και απότομους κλυδωνισμούς. Ο καπιταλισμός αναπτύχθηκε σταδιακά μέσα στο φεουδαρχικό σύστημα και στη συνέχεια ξεπήδησε από αυτό μέσω επαναστάσεων και πολέμων. Η χρηματοπιστωτική κερδοσκοπία οδηγεί βαθμιαία σε οικονομική κρίση. Η εκμετάλλευση των εργατών οδηγεί βαθμιαία σε απεργίες. Η σταδιακή συσσώρευση της ποσότητας μετατρέπεται σε ποιότητα, όχι ειρηνικά, αλλά μέσω ξαφνικών κλυδωνισμών. Και η κινητήρια δύναμη της αλλαγής στις κοινωνίες είναι η ταξική πάλη μεταξύ των καταπιεζόμενων και των καταπιεστών, που οδηγεί αναπόφευκτα σε βίαιες συγκρούσεις.

Η κυριαρχία των σταδιακών αντιλήψεων μεταξύ πολλών αριστερών αντανακλά τις τελευταίες τρεις δεκαετίες σχετικής σταθερότητας. Η ηγεμονία των ΗΠΑ μετά την καταστροφή της ΕΣΣΔ επέτρεψε την παγκοσμιοποίηση και την ταχεία επέκταση του παγκόσμιου εμπορίου. Υπό την στρατιωτική και οικονομική υπεροχή των ΗΠΑ, σχεδόν όλες οι χώρες συμμορφώθηκαν και το κεφάλαιο μπορούσε να κυκλοφορεί ελεύθερα, ενώ οι ιμπεριαλιστικοί πόλεμοι των ΗΠΑ περιορίστηκαν σε λίγες χώρες που αψήφησαν τις διαταγές τους. Η οικονομική ανάπτυξη και η σχετική κοινωνική πρόοδος έδωσαν την ψευδαίσθηση ότι ο κόσμος έφτανε σταδιακά σε νέα ύψη. Αυτή ήταν η οικονομική βάση του φιλελευθερισμού, της κυρίαρχης ιδεολογίας της μετασοβιετικής περιόδου.

Δισεκατομμυριούχοι από τη Ρωσία αγόρασαν ποδοσφαιρικές ομάδες στη Βρετανία. Μεγιστάνες της βιομηχανίας από την Ινδία αγόρασαν επαύλεις στην Καλιφόρνια. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ενοποιήθηκε υπό το πρόσταγμα της ειρήνης και των φιλελεύθερων αξιών. Ακόμη και οι Κινέζοι Σταλινικοί πέταξαν την ενδυμασία τύπου Μάο και φόρεσαν κοστούμια και γραβάτες για να μεταμφιεστούν σε σεβαστούς καπιταλιστές. Οι οικονομικές σχέσεις φαίνονταν οργανικές, φυσικές και τόσο ελεύθερες όσο η παγκόσμια ροή του εμπορίου. Πολλοί στην αριστερά ξέχασαν ότι ο ιμπεριαλισμός διατηρείται με τη βία. Τον υποβάθμισαν σε μια αόριστη οικονομική έννοια για την «εξαγωγή κεφαλαίου» και εφόσον οι περισσότερες χώρες εξήγαγαν κάποιο κεφάλαιο, έτσι, ο ιμπεριαλισμός είναι παντού και πουθενά ταυτόχρονα. Κάθε χώρα με μεγάλη αύξηση του ΑΕΠ, μεγάλο στρατό και πολλούς εκατομμυριούχους είχε γίνει κάπως ιμπεριαλιστική, σε μια μακρά και βαθμιαία κλίμακα του ιμπεριαλισμού.

Ωστόσο, η μετασοβιετική περίοδος κατέστη δυνατή χάρη στην υπεροχή ***μίας*** ιμπεριαλιστικής δύναμης: των ΗΠΑ, που κατέκτησαν την κυριαρχία στον κόσμο όχι μέσω μιας ειρηνικής και σταδιακής διαδικασίας, αλλά μέσω του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, της μεγαλύτερης σφαγής στην ιστορία της ανθρωπότητας. Η νίκη των ΗΠΑ

Keystone

Σειρά στρατιωτικών αεροσκαφών C-47 Skytrains, Ιανουάριος 1945. Η κυριαρχία των ΗΠΑ ήταν δυνατή χάρη στην ισχυρή βιομηχανική τους βάση.

τους επέτρεψε να ενοποιήσουν όλες τις παλιές αποικιακές δυνάμεις – Ιαπωνία, Γερμανία, Γαλλία, Βρετανία, Ιταλία – σε μια συμμαχία υπό την ηγεσία των ΗΠΑ για να αντιμετωπίσουν τη Σοβιετική Ένωση. Οι ΗΠΑ κατέκτησαν την κυριαρχία σε ολόκληρο τον πλανήτη καταστρέφοντας τελικά τη Σοβιετική Ένωση μέσω της καπιταλιστικής αντεπανάστασης, η οποία ανέτρεψε τα κεκτημένα του 1917 και κατέστρεψε τον κοινωνικό ιστό της Ρωσίας και της Ανατολικής Ευρώπης.

Τώρα, ο Τραμπ θέτει τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό σε πολεμική προετοιμασία. Αντιστρέφει την παγκοσμιοποίηση, σπάει με τις φιλελεύθερες αξίες και θεσμούς και προχωρά στην αντιπαράθεση με την Κίνα. Αυτοί που είναι πιο σοκαρισμένοι από την επίθεση του Τραμπ είναι εκείνοι που προσκολλώνται στον γκραντουαλισμό. Δεν μπορούν να καταλάβουν πώς η βαθμιαία οικονομική παρακμή των ΗΠΑ θα οδηγούσε ***αναπόφευκτα*** σε μια απότομη και βίαιη στροφή της αμερικανικής άρχουσας τάξης για να ενισχύσει τη θέση της με κάθε δυνατό μέσο. Το πλεονέκτημα των Μαρξιστών είναι ακριβώς ότι κατανοούμε ότι οι αυτοκρατορίες χτίζονται μέσω του πολέμου και διατηρούνται όχι μόνο μέσω των οικονομικών σχέσεων, αλλά και μέσω της ***βίας***. Κατανοούμε ότι η αμερικανική αυτοκρατορία δεν θα αποχωρήσει από τη σκηνή της ιστορίας σταδιακά και ειρηνικά, αλλά μόνο μέσω της βίαιης εκτόπισής της. Δηλαδή, ή «με τον επαναστατικό μετασχηματισμό ολόκληρης της κοινωνίας ή με την κοινή καταστροφή των αντιμαχόμενων τάξεων», για να χρησιμοποιήσουμε τα λόγια του *Κομμουνιστικού Μανιφέστου*.

Ωστόσο, πολλές Μαρξιστικές ομάδες σήμερα πιστεύουν ότι η ηγεμονία των ΗΠΑ έχει ήδη τελειώσει! Πιστεύουν ότι η Ρωσία και η Κίνα έχουν ***βαθμιαία*** μετατραπεί σε ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Πιστεύουν ότι ο κόσμος έχει ***ήδη*** ξαναμοιραστεί, ότι οι ΗΠΑ έχασαν την ηγεμονική τους θέση ***ειρηνικά***, μόνο μέσω της σταδιακής οικονομικής ανάπτυξης και χωρίς σημαντικές ρήξεις ή πολέμους, και ότι ο κόσμος είναι τώρα χωρισμένος μεταξύ ανταγωνιστικών ιμπεριαλιστικών μπλοκ. Το λένε συχνά αυτό, ενώ ισχυρίζονται ότι είναι Λενινιστές. Ωστόσο, ο Λένιν σφυροκοπούσε συνεχώς για το πώς οι ***πόλεμοι*** ήταν ένα αναπόφευκτο χαρακτηριστικό του ιμπεριαλιστικού συστήματος και το μέσο με το οποίο οι μεγάλες δυνάμεις αγωνίζονται για να ξαναμοιράσουν τον κόσμο σε σφαίρες επιρροής. Ο ρεβιζιονισμός της αριστεράς απέναντι στον Λένιν αποκαλύπτει μια σταδιακή αντίληψη, ***εξαφανίζοντας*** το γεγονός ότι ο κόσμος παραμένει μια αμερικανική αυτοκρατορία, της οποίας η απόλυτη δύναμη βασίζεται στον αμερικανικό στρατό και τις 750 βάσεις του που είναι διασκορπισμένες σε όλες τις ηπείρους.

Κατά μία έννοια, ο Τραμπ έχει καλύτερη αντίληψη αυτού από τους γκραντουαλιστές. Γνωρίζει ότι για να ενισχύσει τη θέση των ΗΠΑ πρέπει να προετοιμαστεί για πόλεμο και να στραγγαλίσει την Κίνα. Και γνωρίζει ότι για να το κάνει αυτό, πρέπει να συντρίψει τους φιλελεύθερους και τους δειλούς που στέκονται εμπόδιο. Τουλάχιστον, η πολιτική του Τραμπ μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να ξεκαθαρίσει στους γκραντουαλιστές μας ένα-δύο πράγματα σχετικά με την πραγματική φύση του ιμπεριαλισμού και των παγκόσμιων σχέσεων. Αυτό είναι κλειδί, καθώς όσοι θέλουν να πολεμήσουν τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό πρέπει να απαλλαγούν από κάθε γκραντουαλιστική ψευδαίσθηση. Χωρίς αυτό, είναι αδύνατο να κατανοήσουμε τον κόσμο, την κατεύθυνση προς την οποία κινείται και κυρίως τι πρέπει να κάνουμε.

II. Πώς Λειτουργεί το Αμερικανικό Σύστημα

Πολλοί γνωρίζουν ότι οι ΗΠΑ κυριαρχούν στην παγκόσμια οικονομία. Αλλά λίγοι καταλαβαίνουν πραγματικά πώς το κάνουν αυτό. Για να βγάλει κανείς άκρη με το τι κάνει ο Τραμπ, είναι σημαντικό να κάνουμε ένα βήμα πίσω και να κατανοήσουμε τον μηχανισμό που χρησιμοποιεί ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός, την εσωτερική του λειτουργία και τα όριά του.

Αυτό που επέτρεψε στις ΗΠΑ να βγουν νικήτριες από τον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο και να υπερέχουν όλων των αντιπάλων τους ήταν η βιομηχανική τους ισχύ, που τους παρείχε τον ισχυρότερο στρατό. Είναι από αυτή τη θέση, που οι ΗΠΑ κατάφεραν να επιβάλουν το δολάριο ως το παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα (που χρησιμοποιείται για το μεγαλύτερο μέρος του διεθνούς εμπορίου και διατηρείται ως αποθεματικό από τράπεζες και κυβερνήσεις). Το δολάριο ήταν συνδεδεμένο με τον χρυσό, γεγονός που του έδινε σταθερότητα. Σε γενικές γραμμές, οι ΗΠΑ δάνειζαν χρήματα σε άλλες καπιταλιστικές χώρες, οι οποίες με τη σειρά τους τα χρησιμοποιούσαν για να αγοράσουν προϊόντα που κατασκευάζονταν σε αμερικανικά εργοστάσια. Με αυτόν τον τρόπο, χτίστηκε η αμερικανική αυτοκρατορία

Sergio Dorantes/Sygma

Φεβρουάριος 1986, πορεία κατά της μεξικανικής κυβέρνησης και του ΔΝΤ, με πανό που γράφει: «Βορειοαμερικανοί Ιμπεριαλιστές: Εχθροί του Λαού τους και Όλων των Λαών του Κόσμου».

και οι παλιές αποικιακές δυνάμεις ενσωματώθηκαν ως μικρότεροι εταίροι για να κυριαρχήσουν στον υπόλοιπο κόσμο και να αντιμετωπίσουν την ΕΣΣΔ. Για πρώτη φορά, ο καπιταλιστικός κόσμος ***ενώθηκε*** γύρω από την εξουσία και το νόμισμα ενός και ***μόνου*** ηγεμόνα.

Όμως, καθώς οι ΗΠΑ διεξήγαγαν πόλεμο εναντίον των σοβιετικών συμμάχων σε όλο τον κόσμο και η Ευρώπη και η Ιαπωνία ανοικοδομούσαν τη βιομηχανική τους βάση, αυτή η σχέση άλλαξε. Τα αμερικανικά προϊόντα έγιναν λιγότερο ανταγωνιστικά και οι ΗΠΑ άρχισαν να παρακμάζουν οικονομικά. Οι πόλεμοι στο εξωτερικό έθεταν τεράστια πίεση στον αμερικανικό προϋπολογισμό. Σε σύντομο χρονικό διάστημα, για να χρηματοδοτήσουν τις αυξανόμενες εισαγωγές και τις στρατιωτικές περιπέτειες, οι ΗΠΑ τύπωναν περισσότερα χρήματα από ό,τι μπορούσαν να καλύψουν τα αποθέματα χρυσού τους. Παραδοσιακά, αυτό θα σήμαινε χρεοκοπία. Ωστόσο, οι ΗΠΑ κατάφεραν να το μετατρέψουν σε πλεονέκτημα με έναν μοναδικό τρόπο.

Εφόσον οι ΗΠΑ εισήγαγαν πλέον περισσότερα από όσα εξήγαγαν, οι ξένες χώρες συσσώρευσαν πολλά δολάρια, υποθέτοντας ότι ήταν μετατρέψιμα σε χρυσό. Ωστόσο, ο Πρόεδρος Νίξον περιόρισε τη μετατρεψιμότητα και το 1971 κατάργησε εντελώς τον κανόνα χρυσού. Οι ΗΠΑ μπορούσαν πλέον να τυπώνουν χρήμα χωρίς περιορισμούς. Επιπλέον, απαίτησαν από τις ξένες χώρες με πλεόνασμα δολαρίων να αγοράσουν αμερικανικά κρατικά ομόλογα, δηλαδή αμερικανικό χρέος (δανεισμός προς την αμερικανική κυβέρνηση με τόκο). Έτσι, από εκείνη τη στιγμή και μετά, οι ξένες χώρες θα κατασκευάζουν προϊόντα για τις ΗΠΑ, θα λαμβάνουν δολάρια σε αντάλλαγμα και θα ***επιστρέφουν*** αυτά τα δολάρια μέσω κρατικών ομολόγων, προκειμένου να χρηματοδοτήσουν το αυξανόμενο αμερικανικό δημοσιονομικό έλλειμμα. Τα δολάρια θα επέστρεφαν επίσης στις ΗΠΑ μέσω επενδύσεων στο χρηματιστήριο ή της αγοράς περιουσιακών στοιχείων στις ΗΠΑ (ακίνητα κ.λ.π.). Με άλλα λόγια, οι ξένες χώρες θα πλήρωναν για τους πολέμους των ΗΠΑ και εφόσον οι ΗΠΑ μπορούσαν να τυπώνουν απεριόριστο ποσό δολαρίων, μπορούσαν να δανείζονται χωρίς όριο.

Το τέλος του κανόνα χρυσού προκάλεσε σοκ σε όλο τον κόσμο και πυροδότησε οικονομική αναταραχή και πληθωρισμό. Οι Ευρωπαίοι ιμπεριαλιστές ήταν εξοργισμένοι με αυτή τη μονομερή κίνηση, με τη Γαλλία να επιτίθεται στις ΗΠΑ για το «υπερβολικό προνόμιό» τους. Αλλά στο τέλος, η Ευρώπη δεν είχε άλλη εναλλακτική. Οι Ευρωπαίοι ιμπεριαλιστές όπως και οι Ιάπωνες, επωφελήθηκαν σε μεγάλο βαθμό ως μικρότεροι εταίροι της αμερικανικής αυτοκρατορίας, η οποία εξασφάλιζε τα συμφέροντά τους στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Δεδομένου ότι η άρνηση να υποκύψουν θα σήμαινε ρήξη με τις ΗΠΑ, αποδέχτηκαν να υποστούν ένα οικονομικό πλήγμα προκειμένου να διατηρήσουν την προνομιακή τους θέση. Οι ΗΠΑ έκλεισαν επίσης συμφωνία με τη σαουδική μοναρχία και άλλες χώρες του ΟΠΕΚ να πωλούν πετρέλαιο μόνο σε δολάρια, αγοράζοντας αμερικανικά κρατικά ομόλογα σε αντάλλαγμα για στρατιωτική προστασία. Αυτό ανάγκασε όσους ήθελαν να αγοράσουν πετρέλαιο να διατηρούν μεγάλα αποθέματα δολαρίων.

Εν τω μεταξύ, ο Τρίτος Κόσμος αναγκάστηκε να υποταχθεί. Για να αποκτήσουν δολάρια αυτές οι χώρες αναγκάστηκαν να λάβουν δάνεια με εξωφρενικά επιτόκια από αμερικανικές τράπεζες. Όταν δεν μπορούσαν να πληρώσουν, το ΔΝΤ τις ανάγκαζε να εφαρμόσουν μέτρα λιτότητας και ιδιωτικοποιήσεις και να ανοίξουν τις αγορές τους στις αμερικανικές εταιρείες, πνίγοντας δεκάδες χώρες σε μια κρίση χρέους που συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Όσοι έβλεπαν την ΕΣΣΔ ως εναλλακτική λύση, αντιμετώπιζαν τη δύναμη της Ουάσινγκτον, από οικονομικές κυρώσεις και αποκλεισμούς έως αλλαγή καθεστώτος. Όλος ο καπιταλιστικός κόσμος υποτάχθηκε στις ΗΠΑ, είτε αναγκαστικά είτε λόγω των οικονομικών συμφερόντων του στην αμερικανική αυτοκρατορία. Και στις δύο περιπτώσεις, αυτό ήταν δυνατό επειδή οι ΗΠΑ παρέμειναν η αδιαμφισβήτητη στρατιωτική δύναμη του καπιταλιστικού κόσμου. Το βιβλίο του οικονομολόγου Μάικλ Χάντσον εξηγεί:

Tim Page/Corbis

173η Αερομεταφερόμενη Ταξιαρχία των ΗΠΑ στο Βιετνάμ, Σεπτέμβριος 1965. Οι ηρωικοί αγώνες του βιετναμέζικου λαού για την εθνική και κοινωνική απελευθέρωση κατέβαλαν τους οικονομικούς και στρατιωτικούς πόρους του αμερικανικού ιμπεριαλισμού.

> «Οι Ηνωμένες Πολιτείες πέτυχαν αυτό που κανένα προηγούμενο αυτοκρατορικό σύστημα δεν είχε καταφέρει: μια μορφή παγκόσμιας εκμετάλλευσης που έλεγχε τις χρεωμένες χώρες επιβάλλοντας τη Συναίνεση της Ουάσινγκτον μέσω του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας, ενώ ο κανόνας των κρατικών ομολόγων υποχρέωνε τις χώρες της Ευρώπης, του ΟΠΕΚ και της Ανατολικής Ασίας με πλεόνασμα πληρωμών να χορηγήσουν αναγκαστικά δάνεια στην κυβέρνηση των ΗΠΑ. Κατά των περιοχών με έλλειμμα σε δολάρια, οι Ηνωμένες Πολιτείες συνέχισαν να εφαρμόζουν την κλασική πίεση του πιστωτή, την οποία η Ευρώπη και η Ιαπωνία δεν ήταν σε θέση να χρησιμοποιήσουν εναντίον τους. Οι χρεωμένες οικονομίες αναγκάστηκαν να επιβάλουν λιτότητα για να μπλοκάρουν τη δική τους εκβιομηχάνιση και τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας. Ο ρόλος που τους ανατέθηκε ήταν να εξάγουν πρώτες ύλες και να παρέχουν φθηνό εργατικό δυναμικό με μισθούς σε νομίσματα που υποτιμούνταν».
>
> – *Υπερ-Ιμπεριαλισμός: Η Οικονομική Στρατηγική της Αμερικανικής Αυτοκρατορίας* (ISLET, 1972· τρίτη έκδοση, 2021)

Αν και ο Χάντσον περιγράφει αρκετά καλά τους μηχανισμούς εκμετάλλευσης του αμερικανικού συστήματος, τους παρουσιάζει συνεχώς ως λανθασμένες πολιτικές επιλογές των ηγετών της Ουάσινγκτον, οι οποίοι θα μπορούσαν να είχαν χρησιμοποιήσει το πλεονέκτημά τους για να κάνουν καλό στον κόσμο. Αυτό που αρνείται είναι ότι η δημιουργία

Γραφικό του Spartacist

U.S. Census Bureau, Department of Foreign Trade, MeasuringWorth via Wikimedia

ενός μοναδικού μηχανισμού εκμετάλλευσης προήλθε από την ίδια τη λογική του καπιταλισμού στο ιμπεριαλιστικό του στάδιο, δηλαδή από τα ***υλικά συμφέροντα*** της αμερικανικής ιμπεριαλιστικής άρχουσας τάξης.

Βλέπουμε ότι καθώς το οικονομικό βάρος των ΗΠΑ παρήκμαζε και η βιομηχανία τους έγινε λιγότερο ανταγωνιστική, η εγχώρια παραγωγή από μόνη της δεν ήταν πλέον επαρκής για να στηρίξει το κόστος της αυτοκρατορίας τους. Η διατήρησή της απαιτούσε την εκτύπωση περισσότερου πλασματικού χρήματος και την απόσπαση περισσότερης αξίας από άλλες χώρες – μέσω εξαναγκαστικών δανείων, μέσω αμερικανικών κρατικών ομολόγων, αποπληρωμής χρεών σε αμερικανικές τράπεζες ή φθηνής εργασίας για αμερικανικές εταιρείες. Όσο περισσότερο ***παρήκμαζε*** η παραγωγική ικανότητα των ΗΠΑ, τόσο περισσότερο έπρεπε να χρησιμοποιούν ***παρασιτικά*** μέσα για να διατηρήσουν την παγκόσμια αυτοκρατορία τους. Η αντίφαση μεταξύ της φθίνουσας παραγωγικής δύναμης της αμερικανικής οικονομίας και του βάρους της αυτοκρατορίας διαρκώς τεντώνεται, με το σκοινί να γίνεται όλο και πιο λεπτό.

Το 1991, η Σοβιετική Ένωση κατέρρευσε υπό την έντονη πίεση του αμερικανικού ιμπεριαλισμού. Ξαφνικά, το αμερικανικό σύστημα επεκτάθηκε σε ***ολόκληρο*** τον πλανήτη, αποφέροντας τεράστια κέρδη στις ΗΠΑ, αλλά και τροφοδοτώντας την παρακμή τους. Το κεφάλαιο μπορούσε να επεκταθεί παντού και σε νέες αγορές. Ωστόσο, αυτή η διαδικασία επιτάχυνε την αποβιομηχάνιση στις ΗΠΑ και σε άλλες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, μειώνοντας το οικονομικό τους βάρος και αυξάνοντας τη χρηματιστικοποίηση. Η παγκόσμια οικονομία οργανώθηκε ακόμη περισσότερο γύρω από μια ομάδα χωρών του Παγκόσμιου Νότου – ιδιαίτερα της Κίνας – των οποίων η φθηνή εργατική δύναμη παρήγαγε αγαθά για τις αγορές των ΗΠΑ και της Δύσης, ενώ μια άλλη ομάδα χωρών διατηρήθηκε σε απόλυτη εξαθλίωση μέσω του χρηματοπιστωτικού στραγγαλισμού.

Η Κίνα γνώρισε μια άνευ προηγουμένου βιομηχανική έκρηξη, εξάγοντας μεγάλες ποσότητες βιομηχανικών προϊόντων στις ΗΠΑ και τη Δύση. Συσσώρευσε τεράστια αποθέματα σε δολάρια, τα οποία επανεπένδυσε σε αμερικανικά κρατικά ομόλογα. Μέχρι τη δεκαετία του 2000, η Κίνα κατείχε εκατοντάδες δισεκατομμύρια δολάρια σε αμερικανικό χρέος, γεγονός που ανησυχούσε ορισμένους στην Ουάσινγκτον. Με αυτόν τον τρόπο, η Κίνα διαδραμάτισε και εξακολουθεί να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο σύστημα του δολαρίου, όπως θα δούμε με την κρίση του 2008. Ωστόσο, η βιομηχανική δύναμη της Κίνας, το τεράστιο μέγεθος της οικονομίας της και οι αναπτυσσόμενες εμπορικές της σχέσεις άρχισαν να υπονομεύουν την κυριαρχία των ΗΠΑ. Πάρτε για παράδειγμα, την Πρωτοβουλία «Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος» (BRI), το πρόγραμμα της Κίνας για την ανάπτυξη του εμπορίου της μέσω της παροχής έργων υποδομής, δανείων και φθηνών αγαθών στον Παγκόσμιο Νότο. Αν και υλοποιήθηκε μέσα στα πλαίσια του αμερικανικού συστήματος (πολλές επενδύσεις γίνονται σε δολάρια ΗΠΑ), η BRI υπονόμευε τα θεμέλιά του. Για τους ηγέτες των ΗΠΑ, η Κίνα γινόταν μια αυξανόμενη απειλή.

Η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 αποκάλυψε τις αδυναμίες της αμερικανικής αυτοκρατορίας. Ωστόσο, η βραχυπρόθεσμη συνέπεια της κρίσης ήταν η ***ενίσχυση*** του ρόλου του δολαρίου. Για να αποτρέψουν την κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος, οι ΗΠΑ έφτασαν το «υπερβολικό προνόμιό» τους σε νέα ύψη, τυπώνοντας τεράστιες ποσότητες δολαρίων για να τα ρίξουν στην χρηματιστηριακή αγορά. Καθώς οι μικρότεροι εταίροι των ΗΠΑ ήταν επίσης στα πρόθυρα της κατάρρευσης, οι ΗΠΑ επέκτειναν ***απεριόριστες*** πιστωτικές γραμμές στις κεντρικές τράπεζες της Ευρώπης και σε άλλους συμμάχους – τις «γραμμές ανταλλαγής» (swap lines). Αυτές έγιναν μόνιμο χαρακτηριστικό, καθώς ολόκληρο το χρηματοπιστωτικό σύστημα απαιτούσε πλέον όλο και μεγαλύτερα ποσά πλασματικού χρήματος για να αποφευχθεί η κατάρρευσή του. Οι χώρες του Παγκόσμιου Νότου έλαβαν επίσης δάνεια από το ΔΝΤ για να αποτρέψουν την κατάρρευση των οικονομιών τους. Όλα αυτά πληρώθηκαν με μαζικά προγράμματα λιτότητας, ακόμα και στην Ευρώπη. Όμως οι ΗΠΑ χρηματοδότησαν και αυτό, απαιτώντας από την Κίνα να αγοράσει τεράστιες ποσότητες κρατικών ομολόγων. Θέλοντας σταθερότητα, η γραφειοκρατία του ΚΚΚ το έκανε και στην πραγματικότητα χρηματοδότησε το σύστημα του δολαρίου καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης.

Η ίδια διαδικασία επαναλήφθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας σε ακόμη υψηλότερο επίπεδο. Καθώς οι οικονομίες σταμάτησαν, οι ΗΠΑ τύπωσαν ακόμη περισσότερο χρήμα (περισσότερο από το σύνολο των δαπανών τους κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, προσαρμοσμένο

στα σημερινά δολάρια). Οι σύμμαχοί τους έκαναν το ίδιο, χρησιμοποιώντας τις γραμμές ανταλλαγής. Αυτό έφτασε το σύστημα στα όριά του, προκαλώντας πληθωρισμό και μια τεράστια φούσκα στο χρηματιστήριο. Το έλλειμμα των ΗΠΑ επίσης εκτοξεύθηκε, σε σημείο που οι ΗΠΑ ξοδεύουν πλέον ένα τρισεκατομμύριο δολάρια ετησίως μόνο για την πληρωμή τόκων. Επιπλέον, μετά την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία, η Ρωσία ουσιαστικά αποκλείστηκε από το σύστημα του δολαρίου. Ήταν η πρώτη φορά από τον Ψυχρό Πόλεμο που μια σημαντική οικονομία αποκλείστηκε, αλλά αυτό ***δεν*** συνέτριψε τη Ρωσία. Στην πραγματικότητα, η Ρωσία κατάφερε να λειτουργήσει και μάλιστα να νικήσει στο πεδίο της μάχης. Όλοι αυτοί οι παράγοντες και άλλοι ακόμη έχουν πιέσει το αμερικανικό σύστημα στα όρια της ύπαρξής του. Ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός χρειάζεται επειγόντως μια νέα στρατηγική και γι' αυτό ο Τραμπ κομματιάζει το status quo.

III. Η Επερχόμενη Οικονομική Κρίση

Οι δασμοί του Τραμπ έχουν ήδη προκαλέσει χάος στη χρηματιστηριακή αγορά. Η χρηματοπιστωτική αστάθεια είναι βέβαιο ότι θα σπάσει τη μαζική φούσκα των περιουσιακών στοιχείων, που χτίζεται από το 2008. Το κείμενο του Διεθνούς Συνεδρίου του 2023 προέβλεπε ότι θα σπάσει νωρίτερα (βλ. «Η Παρακμή της Αμερικανικής Ηγεμονίας & ο Αγώνας για την Εργατική Εξουσία», *Ο Μπολσεβίκος* τεύχος 8, Δεκέμβριος 2023). Ωστόσο, οι περαιτέρω κερδοσκοπίες γύρω από την τεχνητή νοημοσύνη και τις μεγάλες τεχνολογικές εταιρείες την κράτησαν ζωντανή λίγο περισσότερο. Τώρα όμως η έκρηξη της τεχνητής νοημοσύνης ξεφουσκώνει και η νέα αμερικανική κυβέρνηση δεν ξοδεύει τεράστια ποσά όπως πριν. Μια οικονομική κρίση ή τουλάχιστον μια μεγάλη ύφεση είναι βέβαιη.

Μια οικονομική ύφεση θα επιδεινώσει όλες τις τρέχουσες οικονομικές και πολιτικές τάσεις. Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε με ακρίβεια πώς θα εξελιχθεί αλλά είναι πιθανά δύο γενικά σενάρια: είτε θα καταρρεύσει ολόκληρη η μεταπολεμική τάξη πραγμάτων, τερματίζοντας την κυριαρχία του δολαρίου, είτε η πλειοψηφία των χωρών θα δεχτεί για άλλη μια φορά να θυσιάσει ένα κομμάτι της σάρκας της για να σώσει το αμερικανικό σύστημα, το οποίο θα συνεχίσει να λειτουργεί σε ακόμη πιο καταπιεστική βάση. Πιστεύουμε ότι η δεύτερη επιλογή είναι πολύ πιο πιθανή, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα.

Όπως είδαμε το 2008, μια χρηματοπιστωτική κατάρρευση δεν θα ωθήσει τις χώρες να εγκαταλείψουν το δολάριο. Όταν χτυπά η κρίση, τα δολάρια επιστρέφουν στο «ασφαλές καταφύγιο» των ΗΠΑ, στερώντας τα δολλάρια από όλους τους άλλους. Και ποιός έχει τον έλεγχο της ροής του δολαρίου; Οι ηγέτες των ΗΠΑ φυσικά. Τώρα που οι ΗΠΑ, οι οποίες παραμένουν η μεγαλύτερη καταναλωτική αγορά, έχουν επιβάλει δασμούς σε όλους, έχουν αποκτήσει μεγαλύτερη επιρροή. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο στην παγκόσμια σκηνή, μια οικονομική κρίση ***δεν*** θα υπονομεύσει τον Τραμπ, αλλά στην πραγματικότητα θα ***ενισχύσει*** τη θέση του έναντι όλων των άλλων.

Οι τράπεζες στην Ευρώπη, την Ιαπωνία, τον Καναδά και σε άλλους μικρούς εταίρους των ΗΠΑ θα χρειαστούν μαζικές εισροές μετρητών για να αποφύγουν την κατάρρευση. Θα στραφούν προς τις ΗΠΑ, οι οποίες θα απαιτήσουν ένα τίμημα με τη μορφή λιτότητας και παραχωρήσεων για τις αμερικανικές εταιρείες. Πολλά έχουν ειπωθεί για την πιθανότητα οι ΗΠΑ να επιβάλουν μια «Συμφωνία Μαρ-α-Λάγκο» στους συμμάχους τους – ένα σχέδιο που θα τους αναγκάσει να αγοράσουν νέα αμερικανικά κρατικά ομόλογα με μακροπρόθεσμη δέσμευση και χαμηλότερα επιτόκια, να αυξήσουν τις αμυντικές τους δαπάνες (αγοράζοντας όπλα αμερικανικής κατασκευής) και να βοηθήσουν στην υποτίμηση του δολαρίου για να ενισχύσουν τις εξαγωγές των ΗΠΑ. Με άλλα λόγια, να σαμποτάρουν τις οικονομίες

Joaquin Montenegro Humanante/picture alliance

Eduardo Soteras/Bloomberg

Αριστερά: Αυτόχθονες διαδηλωτές στο Κίτο, Ισημερινός, Ιούνιος 2022. Πάνω: Πρόσφυγες σε καταυλισμό στο Σουδάν περιμένουν βοήθεια, Οκτώβριος 2024. Ο Παγκόσμιος Νότος θα πληγεί σκληρότερα από την αύξηση της παγκόσμιας αναταραχής.

τους για να στηρίξουν την οικονομία των ΗΠΑ, χρηματοδοτώντας παράλληλα το αμερικανικό έλλειμμα με πολύ φθηνότερο επιτόκιο. Αντιμέτωποι με μια κρίση, η πίεση στους συμμάχους των ΗΠΑ θα δεκαπλασιαστεί για να αποδεχθούν μια τέτοια συμφωνία.

Στον Παγκόσμιο Νότο, οι επενδύσεις και τα κεφάλαια θα αποσυρθούν. Μια κρίση θα σκάσει επίσης τις μικρότερες φούσκες, όπως αυτή που οδηγεί σήμερα τη χρηματιστηριακή αγορά στην Ινδία. Τα εμβάσματα θα μειωθούν. Πρόκειται για χρήματα που στέλνουν οι μετανάστες που εργάζονται στο εξωτερικό (συχνά στη Δύση), τα οποία αποτελούν τεράστιες πηγές εσόδων και ρευστότητας. (Για παράδειγμα, τα εμβάσματα αντιπροσωπεύουν το 8,5 τοις εκατό του ΑΕΠ στις Φιλιππίνες και το 4,5 τοις εκατό στο Μεξικό. Πολλές άλλες χώρες αντιμετωπίζουν την ίδια κατάσταση). Η έλλειψη δολαρίων θα γίνει έντονα αισθητή, ιδίως για την αποπληρωμή του χρέους, το οποίο σε δεκάδες χώρες έχει φτάσει σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Το ΔΝΤ θα παρέμβει με προγράμματα «αναδιάρθρωσης του χρέους», που θα επιβαρύνουν τις κυβερνητικές δαπάνες, τα κρατικά περιουσιακά στοιχεία, τους προστατευτικούς φραγμούς και τα εθνικά έσοδα.

Πολλές από αυτές τις χώρες βρίσκονται ήδη σε κρίσιμο σημείο. Στο Μεξικό, το 70 τοις εκατό του πληθυσμού λαμβάνει οικονομική στήριξη από το κράτος, η οποία συχνά αποτρέπει την πείνα. Μια κρίση πιθανότατα θα καταργήσει πολλά από αυτά τα κρατικά κοινωνικά προγράμματα. Στην Ινδία, μόνο το 10 τοις εκατό των 1,4 δισεκατομμυρίων κατοίκων έχει χρήματα να ξοδέψει, ενώ το 90 τοις εκατό ζει μέρα με τη μέρα. Η περαιτέρω πίεση είναι βέβαιο ότι θα έχει εκρηκτικές συνέπειες, μεταξύ άλλων και με την όξυνση των ήδη έντονων διαιρέσεων μεταξύ καστών, θρησκειών και εθνικοτήτων. Στη Νότια Αφρική, όπου η ανεργία έχει ήδη φτάσει το 32 τοις εκατό, οι ΗΠΑ έχουν θέσει ως στόχο να συντρίψουν τη χώρα, και μια κρίση εκεί είναι βέβαιο ότι θα στραγγαλίσει περαιτέρω την οικονομία της.

Αυτές είναι χώρες όπου οι ΗΠΑ και η Δύση γενικότερα έχουν οικονομικά συμφέροντα. Θα θέλουν να τις διασώσουν, σίγουρα με υπερβολικό τίμημα. Ωστόσο, υπάρχει μια ομάδα χωρών που οι ιμπεριαλιστές δεν έχουν κανένα ενδοιασμό να αφήσουν σε κατάσταση απόλυτου χάους, αρκεί να μπορούν να λεηλατούν τους πόρους τους και να μην αναδυθεί καμία δύναμη ικανή να τους ενώσει όλους εναντίον της λεηλασίας τους. Αυτό ισχύει για μεγάλο μέρος της Ανατολικής και Κεντρικής Αφρικής και για ορισμένες χώρες της Μέσης Ανατολής. Ήδη διαλυμένες από την πείνα και τους πολέμους, μια κρίση θα εξαφανίσει τα πενιχρά έσοδα που λαμβάνουν από την παγκόσμια αγορά. Αναμένεται ότι η οικονομική πίεση εκεί θα τροφοδοτήσει περαιτέρω αιματηρούς περιφερειακούς και εθνοτικούς πολέμους, καθώς και ακόμη μεγαλύτερες ροές προσφύγων.

Η κατάσταση της ακραίας εξαθλίωσης που επικρατεί σε ολόκληρο τον Παγκόσμιο Νότο (εκτός από την Κίνα και τη Ρωσία) θα προκαλέσει κοινωνικές εκρήξεις και θα ασκήσει τεράστια πίεση στα καθεστώτα. Οι αδύναμες εθνικές αστικές τάξεις θα αναγκαστούν όλο και περισσότερο να ταλαντεύονται μεταξύ της πλήρους ευθυγράμμισης με τα σχέδια των ΗΠΑ ή να στηριχθούν στο αντιιμπεριαλιστικό συναίσθημα των μαζών. Σε κάθε περίπτωση, αυτό θα σημαίνει μια αυξανόμενη τάση προς τον βοναπαρτισμό και ακόμη και πιθανά πραξικοπήματα.

Όσον αφορά τη Ρωσία, η μετατροπή της σε πολεμική οικονομία της επέτρεψε την ανάπτυξη παρά τον αποκλεισμό της από το σύστημα του δολαρίου. Το καθεστώς των ολιγαρχών είναι σχετικά σταθερό, ιδίως δεδομένης της επικείμενης νίκης του στην Ουκρανία. Αλλά μια κρίση θα προκαλέσει την κατάρρευση της τιμής του πετρελαίου, ενός από τα κύρια εξαγωγικά προϊόντα της Ρωσίας, και αναπόφευκτα θα δημιουργήσει δυσκολίες και εκεί. Ωστόσο, τα πραγματικά προβλήματα της Ρωσίας θα αρχίσουν πιθανότατα μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία, όταν σταματήσει η πολεμική παραγωγή και αποστρατευθούν δεκάδες χιλιάδες στρατιώτες.

Ένα από τα μεγαλύτερα ζητήματα που θέτει η επερχόμενη κρίση είναι τι θα κάνει η Κίνα. Όπως είδαμε, το 2008 η ηγεσία του ΚΚΚ στήριξε αποτελεσματικά το σύστημα του δολαρίου αγοράζοντας τεράστιες ποσότητες αμερικανικών κρατικών ομολόγων. Καθώς οι ΗΠΑ θα χρειαστεί να βάλουν ξανά σε λειτουργία τα νομισματοκοπικά μηχανήματα, είναι πιθανό να απαιτήσουν και πάλι από την Κίνα να συμβάλει στη σταθεροποίηση της παγκόσμιας οικονομίας υπό την ηγεσία των ΗΠΑ. Με τις ΗΠΑ να επιδιώκουν ανοιχτά να στραγγαλίσουν την Κίνα, αυτό θα φαινόταν αδιανόητο. Ωστόσο, η γραφειοκρατία του Κομμουνιστικού Κόμματος είναι μια ***συντηρητική*** δύναμη, που ενδιαφέρεται για τη δική της σταθερότητα και τα προνόμιά της και βρίσκεται εγκλωβισμένη ανάμεσα σε μια τεράστια εργατική τάξη και τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό. Επομένως, είναι πιθανό ότι θα ***θέλει*** να σώσει το δολάριο σε μια περίοδο κρίσης. Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε ακριβώς πώς αυτό θα εξελιχθεί ή αν το ΚΚΚ θα αναγκαστεί να υιοθετήσει μια πιο συγκρουσιακή στάση. Αλλά κανείς δεν πρέπει ποτέ να υποτιμάει την αποφασιστικότητα των Σταλινικών γραφειοκρατιών να επιδιώξουν συμβιβασμό με τον παγκόσμιο ιμπεριαλισμό.

Αυτές οι προβλέψεις βασίζονται στις βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις που πιθανότατα θα έχει μια κρίση, καθώς ο έλεγχος των ΗΠΑ επί του παγκόσμιου αποθεματικού νομίσματος και των ροών κεφαλαίων θα ενισχύσει τη θέση τους. Αλλά αυτό θα ισχύει μόνο ***αρχικά***. Ο κόσμος δεν είναι ίδιος με το 2008. Η θέση των ΗΠΑ είναι πιο αδύνα-

μη, καθώς αντιμετωπίζουν αυξανόμενες προκλήσεις, και το τίμημα που πρέπει να απαιτήσουν για να στηρίξουν το σύστημα του δολαρίου είναι υψηλότερο. Ο εκβιασμός του κόσμου μέσω του συστήματος του δολαρίου εξαρτάται πάνω απ’ όλα, από την προθυμία των μικρότερων ιμπεριαλιστών εταίρων της αυτοκρατορίας να αποδεχθούν τον υποδεέστερο ρόλο τους σε αντάλλαγμα για ορισμένα προνόμια· από την έλλειψη εναλλακτικών λύσεων για κάποιους και από τον ωμό εξαναγκασμό για τους υπόλοιπους. Μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, οποιαδήποτε από αυτές τις δυνάμεις θα μπορούσε, με διάφορους τρόπους, να αποσχιστεί από το σύστημα του δολαρίου. Αυτό ***δεν*** θα ήταν αυτόματα μια προοδευτική εξέλιξη. Μπορεί να είναι προοδευτική μόνο αν προωθήσει τον αγώνα της διεθνούς εργατικής τάξης ενάντια σε ολόκληρο το ιμπεριαλιστικό σύστημα.

IV. Ο Πόλεμος στην Ουκρανία

Κανένα άλλο ζήτημα δεν έχει προκαλέσει τόση υστερία στους φιλελεύθερους όσο η προσέγγιση του Τραμπ στον πόλεμο στην Ουκρανία και η στροφή πολιτικής που εφαρμόζει η κυβέρνησή του. Πολλοί ούρλιαζαν προδοσία, υποστηρίζοντας ότι ο Τραμπ συνθηκολογεί με έναν άλλο αυταρχικό ηγέτη και εγκαταλείπει την Ευρώπη, η οποία τώρα στέκεται μόνη ως φορέας της ελευθερίας, της δημοκρατίας και των αξιών της μεταπολεμικής τάξης. Και πάλι, για να κατανοήσουμε οτιδήποτε, το πρώτο βήμα είναι να αφήσουμε κατά μέρος τη φιλελεύθερη υστερία.

Σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς του Υπουργείου Άμυνας της Ουκρανίας, των οποίων οι αναφορές για τη στρατιωτική κατάσταση επαναλαμβάνονται χωρίς κριτική από τα φιλελεύθερα μέσα ενημέρωσης και τους πολιτικούς, η Ουκρανία χάνει αυτόν τον πόλεμο. Η περιπέτεια του Ζελένσκι στο Κουρσκ κατέληξε σε πλήρη καταστροφή και σε όλο το μέτωπο ο στρατός αντιμετωπίζει έλλειψη ανδρών και όπλων και καταστρέφεται. Εν τω μεταξύ, οι ρωσικές δυνάμεις προωθούνται παντού, ο στρατός τους αυξάνεται και φαίνεται να προετοιμάζεται μια μεγάλη επίθεση. Ενώ η ουκρανική οικονομία είναι ερείπιο, η ρωσική οικονομία αναπτύσσεται παρά τις βαριές κυρώσεις και έχει αναδιοργανωθεί για μαζική στρατιωτική παραγωγή. Επιπλέον, ο εφοδιασμός της Ουκρανίας για έναν υψηλής έντασης βιομηχανικό πόλεμο έχει εξαντλήσει τα δυτικά αποθέματα όπλων με έναν μη βιώσιμο ρυθμό. Έχει αποκαλυφθεί έντονα η βιομηχανική ανικανότητα της Δύσης: ενώ το σύνολο του ΝΑΤΟ μπορεί να παράγει 1,2 εκατομμύρια πυρομαχικά το χρόνο, η Ρωσία από μόνη της παράγει πάνω από τρία εκατομμύρια.

Kostiantyn Liberov/Getty

Σεπτέμβριος 2022: Ουκρανός στρατιώτης βοηθά τραυματισμένο σύντροφό του.

Από τη σκοπιά της Ουάσινγκτον, που είναι μακράν ο μεγαλύτερος χορηγός στρατιωτικής βοήθειας, η πολιτική πλήρους εχθρότητας προς τη Ρωσία και υποστήριξης προς την Ουκρανία μέχρι την ολοκληρωτική νίκη έχει αποδειχθεί μια δαπανηρή αποτυχία. Η νέα διακυβέρνηση απλώς προσαρμόζει την αμερικανική πολιτική στην πραγματικότητα. Οι ΗΠΑ δεν έχουν ζωτικά συμφέροντα στην Ουκρανία. Ενώ η Ρωσία όντως αποτελεί μια γεωστρατηγική πρόκληση για τα αμερικανικά σχέδια, η μικρή οικονομία της δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση απειλή στο επίπεδο της Κίνας. Γι’ αυτό, για πολλούς στη νέα αμερικανική διακυβέρνηση, τα τρία χρόνια του πολέμου στην Ευρώπη ήταν σπατάλη πόρων που θα μπορούσαν να είχαν αξιοποιηθεί καλύτερα στον Ειρηνικό. Ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει επίσης ενισχύσει τους δεσμούς μεταξύ Ρωσίας και Κίνας, κάτι που αποτελεί πρόβλημα για τα συμφέροντα των ΗΠΑ. Για όλους αυτούς τους λόγους, είναι λογικό οι ΗΠΑ να επιδιώκουν όχι μόνο τον τερματισμό του πολέμου – ακόμη και αν αυτό σημαίνει παραχωρήσεις προς τη Ρωσία – αλλά και την οικονομική και πολιτική επαναπροσέγγιση με τη Ρωσία. Αυτό θα μπορούσε να φέρει τη Ρωσία πιο κοντά στη Δύση και μακριά από την Κίνα, ή τουλάχιστον να την εξουδετερώσει ως ενοχλητικό παράγοντα.

Από τη σκοπιά του Κρεμλίνου, η Ουκρανία – μια συνοριακή χώρα που ιστορικά βρίσκεται στη σφαίρα επιρροής της Ρωσίας – είναι ζωτικής σημασίας. Η κατακραυγή για τον ρωσικό επεκτατισμό καλύπτει την πραγματικότητα ότι τις τελευταίες τρεις δεκαετίες ήταν το ΝΑΤΟ και η ΕΕ που επεκτάθηκαν μέχρι τα σύνορα της Ρωσίας, παρά τις συνεχείς αντιρρήσεις της. Αυτό που θέλει ο Πούτιν και αυτό που επιδιώκει εδώ και καιρό, είναι μια συμφωνία με τη Δύση για να εξασφαλίσει τα δυτικά σύνορά του, να τερματίσει τον επεκτατισμό του ΝΑΤΟ και να διασφαλίσει την επιρροή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο υποδέχτηκε με προσοχή την προσέγγιση του Τραμπ. Ωστόσο, η ρωσική άρχουσα τάξη δεν έχει κανένα συμφέρον να αγκαλιάσει τη Δύση και να κόψει τους δεσμούς της με την Κίνα. Αντιθέτως, από τη δική τους πλευρά, μια συμφωνία με τις ΗΠΑ θα ήταν επωφελής όχι μόνο για τον τερματισμό της επέκτασης του ΝΑΤΟ, αλλά και για να μπορέσουν να παίξουν την Κίνα εναντίον των ΗΠΑ και αντίστροφα, αποκομίζοντας οφέλη και από τις δύο πλευρές για την ανάπτυξη της οικονομίας τους.

Οι πρόσφατες εξελίξεις έχουν δείξει πόσο λάθος έχουν κάνει όσοι στην αριστερά τάχθηκαν είτε με την Ουκρανία είτε με τη Ρωσία. Το κύριο επιχείρημα των σοσιαλιστών που υποστήριξαν τη Ρωσία

Η Επέκταση του ΝΑΤΟ προς τα Ανατολικά

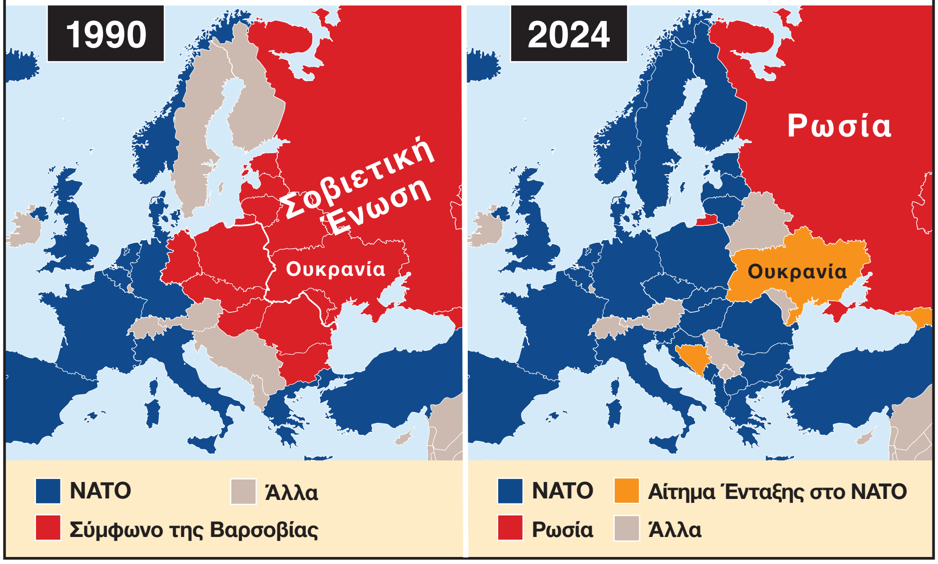

Γραφικό του Spartacist

ήταν ότι η νίκη της θα ήταν ένα πλήγμα για τις ΗΠΑ και ως εκ τούτου, μια προοδευτική εξέλιξη. Η επικείμενη νίκη της Ρωσίας δείχνει ξεκάθαρα τη χρεοκοπία μιας τέτοιας θέσης. Ενώ οι ΗΠΑ όντως χάνουν τον πόλεμο, δεν πολεμούν άμεσα αλλά ***μέσω αντιπροσώπου***. Αυτό το βασικό χαρακτηριστικό έχει απορριφθεί ως άσχετο από τους φιλορώσους «σοσιαλιστές». Ωστόσο, αυτό είναι που επιτρέπει στις ΗΠΑ να αλλάξουν τώρα απλά τη στάση τους, να θυσιάσουν τον αντιπρόσωπό τους και να επιδιώξουν μια συμφωνία με τη Ρωσία για να λεηλατήσουν από κοινού την Ουκρανία. Ως αποτέλεσμα, όποιο και αν είναι το περιεχόμενο μιας μελλοντικής συμφωνίας μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας (αν υπάρξει), ο πόλεμος της Ρωσίας ***δεν*** θα έχει προωθήσει τον αγώνα ενάντια στον ιμπεριαλισμό στην Ανατολική Ευρώπη, ούτε θα έχει αποδυναμώσει τις ΗΠΑ με ουσιαστικό τρόπο. Αντίθετα, το αποτέλεσμα θα είναι η καταπίεση της Ουκρανίας από τη Ρωσία, ο επανεξοπλισμός της Ευρώπης και η μετατόπιση της προσοχής των ΗΠΑ προς την αντιπαράθεση με την Κίνα – όλες ***αντιδραστικές*** και προβλέψιμες εξελίξεις.

Ding Haitao/Xinhua

Ο Σι Τζινπίνγκ συναντά τον Βλαντιμίρ Πούτιν στο Καζάν, Οκτώβριος 2024. Ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει ενισχύσει τους δεσμούς μεταξύ Κίνας και Ρωσίας.

Εξίσου χρεοκοπημένοι είναι και οι σοσιαλιστές που υποστήριξαν την Ουκρανία. Το κύριο επιχείρημά τους ήταν η ανάγκη να υπερασπιστούν την κυριαρχία ενός μικρού έθνους ενάντια στην ξένη επιθετικότητα. Αλλά η υπεράσπιση της κυριαρχίας της Ουκρανίας μπορούσε να γίνει μόνο ***ενάντια*** στην κυβέρνησή της. Για χρόνια, το καθεστώς στο Κίεβο διεξήγαγε μια πολιτική καταπίεσης της ρωσόφωνης μειονότητας – περίπου το 20 τοις εκατό του πληθυσμού – ενώ διεξήγαγε πόλεμο για να διατηρήσει την Κριμαία και τις ανατολικές περιοχές που σαφώς επιδίωκαν την απόσχιση. Ταυτόχρονα, έχει ευθυγραμμιστεί με το ΝΑΤΟ, την ΕΕ και τις ΗΠΑ, παραχωρώντας τη στρατιωτική και οικονομική κυριαρχία της σε αυτούς τους ιμπεριαλιστές. Το αποτέλεσμα ήταν να μετατραπεί η Ουκρανία σε αποικία της Δύσης, εξασφαλίζοντας την πλήρη εχθρότητα της Ρωσίας και παρέχοντάς της τα τέλεια προσχήματα για πόλεμο. Η καταστροφική στρατηγική του Ζελένσκι να συνδέσει τη μοίρα της Ουκρανίας με τις ΗΠΑ – που αποτυπώθηκε με τον καλύτερο τρόπο στην ταπείνωσή του στο Οβάλ Γραφείο – έχει επιβεβαιώσει τραγικά τα λόγια του Χένρι Κίσινγκερ: «Μπορεί να είναι επικίνδυνο να είσαι εχθρός της Αμερικής, αλλά να είσαι φίλος της Αμερικής είναι θανατηφόρο». Οι σοσιαλιστές που υπερασπίστηκαν την ουκρανική κυβέρνηση, κριτικά ή μη, κατέληξαν να γίνουν χρήσιμοι ηλίθιοι στα παιχνίδια των ιμπεριαλιστών.

Η μόνη σοσιαλιστική πολιτική σε έναν τέτοιο αντιδραστικό πόλεμο ήταν και εξακολουθεί να είναι η πάλη για την αδελφοποίηση των Ουκρανών και των Ρώσων, σε συνδιασμό με την άνευ όρων εναντίωση στον δυτικό ιμπεριαλισμό και τις μαριονέτες του στην Ουκρανία και την εναντίωση στον μεγαλορωσικό σοβινισμό, σε συνδυασμό με την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των ρωσικών μειονοτήτων. Αυτή είναι η μόνη πορεία που μπορεί να ενώσει την εργατική τάξη ολόκληρης της περιοχής. Έτσι μπορεί να σπάσει με προοδευτικό τρόπο ο κλοιός των ιμπεριαλιστών γύρω από τη Ρωσία, να εξασφαλιστεί η ελευθερία της Ουκρανίας και να απελευθερωθεί όλη η Ανατολική Ευρώπη από την εθνική καταπίεση. Αυτή η προοπτική πάντα θα αντιμετώπιζε σημαντικά εμπόδια, αλλά παραμένει ο ***μόνος*** προοδευτικός δρόμος. Η αποτυχία του εργατικού κινήματος να υιοθετήσει μια ανεξάρτητη πολιτική – με τους ηγέτες του να βρίσκονται είτε πίσω από τους ιμπεριαλιστές και τις μαριονέτες τους είτε πίσω από τους Ρώσους ολιγάρχες – έχει πλέον καταστήσει βέβαιο ότι η έκβαση του πολέμου θα είναι καταστροφική για τους εργάτες στην Ουκρανία, τη Ρωσία και όλη την Ευρώπη.

Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ Ρωσίας και ΗΠΑ βρίσκονται ακόμη σε αρχικό στάδιο και μπορεί να διαρκέσουν

Jim Lo Scalzo/EPA

Ο Βολοντίμιρ Ζελένσκι ταπεινώνεται στο Λευκό Οίκο, 28 Φεβρουαρίου. Ο Τραμπ λέει τα πράγματα όπως είναι: η ουκρανική κυβέρνηση ήταν απλώς μια μαριονέτα που χρησιμοποιήθηκε κυνικά για να προωθηθούν τα συμφέροντα των ΗΠΑ.

μήνες. Ενώ οι ΗΠΑ επιθυμούν να τερματίσουν τον πόλεμο το συντομότερο δυνατό, η Ρωσία δεν βιάζεται. Κερδίζει στο πεδίο της μάχης, προετοιμάζει νέες επιθέσεις και δεν βλέπει την ανάγκη να κάνει παραχωρήσεις. Αυτό θα αποδειχθεί προβληματικό για τις ΗΠΑ, που θα θέλουν να περιορίσουν τη ζημιά. Επιπλέον, οι ΗΠΑ πρέπει να διαχειριστούν τον ουκρανικό τους αντιπρόσωπο, τον οποίο έχουν ενισχύσει για πάνω από μια δεκαετία τροφοδοτώντας τους Ουκρανούς υπερεθνικιστές, οι οποίοι δεν είναι γνωστοί για τη συμβιβαστική τους στάση απέναντι στη Ρωσία. Μέχρι στιγμής, οι Ουκρανοί έχουν κάνει τα πάντα για να εκτροχιάσουν τις διαπραγματεύσεις. Επομένως, το ερώτημα δεν είναι αν ο Ζελένσκι θα ανατραπεί αλλά πότε, πώς και από ποιόν. Οι ΗΠΑ πρέπει επίσης να διαχειριστούν την εχθρότητα του μεγαλύτερου μέρους του ευρωπαϊκού κατεστημένου, καθώς και ενός μέρους της αμερικανικής πολιτικής τάξης.

Δεδομένης της αδράνειας στη Δύση, είναι πιθανό η Ρωσία να χρειαστεί περισσότερες κατακτήσεις μέσω μιας σημαντικής εξέλιξης στο μέτωπο, συμπεριλαμβανομένης της προέλασης τανκ στο Κίεβο, μια προοπτική που δεν είναι πλέον απίθανη. Τότε θα ανοίξει ο δρόμος για μια συμφωνία μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας με τους όρους της Ρωσίας. Αυτή θα περιλαμβάνει την εξασφάλιση του ρωσικού ελέγχου στις τέσσερις ανατολικές περιοχές της Ουκρανίας, την απομάκρυνση του καθεστώτος Ζελένσκι, το τέλος της ανατολικής επέκτασης του ΝΑΤΟ και της υποστήριξής του προς ό,τι έχει απομείνει από την Ουκρανία. Ορισμένες κυρώσεις ενδέχεται να αρθούν, αν και παραμένει να δούμε αν οι εμπορικές σχέσεις με την Ευρώπη θα επανέλθουν στα προ του 2014 επίπεδα. Σε αντάλλαγμα, οι ΗΠΑ θα στηριχθούν πιθανώς στη Ρωσία για να τις βοηθήσει αλλού, για παράδειγμα να ασκήσει πίεση στο Ιράν να εγκαταλείψει το πυρηνικό του πρόγραμμα.

Ωστόσο, υπάρχει μια πιο θεμελιώδης συνέπεια από μια ενδεχόμενη συμφωνία ασφαλείας μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας: η συντριβή της Ευρώπης σε μια αντιδραστική συμφωνία. Ούτε οι ΗΠΑ, το αφεντικό της Ευρώπης, ούτε η Ρωσία έχουν συμφέρον από την αστάθεια στην Ευρώπη. Αυτό ήταν πάντα κακός οιωνός για τη Ρωσία, και οι ΗΠΑ χρειάζονται μια σταθερή Ευρώπη για να επικεντρώσουν την προσοχή τους αλλού. Η Ρωσία, με τη στρατιωτική της δύναμη, τους άφθονους φυσικούς πόρους και το απόθεμα θρησκευτικού συντηρητισμού, θα μπορούσε κάλλιστα να βρει κοινό έδαφος με το αμερικανικό χρηματιστικό κεφάλαιο και το νέο κυρίαρχο δεξιό χριστιανικό κατεστημένο για να ασκήσει πίεση στη φιλελεύθερη Ευρώπη. Μια επαναπροσέγγιση μεταξύ των ΗΠΑ και της Ρωσίας θα λειτουργούσε ως ***συντηρητικός και αντιδραστικός σταθεροποιητικός παράγοντας στην Ευρώπη***.

Αυτός ήταν ο ρόλος της Ρωσίας στην ευρωπαϊκή πολιτική καθ’ όλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα: ένα προπύργιο της αντίδρασης στο οποίο μπορούσε να στηριχθεί η Βρετανία, η μεγάλη δύναμη της εποχής, για να σταθεροποιήσει την Ευρώπη. Αν και η σημερινή κατάσταση είναι προφανώς διαφορετική, μια αμερικανορωσική συμφωνία που θα καθορίζει την ευρωπαϊκή πολιτική θα ήταν προς το συμφέρον τόσο της Ρωσίας όσο και του αμερικανικού ιμπεριαλισμού, ιδίως καθώς ο τελευταίος προωθεί μια θεμελιώδη πολιτική αναδιάταξη στην ήπειρο.

V. Ευρώπη και Αμερική

Οι διαπραγματεύσεις του Τραμπ με τη Ρωσία, η ταπείνωση του Ζελένσκι στο Οβάλ Γραφείο, η επιβολή δασμών και η ομιλία του Τζ. Ντ. Βανς, που καταγγέλλει το ευρωπαϊκό φιλελεύθερο κατεστημένο ως «εσωτερικό εχθρό», έχουν προκαλέσει σοκ σε όλη την Ευρώπη. Μέσα σε λίγες εβδομάδες, η ευρωπαϊκή τάξη πραγμάτων που βασίζεται στην παγκοσμιοποίηση, το ελεύθερο εμπόριο, τις φιλελεύθερες αξίες και την εχθρότητα προς τη Ρωσία – ένα σύστημα που χτίστηκε για χρόνια υπό την ηγεσία των ΗΠΑ και εγγυάται από τη στρατιωτική τους δύναμη – δέχεται συνεχείς επιθέσεις από τον Λευκό Οίκο. Ο πανικός κυριεύει τις ευρωπαϊκές ελίτ. Για χρόνια οι φιλελεύθεροι πολιτικοί, που είχαν γίνει όλο και πιο μισητοί από τον ίδιο τους τον πληθυσμό, μπορούσαν τουλάχιστον να παρηγορούνται με το γεγονός ότι παρέμεναν στις καλές χάρες της παγκόσμιας υπερδύναμης. Όχι πια. Η νέα διακυβέρνηση Τραμπ έχει σηματοδοτήσει το θάνατο του φιλελευθερισμού σε ολόκληρη την αμερικανική αυτοκρατορία, καθιστώντας τη φιλελεύθερη «παρασιτική» Ευρώπη πρωταρχικό στόχο πολιτικής αναδιάταξης.

Η διακυβέρνηση Τραμπ πρέπει να αποσπάσει περισσότερα από την Ευρώπη προκειμένου να ενισχύσει τη θέση

Spartacist podcast στα αγγλικά
iclfi.org/sparttalk
SPART 4 TALK

των ΗΠΑ, ιδίως όσον αφορά τις αμυντικές δαπάνες και τους εμπορικούς όρους. Μακριά από το να εγκαταλείψουν την Ευρώπη, οι ΗΠΑ την χρειάζονται για να εδραιώσουν ένα πιο επιθετικό αντικινεζικό μπλοκ που θα μπορεί να συμβάλει καλύτερα στην ασφάλεια των ΗΠΑ. Το πρόβλημα όμως είναι ότι για να συμβεί αυτό, η Ευρώπη χρειάζεται μια μαζική αναδιάταξη. Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί και οι κυβερνητικές δομές δημιουργήθηκαν για να εξυπηρετούν την παλιά φιλελεύθερη τάξη πραγμάτων των ΗΠΑ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση – ένας τεράστιος γραφειοκρατικός μηχανισμός συνδεδεμένος με αμέτρητους φιλελεύθερους θεσμούς – έχει βαθιά ριζωμένα οικονομικά συμφέροντα στο status quo. Και η Ευρώπη εξακολουθεί να ηγείται από πολιτικούς όπως ο Εμανουέλ Μακρόν, ο Φρίντριχ Μερτς, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, ο Κιρ Στάρμερ και ο Πέδρο Σάντσεθ. Αυτοί οι ηγέτες, των οποίων η καριέρα χτίστηκε στην παλιά φιλελεύθερη τάξη πραγμάτων και οι οποίοι προσκολλώνται σε αυτήν, αντιπροσωπεύουν από πολλές απόψεις το τεράστιο πολιτικό χάσμα μεταξύ της παλιάς, μετασοβιετικής Ευρώπης και της νέας, δεξιάς αμερικανικής διακυβέρνησης.

Αφού ο Τραμπ ταπείνωσε τον Ζελένσκι, η Κάγια Κάλλας επικεφαλής της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ και *ακραία* αντιρωσική πολεμοκάπηλη, ανακοίνωσε ότι «ο ελεύθερος κόσμος χρειάζεται έναν νέο ηγέτη» και «εναπόκειται σε εμάς, τους Ευρωπαίους, να ανταποκριθούμε σε αυτήν την πρόκληση». Αμέτρητοι φιλελεύθεροι σχολιαστές και πολιτικοί έχουν καλέσει με παρόμοιο τρόπο την Ευρώπη να χαράξει επιτέλους τη δική της πορεία, ανεξάρτητη από τις ΗΠΑ, να στηρίξει τις φιλελεύθερες αξίες, να αντιμετωπίσει τη Ρωσία και να στηρίξει την Ουκρανία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Αυτό τονίζει μόνο το γεγονός ότι η πολιτική ηγεσία της Ευρώπης ζει σε έναν παράλληλο κόσμο. Στην πραγματικότητα, όλες οι μεγάλες ευρωπαϊκές οικονομίες βρίσκονται σε μια άθλια κατάσταση στασιμότητας. Με τη μερική εξαίρεση της Γερμανίας, έχουν χάσει σχεδόν όλη τη βιομηχανία τους και βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στον χρηματοπιστωτικό τομέα, τις υπηρεσίες και τον τουρισμό. Σε ολόκληρη την ήπειρο, οι υποδομές καταρρέουν και ο πληθυσμός γερνάει. Στο στρατιωτικό επίπεδο, η Ευρώπη είναι σήμερα ανίκανη να διατηρήσει οποιοδήποτε είδος συμβατικού πολέμου. Οι μικροί και ξεπερασμένοι στρατοί της εξαρτώνται από την αμερικανική αεροπορική δύναμη, την υλικοτεχνική υποστήριξη, τις υπηρεσίες πληροφοριών, τις προμήθειες και τα συστήματα διοίκησης για οποιαδήποτε σοβαρή επιχείρηση.

Ο Πολωνός πρωθυπουργός Ντόναλντ Τουσκ μπορεί να επαναλαμβάνει ότι η Ευρώπη στο σύνολό της είναι ισχυρότερη από τη Ρωσία, αλλά αυτό δεν το καθιστά αλήθεια. Η Ευρώπη είναι βαλκανοποιημένη σε διάφορες χώρες με αντικρουόμενα συμφέροντα. Αυτό που οι φιλελεύθεροι ξεχνούν πάντα είναι ότι ήταν η οικονομική και στρατιωτική κυριαρχία των ΗΠΑ στην Ευρώπη από το 1945 που κατέστησε δυνατή την ευρωπαϊκή ενότητα και εμπόδισε τη διάσπαση της ηπείρου. Οι φιλοδοξίες των Ευρωπαίων ηγετών να αναλάβουν την ηγεσία του «ελεύθερου κόσμου», να δημιουργήσουν μια «συμμαχία των προθύμων» ή να επιτύχουν «στρατηγική αυτονομία» δεν είναι παρά φαντασιώσεις. Η Ευρώπη εξαρτάται πλήρως από τις ΗΠΑ, τόσο στρατιωτικά όσο και οικονομικά. Βραχυπρόθεσμα και πιθανώς ακόμη και μεσοπρόθεσμα, η Ευρώπη ή οποιαδήποτε μεμονωμένη ευρωπαϊκή δύναμη, ***δεν θα*** και ***δεν μπορεί*** να διαδραματίσει κανένα ρόλο ανεξάρτητο από τις ΗΠΑ.

Πίσω από την αλαζονεία, τις σφοδρές δηλώσεις και την άρνηση της πραγματικότητας στους ευρωπαϊκούς κυβερνητικούς κύκλους κρύβεται μια ανωμαλία που έχει ενισχυθεί με την πάροδο του χρόνου. Υπάρχει μια αυξανόμενη αντίφαση μεταξύ της πολιτικής υπερδομής της Ευρώπης – των θεσμών, της ιδεολογίας, της γραφειοκρατίας, των πολιτικών κ.λ.π. – και της πραγματικής οικονομικής της βάσης, δηλαδή η κατάσταση της απόλυτης αδυναμίας και εξάρτησής της από τις ΗΠΑ. Αργά ή γρήγορα, αυτή η αντίφαση πρέπει να επιλυθεί και η Ευρώπη δεν θα έχει άλλη επιλογή από το να απορρίψει τον ξεπερασμένο φιλελευθερισμό της και να ευθυγραμμιστεί με τις ΗΠΑ. Η άνοδος των δεξιών λαϊκιστικών κομμάτων αντιπροσωπεύει αυτή την αυξανόμενη τάση (π.χ. το AfD στη Γερμανία, το RN στη Γαλλία, το Reform UK στη Βρετανία, το FPÖ στην Αυστρία, η Μελόνι στην Ιταλία – η οποία είναι ήδη στην εξουσία). Η αμερικανική κυβέρνηση τα ευνοεί, όχι τόσο επειδή συμφωνεί με τις πολιτικές τους, αλλά επειδή είναι η μόνη δύναμη που μπορεί να σπάσει το φιλελεύθερο status quo με τρόπο που εξυπηρετεί καλύτερα τα συμφέροντα των ΗΠΑ.

Μέχρι στιγμής, το πολιτικό κέντρο στην Ευρώπη κρατάει. Το γεγονός ότι πολλοί πολιτικοί αισθάνονται αρκετά ισχυροί για να αντισταθούν (εν μέρει) στις απαιτήσεις των ΗΠΑ και να υπερασπιστούν (με μισή καρδιά) το φιλελεύθερο status quo αντανακλά τα βαθιά ριζωμένα οικονομικά συμφέροντα. Αυτοί είναι, πρώτον και κύριον, οι Ευρωπαίοι καπιταλιστές που έχουν επωφεληθεί σε μεγάλο βαθμό από τη διευθέτηση των τελευταίων τριών δεκαετιών, αντιστέκονται στην αλλαγή και ίσως δεν εμπιστεύονται

Neil Hall/EPA

Η ανίκανη συμμαχία του Κιρ Στάρμερ, 2 Μαρτίου.

Thibault de Champrosay

Γαλλική αφίσα μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο με το σύνθημα: «Σχέδιο Μάρσαλ — Το Τσιμέντο της Ευρώπης». Η κυριαρχία των ΗΠΑ στην Ευρώπη ήταν προϋπόθεση για την ευρωπαϊκή ενότητα.

πλήρως τα αναδυόμενα ακροδεξιά κόμματα ***ακόμα***. Δεύτερον, υπάρχει η αδράνεια των ευρωπαϊκών θεσμών και της γραφειοκρατίας. Τρίτον, στις προηγμένες ευρωπαϊκές χώρες εξακολουθεί να υπάρχει μια σημαντική μεσαία τάξη. Συχνά συνδεδεμένη με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς και απολαμβάνοντας σχετικά υψηλό βιοτικό επίπεδο, αυτό το στρώμα αποτελεί την κύρια βάση στήριξης των κεντρώων κομμάτων. Αυτό ισχύει και για τη Βρετανία. Οι φορμαλιστές της αριστεράς μπορεί να επαναλαμβάνουν μηχανικά ότι το Εργατικό Κόμμα είναι ένα αστικό εργατικό κόμμα. Αν και αυτό έχει μια δόση αλήθειας, η πραγματικότητα είναι ότι σήμερα η βάση στήριξης του Εργατικού Κόμματος είναι η μεσαία τάξη στις πόλεις, όχι οι εργάτες.

Η τάση που περιγράφηκε παραπάνω παρατηρήθηκε στις γερμανικές εκλογές του Φεβρουαρίου. Ενώ η υποστήριξη προς το ακροδεξιό AfD αυξήθηκε σημαντικά (ιδιαίτερα μεταξύ των εργατών), τα παραδοσιακά κόμματα διατήρησαν τη μεγάλη πλειοψηφία του εκλογικού σώματος, δείχνοντας ότι ο γερμανικός φιλελευθερισμός δεν έχει πεθάνει ακόμη εντελώς. Η άνοδος της υποστήριξης προς το Αριστερό Κόμμα, που χαιρέτισε η πλειονότητα της ακροαριστεράς διεθνώς, προήλθε στην πραγματικότητα κυρίως από μικροαστούς πρώην ψηφοφόρους των Πρασίνων και πρέπει να ερμηνευθεί ως υπεράσπιση του φιλελεύθερου status quo. Στη Γερμανία όπως και αλλού, η λαϊκή υποστήριξη προς τα δεξιά αντικαθεστωτικά κόμματα προέρχεται κυρίως από την εργατική τάξη, ιδιαίτερα από τα κατώτερα στρώματά της, αλλά και από στρώματα της εργατικής αριστοκρατίας.

Έτσι, η Ευρώπη συνεχίζει να κυριαρχείται από πολιτικούς της «μετάβασης» – Μακρόν, Στάρμερ, Μερτς & ΣΙΑ – που έχουν το ένα πόδι στην υπεράσπιση της φιλελεύθερης ευρωπαϊκής τάξης πραγμάτων και το άλλο στη δεξιά αντίδραση, καθώς προσπαθούν να καλύψουν τη δεξιά τους πτέρυγα. Αυτό έχει το συνήθες αποτέλεσμα να δυσαρεστεί τους πάντες. Αυτές οι κυβερνήσεις, που ήρθαν στην εξουσία για να εμποδίσουν την «άκρα δεξιά», έχουν απαξιωθεί πλήρως στα μάτια του πληθυσμού και ζουν με δανεικό χρόνο. Αλλά η πτώση τους και η αντικατάστασή τους από τη δεξιά, που είναι σχεδόν αναπόφευκτη σε αυτό το σημείο, δεν θα είναι μια ειρηνική και γραμμική διαδικασία, αλλά το αποτέλεσμα οξέων πολιτικών και οικονομικών κρίσεων. Στα χαρτιά, οι εκλογές στη Βρετανία και τη Γερμανία απέχουν χρόνια. Ο Μακρόν έχει ακόμα δύο χρόνια μέχρι τις επόμενες προεδρικές εκλογές, και το γαλλικό κατεστημένο μόλις απαγόρευσε την υποψηφιότητα της Μαρίν Λεπέν. Οι φιλελεύθεροι θα χρησιμοποιήσουν κάθε τέχνασμα για να παραμείνουν στην εξουσία. Αλλά δεδομένων των απαιτήσεων των ΗΠΑ για πολιτική αναδιάταξη, καθώς και του χάσματος μεταξύ της οικονομικής βάσης της Ευρώπης και των ιδεών και φιλοδοξιών της πολιτικής της τάξης, αυτή η κατάσταση δεν μπορεί να διαρκέσει.

Η επερχόμενη οικονομική κρίση θα ξεγυμνώσει τον εντελώς σάπιο χαρακτήρα των ευρωπαϊκών οικονομιών. Αναμένεται ότι ένας οικονομικός κλονισμός, σε συνδυασμό με σημαντικά μέτρα λιτότητας, θα πλήξει αρκετά σκληρά τη μεσαία και την εργατική τάξη. Η ανάγκη για επανεξοπλισμό γίνεται επίσης σε βάρος του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, το οποίο παραμένει αρκετά σημαντικό σε ορισμένες χώρες. Η μαζική δυσαρέσκεια που ήδη υπάρχει θα αυξηθεί. Αυτό θα προκαλέσει σημαντικές πολιτικές κρίσεις που θα καταστήσουν αδύνατη τη συνέχιση της εξουσίας των πολιτικών της μέσης οδού, οι οποίοι θα πρέπει να παραχωρήσουν τη θέση τους σε πιο αποφασιστικούς ηγέτες.

Φυσικά, στις ευρωπαϊκές χώρες που καταπιέζονται από τον ιμπεριαλισμό, η πολιτική δυναμική είναι διαφορετική. Η Σερβία και η Ελλάδα έχουν συγκλονιστεί από μαζικά λαϊκά κινήματα κατά των κυβερνήσεών τους, τα οποία τροφοδοτήθηκαν από την οργή για την ιμπεριαλιστική λεηλασία. Η Ελλάδα ειδικότερα, έχει ήδη περάσει μια τεράστια κρίση τη δεκαετία του 2010, η οποία κατέστρεψε μεγάλα τμήματα του πληθυσμού. Σε αυτές τις χώρες, η μικροαστική τάξη είναι πολύ πιο εξαθλιωμένη, όπως και η εργατική τάξη. Η οικονομική κρίση και η λιτότητα θα έχουν πολύ πιο εκρηκτικό χαρακτήρα, καθιστώντας πιο ισχυρή την απειλή της βοναπαρτιστικής διακυβέρνησης. Από την άλλη πλευρά, μπορούμε να κοιτάξουμε την Ουγγαρία για να πάρουμε μια ιδέα για το πού κατευθύνεται πολιτικά η Ευρώπη. Ο πρωθυπουργός Βίκτορ Όρμπαν, ένας αντιδραστικός χριστιανός κοντά στη Ρωσία και τις ΗΠΑ, είναι από καιρό το *μαύρο πρόβατο* της ΕΕ για την εναντίωσή του στον φιλελευθερισμό. Σήμερα όμως, είναι μπροστά από την εποχή του.

Δεδομένης της τωρινής θέσης της εργατικής τάξης, μια οικονομική ύφεση μάλλον θα αποθαρρύνει παρά θα ενθαρρύνει τη μαχητικότητα, τουλάχιστον στο αρχικό στάδιο. Η αύξηση της ανεργίας και η καταστροφή του βιοτικού επιπέδου της εργατικής και μεσαίας τάξης δεν προσφέρουν ένα καλό πλαίσιο για τους αγώνες της εργατικής τάξης. Επιπλέον, μια οικονομική κρίση θα ***επιταχύνει*** τις τρέχουσες πολιτικές δυναμικές, που ευνοούν τα δεξιά αντικαθεστωτικά κόμματα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι την τελευταία δεκαετία η αριστερά έχει αποτύχει θλιβερά να επιβληθεί ως δύναμη λόγω της υποστήριξής της στο φιλελεύθερο κατεστημένο, ωθώντας όλο και περισσότερο αριθμό εργατών προς τα δεξιά. Πολλοί εργάτες είδαν το

Imago/Alamy

Αθήνα, 28 Φεβρουαρίου: Μαζική απεργία για τη δεύτερη επέτειο της τραγωδίας των Τεμπών. Ο αγώνας για δικαιοσύνη ενάντια στην ελληνική κυβέρνηση και την ΕΕ θα μπορούσε να είχε αλλάξει το κύμα της ταξικής πάλης στην Ευρώπη.

βιοτικό τους επίπεδο να καταστρέφεται και δεδομένου ότι η αριστερά ασπάστηκε τον φιλελευθερισμό, έχουν βρει διέξοδο για την οργή τους σε αντιμεταναστευτικό δηλητήριο.

Το 2022-23 υπήρξαν επίσης σημαντικοί συνδικαλιστικοί αγώνες, όπως το κίνημα για τις συντάξεις στη Γαλλία και το κύμα απεργιών στη Βρετανία. Αυτές ήταν σημαντικές ευκαιρίες για να γείρει ο συσχετισμός των δυνάμεων υπέρ της εργατικής τάξης και να αναδειχθεί το εργατικό κίνημα ως δύναμη ενάντια στο κατεστημένο. Όμως όλα αυτά τα κινήματα οδηγήθηκαν στην ήττα από τους ίδιους τους ηγέτες τους, οι οποίοι αρνήθηκαν να οργανώσουν μια πραγματική αντιπαράθεση με την άρχουσα τάξη. Τις περισσότερες φορές, αυτοί οι προδότες υποστηρίχθηκαν από την ακροαριστερά. Πρόσφατα στην Ελλάδα, είδαμε μια άλλη χαμένη ευκαιρία με το κίνημα των Τεμπών, όπου οι ηγέτες του εργατικού κινήματος αποδείχθηκαν εντελώς ανίκανοι. Αυτές οι προδοσίες υπονόμευσαν σε μεγάλο βαθμό τη θέση της εργατικής τάξης και τροφοδότησαν περαιτέρω τη στροφή προς τα δεξιά.

Αυτό που θα τροφοδοτήσει επίσης τα δεξιά κόμματα είναι ότι η αριστερά στην Ευρώπη ***συνεχίζει*** να προσκολλάται στον φιλελευθερισμό, την ΕΕ, την «Πράσινη» ατζέντα ή τα όπλα για την Ουκρανία (πολλοί από αυτούς υποστηρίζουν πλέον ανοιχτά τον επανεξοπλισμό) – όλα αυτά που μισούν οι εργάτες. Και η αριστερά συνεχίζει να συμμετέχει στα «λαϊκά μέτωπα» της άρχουσας τάξης για να εμποδίσει τη δεξιά, με μοναδικό αποτέλεσμα να ενισχύει την ελκυστικότητα της δεξιάς στους εργάτες και να απαξιώνει περαιτέρω την αριστερά. Η μόνη αριστερή δύναμη από την αναταραχή της δεκαετίας του 2010 που δεν έχει ακόμη διαλυθεί εντελώς είναι ο Μελανσόν και η Ανυπότακτη Γαλλία. Ωστόσο, και αυτοί προσκολλώνται στο νεκρό βάρος του Σοσιαλιστικού Κόμματος και αγκαλιάζουν το Ρεπουμπλικανικό Μέτωπο ενάντια στην Εθνική Συσπείρωση, πράγματα που βοηθούν μόνο το RN να κερδίσει τις ψήφους της εργατικής τάξης.

Σε αυτό το δύσκολο πλαίσιο, το καθήκον των κομμουνιστών είναι να αγωνιστούν για να βάλουν την εργατική τάξη σε καλύτερη ***αμυντική*** θέση. Δεν είναι η ώρα για απερίσκεπτες αντεπιθέσεις. Μαζικές επιθέσεις βρίσκονται στον ορίζοντα και το εργατικό κίνημα στην Ευρώπη είναι αδύναμο και διαιρεμένο. Οι οργανώσεις του, μια σκιά του παλιού τους εαυτού, έχουν απογυμνωθεί. Τα σωματεία είναι συχνά διαστρωματοποιημένα σε επίπεδα και επαγγελματικές κατηγορίες και περιορίζονται σε τμήματα της εργατικής αριστοκρατίας. Οι κομμουνιστές πρέπει να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του αγώνα για να σπάσουν αυτές τις διαιρέσεις, να ενισχύσουν τις εργατικές οργανώσεις και να ηγηθούν των αμυντικών δράσεων. Σε κάθε βήμα, αυτό πρέπει να γίνεται σε πλήρη ***εναντίωση*** με τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία. Οι κομμουνιστές πρέπει να δημιουργήσουν ομάδες που θα αγωνίζονται για μια κομμουνιστική στρατηγική για να ηγηθούν των σωματείων, μια στρατηγική ικανή να συνδέσει τα άμεσα αιτήματα των εργατών με την ανάγκη για την εξουσία της εργατικής τάξης, εκθέτοντας ταυτόχρονα την προδοσία των γραφειοκρατών των σωματείων. Έτσι μπορούν οι κομμουνιστές να ανακτήσουν κύρος στην εργατική τάξη και να υπονομεύσουν την ελκυστικότητα της δεξιάς.

Ίσως να υπάρχουν ασθενή απομεινάρια φιλελεύθερων κινημάτων ενάντια στη δεξιά που μπορούν να δράσουν για λίγο. Αυτά θα είναι οι τελευταίες ανάσες μιας ετοιμοθάνατης γενιάς. Καθώς η φιλελεύθερη αστική τάξη πιέζεται από τις ΗΠΑ και η μικροαστική τάξη καταστρέφεται όλο και περισσότερο, δεν θα υπάρχει πλέον βάση για μαζικά φιλελεύθερα κινήματα για τη δημοκρατία, τα δικαιώματα των μεταναστών κ.λ.π. Ένα ολοένα και μικρότερο στρώμα αριστερών θα προσπαθήσει να τα διατηρήσει ζωντανά, απαξιώνοντας περαιτέρω την αριστερά στην εργατική τάξη (όπως βλέπουμε τώρα στις ΗΠΑ). Πρέπει να παρέμβουμε σε αυτά τα περιβάλλοντα, προτρέποντας αυτούς τους αριστερούς να ξυπνήσουν, να εγκαταλείψουν τον φιλελευθερισμό και να ***στραφούν προς την εργατική τάξη***. Πρέπει να αγωνιστούμε για την ανοικοδόμηση των κινημάτων για την υπεράσπιση των μεταναστών και των Μουσουλμάνων και ενάντια στη δεξιά, αλλά σε διαφορετική βάση – μακριά από το αδιέξοδο του φιλελευθερισμού και πάνω σε μια ***εργατική*** και ***αντιιμπεριαλιστική*** βάση, συμπεριλαμβανομένης της εναντίωσης στην ΕΕ.

Αυτά τα καθήκοντα ισχύουν και για τις καταπιεζόμενες χώρες (Βαλκάνια, Ανατολική Ευρώπη κ.λ.π.). Εκεί, το καθήκον είναι να συνδέσουμε τον αγώνα ενάντια στην εξαθλίωση με τον αγώνα για την ***απελευθέρωση της χώρας από την ιμπεριαλιστική καταπίεση***. Αυτό απαιτεί επίσης τη συνεχή έκθεση των ηγετών που παραπλανούν τις μάζες, είτε πρόκειται για εθνικιστές, Σταλινικούς ή γραφειοκράτες των σωματείων, για τη συναινετική στάση τους απέναντι στις ΗΠΑ και την ΕΕ ή για την άρνησή τους να συνδέσουν τον αγώνα των μαζών με την ξένη καταπίεση της χώρας. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος να ενωθούν όλοι οι καταπιεζόμενοι και οι εθνικές μειονότητες και να κερδηθούν οι εργάτες και η νεολαία σε μια ***στρατηγική ταξικής πάλης*** για την εθνική και κοινωνική χειραφέτηση.■

Κίνα
Η Αδράνεια Σημαίνει Ήττα

Lintao Zhang/Getty, Tom Williams/CQ-Roll Call

«Σε έναν κόσμο γεμάτο αβεβαιότητες, η Κίνα παραμένει προσηλωμένη στο να δίνει τα χέρια, όχι να ρίχνει γροθιές· να αφαιρεί εμπόδια, όχι να εγείρει τείχη....»
– Εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών, 15 Απριλίου 2025

Το παρακάτω κείμενο γράφτηκε από τον σύντροφο Qimin και υιοθετήθηκε στην ολομέλεια της Διεθνούς Εκτελεστικής Επιτροπής τον Απρίλιο.

Από τους φιλελεύθερους στο Προεδρικό Μέγαρο των Ηλυσίων έως τους Σταλινικούς στο Ζονγκνανχάι, έχει σχηματιστεί ένα προσωρινό ενιαίο μέτωπο οργής κατά του Τραμπ. Απέναντι στον Άνθρωπο των Δασμών, το καθεστώς του Σι Τζινπίνγκ ούρλιαξε ότι θα «πολεμήσει μέχρι τέλους». Αλλά για το Κομμουνιστικό Κόμμα Κίνας (ΚΚΚ), πρόκειται για την υπεράσπιση ολόκληρου του μοντέλου ανάπτυξής του, το οποίο ήταν εξαρτημένο και υποταγμένο στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα υπό την κυριαρχία των ΗΠΑ. Όπως έγραψε ο Μάρτιν Γουλφ στους *Financial Times* (1 Απριλίου), «Στον σημερινό κόσμο, οι ΗΠΑ είναι μια επαναστατική – πιο συγκεκριμένα, μια αντιδραστική – δύναμη, ενώ η υποτιθέμενη κομμουνιστική Κίνα είναι μια δύναμη του status quo». Πράγματι, οι γρήγοροι ανταποδοτικοί δασμοί της Κίνας στοχεύουν στην ***υπεράσπιση*** της ετοιμοθάνατης παγκόσμιας φιλελεύθερης τάξης πραγμάτων.

Μετά την αποκαλούμενη Ημέρα της Απελευθέρωσης, η φαντασίωση στην οποία ζει το ΚΚΚ αποκαλύφθηκε πλήρως: το χάος που έχει προκαλέσει ο Τραμπ υποτίθεται ότι θα σπρώξει σταδιακά και ειρηνικά τις άλλες χώρες στην αγκαλιά της Κίνας. Προσωρινά θα υπάρξει διπλωματικός θόρυβος και ίσως ορισμένες χώρες προσεγγίσουν περισσότερο την τροχιά της Κίνας. Ωστόσο, η ιμπεριαλιστική καταστολή του Τραμπ θα αναγκάσει τη συντριπτική πλειοψηφία των κρατών που κυριαρχούνται από τις ΗΠΑ να υποκύψουν στις απαιτήσεις του για μια αντικινεζική συμμαχία.

Η αριστερά πιστεύει είτε ότι η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας (ΛΔΚ) είναι μια ανερχόμενη ιμπεριαλιστική δύναμη είτε ότι είναι η αιχμή του αντιιμπεριαλιστικού δόρατος. Και οι δύο χαρακτηρισμοί είναι θεμελιωδώς λανθασμένοι, καθώς υποθέτουν ότι το ΚΚΚ επιδιώκει να ανατρέψει την αμερικανική τάξη πραγμάτων. Στην ουσία, αυτό που χαρακτηρίζει τους ηγέτες της Κίνας είναι ο ***συντηρητικός γραφειοκρατισμός*** τους. Η πίεση από τους ιμπεριαλιστές ωθεί το ΚΚΚ να υπερασπιστεί το εργατικό κράτος με τον δικό του παραμορφωμένο τρόπο. Ωστόσο, ο πρωταρχικός στόχος του δεν είναι να διαλύσει και να αντικαταστήσει την αμερικανική παγκόσμια τάξη πραγμάτων, αλλά να παραμείνει το νούμερο δύο.

Παραφράζοντας τον Γκράμσι, καθώς ο παλιός κόσμος πεθαίνει και ο νέος κόσμος πασχίζει να γεννηθεί, τώρα είναι

η εποχή των τεράτων. Αυτό ισχύει σήμερα ακριβώς επειδή η αποσύνθεση της αμερικανικής παγκόσμιας τάξης πραγμάτων δημιουργεί ένα κενό εξουσίας που οι εβδομηντάχρονοι Σταλινικοί γραφειοκράτες του ΚΚΚ δεν είναι διατεθειμένοι να καλύψουν. Η άρνησή τους να αγωνιστούν για μια παγκόσμια σοσιαλιστική τάξη πραγμάτων επιδεινώνει τις συνθήκες για μία κρίση στην Κίνα και σε ολόκληρο τον Παγκόσμιο Νότο. Σήμερα, ***καμία*** χώρα εκτός από την Κίνα δεν μπορεί να αντικαταστήσει την αμερικανική αυτοκρατορία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, παρά τη σήψη της αμερικανικής βιομηχανίας, ο υπόλοιπος κόσμος συνεχίζει να υποκλίνεται στις εντολές της Ουάσινγκτον και της Wall Street.

Για την Κίνα, το παλιό μοντέλο ενσωμάτωσης στην παγκοσμιοποίηση υπό αμερικανική ηγεσία δεν μπορεί να συνεχιστεί όταν ο Τραμπ και ΣΙΑ το κομματιάζουν. Ανεξάρτητα από το πόσους δισεκατομμυριούχους καλεί ο Σι Τζινπίνγκ στο Πεκίνο, οι ιμπεριαλιστές είναι πλέον αποφασισμένοι να στραγγαλίσουν τη Λαϊκή Δημοκρατία, ακόμα κι αν αυτό σημαίνει ότι δεν θα μπορούν πλέον να εκμεταλλεύονται το φθηνό κινεζικό εργατικό δυναμικό. Αλλά τι κάνει το ΚΚΚ; Συνεχίζει το ίδιο παλιό μοντέλο εξαγωγών, το οποίο έχει οδηγήσει τους εργάτες και τη νεολαία σε μειώσεις μισθών και εκρηκτική αύξηση της ανεργίας. Η ΛΔΚ συνεχίζει να εξαρτάται κυρίως από το δολάριο για το εμπόριο, κρατώντας την οικονομία όμηρο της Wall Street και της Fed. Ως αποτέλεσμα εσωτερικών γραφειοκρατικών διαμαχών για ασήμαντα προνόμια, οι τεράστιες ανισορροπίες στην οικονομία παραμένουν άλυτες, αφήνοντας τους εργάτες των εργοστασίων απλήρωτους για μήνες. Για να ικανοποιήσουν τους ιμπεριαλιστές, επιτρέπεται στους εγχώριους καπιταλιστές να αποκομίζουν τεράστια κέρδη σε βασικές ανάγκες όπως η υγειονομική περίθαλψη, η εκπαίδευση και η στέγαση.

Ο Γουάνγκ Γι, υπουργός εξωτερικών, επανέλαβε πρόσφατα το δόγμα του ΚΚΚ ότι «η οικονομική παγκοσμιοποίηση είναι μη αναστρέψιμη» (Xinhua, 24 Φεβρουαρίου). Αυτή είναι μια ***αντικειμενιστική*** θεώρηση της ιστορίας, σύμφωνα με την οποία ο παγκόσμιος καταμερισμός της εργασίας και της παραγωγής θα αυξηθεί απλώς με το πέρασμα του χρόνου. Η ευημερία και η ειρήνη υποτίθεται πως θα προκύψουν ως αποτέλεσμα αυτής της ορθολογικής διάρθρωσης. Αυτό που αρνείται το ΚΚΚ είναι ότι η ηγεμονία των ΗΠΑ ήταν η απαραίτητη προϋπόθεση για την επέκταση της παγκόσμιας οικονομίας, με τα αμερικανικά πλοία να κυριαρχούν στους ωκεανούς του κόσμου. Η οπτική του ΚΚΚ συγκαλύπτει την παρακμή του ιμπεριαλισμού ως εμπόδιο για τη διεθνοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων και, ως εκ τούτου, απορρίπτει τον αγώνα ενάντια στον ιμπεριαλισμό.

Αυτή η άρνηση να αναγνωρίσει την πραγματικότητα της παγκοσμιοποίησης υπό την ηγεσία των ΗΠΑ έχει σοβαρές στρατηγικές συνέπειες για την Κίνα. Για παράδειγμα, το ΚΚΚ προσκολλάται στην ψευδαίσθηση ότι η ΕΕ μπορεί να γίνει ένας γεωπολιτικά αυτόνομος πόλος. Τα οικονομικά προβλήματα της Κίνας από την πίεση των αμερικανικών δασμών υποτίθεται ότι θα επιλυθούν με το εμπόριο με την ευρωπαϊκή ήπειρο – λες και η Ευρώπη να μην εξαρτάται από τις ΗΠΑ και να μην είναι ευθυγραμμισμένη με αυτές. Οι «μεγάλες» δυνάμεις της ηπείρου εξαρτώνται από τις ΗΠΑ για τη διάσωσή τους όταν χτυπά η ύφεση, και οι στρατοί τους δεν μπορούν να πολεμήσουν για περισσότερο από μερικές εβδομάδες χωρίς αμερικανική βοήθεια. Επιπλέον, οι Ευρωπαίοι ιμπεριαλιστές δεν θέλουν να δουν ένα εργατικό κράτος να γίνεται ο αρχιτέκτονας μιας εναλλακτικής τάξης πραγμάτων (ούτε άλλωστε και οι εγχώριοι καπιταλιστές του Παγκόσμιου Νότου).

Οι πασιφιστικές ψευδαισθήσεις του ΚΚΚ για την παγκόσμια τάξη πραγμάτων πηγάζουν άμεσα από τη φύση του ως γραφειοκρατική κάστα. Ο Σι Τζινπίνγκ και η συμμορία του στοχεύουν να προστατεύσουν την παρασιτική τους εξουσία στην κορυφή της Λαϊκής Δημοκρατίας και της κρατικά ελεγχόμενης οικονομίας της. Χωρίς την ταξική πάλη ως πυξίδα που καθοδηγεί τις ενέργειές της και υιοθετώντας τον «σοσιαλισμό σε μία μόνη χώρα», η γραφειοκρατία δεν μπορεί παρά μόνο να επιδιώξει συμβιβασμό με τον παγκόσμιο ιμπεριαλισμό. Ακόμα και όταν η γρα-

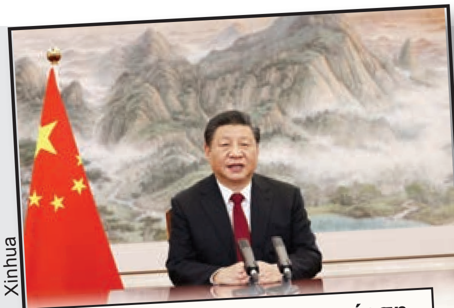

Xinhua

Η οικονομική παγκοσμιοποίηση είναι η τάση της εποχής. Αν και σε ένα ποτάμι υπάρχουν σίγουρα αντίθετα ρεύματα, κανένα δεν μπορεί να το εμποδίσει να ρέει προς τη θάλασσα.

Σι Τζινπίνγκ

Στην ειδική του ομιλία κατά τη διαδικτυακή συνεδρία του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ το 2022. 17 Ιανουαρίου 2022

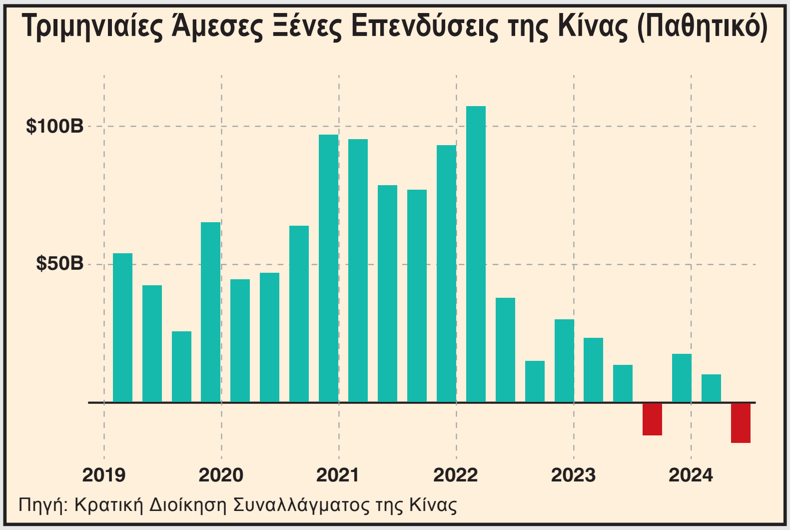

Katherine Li/Semafor

Όχι, σύντροφε Σι. Καθώς το ΚΚΚ προσκολλάται στο καταρρέον μοντέλο της παγκοσμιοποίησης, οι ξένες επενδύσεις στην Κίνα κατρακυλούν.

Imago/Alamy

Πεκίνο, 1 Οκτωβρίου 2019: Πυρηνικοί πύραυλοι Dongfeng σε παρέλαση για τον εορτασμό της 70ής επετείου της ΛΔΚ.

φειοκρατία σπρώχνεται στην αντιπαράθεση, η στενή εθνική της οπτική την οδηγεί στην αναζήτηση συμφωνιών με τους ιμπεριαλιστές σε βάρος του παγκόσμιου αντιιμπεριαλιστικού αγώνα. Ουσιαστικά, χωρίς τον διεθνή σοσιαλισμό στον ορίζοντά της, μπορεί μόνο να κρατηθεί από την ψευδαίσθηση της «ειρηνικής συνύπαρξης». Η ουσία του προβλήματος είναι ότι οι καπιταλιστές ***δεν*** θεωρούν εφικτή την ειρηνική συνύπαρξη με ένα εργατικό κράτος.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι Κινέζοι Σταλινικοί σπρώχνονται προς μια πιο συγκρουσιακή στάση απέναντι στους Αμερικανούς ιμπεριαλιστές. Αλλά αυτό που τους ωθεί είναι η υπεράσπιση των δικών τους προνομίων. Μια στροφή προς τα αριστερά θα πραγματοποιηθεί με κατασταλτικό, γραφειοκρατικό τρόπο που θα υπονομεύει την υπεράσπιση του εργατικού κράτους. Αντί να βλέπουν τους εργάτες και τους αγρότες της Κίνας ως πιθανούς εχθρούς που πρέπει να παρακολουθούνται και να ελέγχονται, οι γνήσιοι κομμουνιστές θα στόχευαν να εξαπολύσουν την ενέργεια των μαζών στον αγώνα ενάντια στον ιμπεριαλισμό.

Χωρίς την προοπτική του παγκόσμιου σοσιαλισμού, η Κίνα μπορεί να απομονωθεί. Οι εθνικιστές Μαοϊκοί υποστηρίζουν ότι αυτό δεν θα ήταν πρόβλημα, επειδή η Κίνα σήμερα δεν είναι η τεχνολογικά καθυστερημένη Κίνα του Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός. Αλλά ακόμη και η ΕΣΣΔ υπό τον Μπρέζνιεφ, που ήταν ισάξια με τις ΗΠΑ στρατιωτικά, δεν μπόρεσε να σπάσει τον ιμπεριαλιστικό κλοιό. Από την ΕΣΣΔ του Μπρέζνιεφ μέχρι την Κίνα του Σι, χωρίς ένα σχέδιο που να έχει εκπονηθεί από τη σοβιετική δημοκρατία, η γραφειοκρατική διοίκηση καταπνίγει την πρόοδο της τεχνολογίας και του βιοτικού επιπέδου των μαζών. Ακόμη και τώρα, τα σχέδια του ΚΚΚ για την αυτοματοποίηση της παραγωγής θέτουν σε κίνδυνο εκατομμύρια θέσεις εργασίας στον τομέα της μεταποίησης.

Το status quo δεν είναι βιώσιμο. Η δράση κατά των ιμπεριαλιστών θα σήμαινε επίσης και την καταστολή των Κινέζων καπιταλιστών. Αυτό θα μπορούσε να είναι εκρηκτικό μέσα στην ίδια τη γραφειοκρατία, καθώς πολλοί έχουν υλικούς δεσμούς με αυτή την τάξη. Μια ριζοσπαστική αλλαγή πορείας θα προκαλούσε επίσης σοκ που θα μπορούσε να φέρει στο προσκήνιο το φάντασμα των μαζικών αναταραχών. Τελικά, οι Σταλινικοί δεν μπορούν να προσφέρουν μια πορεία προς τα εμπρός για την Κίνα, ανεξάρτητα από το πρόσωπο που παρουσιάζουν. Ένα επαναστατικό διεθνιστικό πρόγραμμα είναι η μόνη διέξοδος για ένα εργατικό κράτος που βρίσκεται υπό πολιορκία. Αυτό είναι το μάθημα που πρέπει να αντληθεί από την καταστροφή της Σοβιετικής Ένωσης. Η τελική επιλογή για την Κίνα είναι είτε η πολιτική επανάσταση είτε η κοινωνική αντεπανάσταση. Η Σταλινική αυτάρκεια θα καθυστερήσει μόνο το αναπόφευκτο.

Παγκόσμιες Συγκρούσεις

Σήμερα, η Κίνα είναι η κυρίαρχη βιομηχανική δύναμη στον κόσμο. Η ναυπηγική της ικανότητα είναι 232 φορές μεγαλύτερη από αυτή των Ηνωμένων Πολιτειών. Ωστόσο, σε σύγκριση με τη σκληρή οικονομική και στρατιωτική της ισχύ, η πραγματική επιρροή της Κίνας στα παγκόσμια γεγονότα είναι μικρή. Ο Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός (ΛΑΣ) δεν εμφανίζεται πουθενά στις μεγάλες συγκρούσεις του κόσμου.

Το ΝΑΤΟ κατηγορεί την Κίνα ότι βοηθά τον πόλεμο της Ρωσίας στην Ουκρανία με τεχνολογία «διπλής χρήσης». Η πραγματικότητα είναι ότι η Κίνα δεν έχει στείλει ούτε μια σφαίρα ή μία οβίδα. Έχει στηρίξει οικονομικά τη Ρωσία, εκμεταλλευόμενη τις κυρώσεις για να αποκτήσει φτηνό αέριο (και πλημμυρίζοντας τη Μόσχα με αυτοκίνητα). Όμως, το εμπόριο δεν είναι το ίδιο πράγμα με την άμεση στρατιωτική βοήθεια, την οποία οι Αμερικανοί έχουν δώσει στην Ουκρανία του Ζελένσκι σε τεράστιες ποσότητες. Όπως το έθεσε ο εκπρόσωπος της Κίνας στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών αναφερόμενος στη διάρκεια του πολέμου: «Αν η Κίνα είχε πραγματικά παράσχει στρατιωτικά εφόδια στη Ρωσία, η κατάσταση στο πεδίο της μάχης δεν θα ήταν αυτή που είναι τώρα» (un.china-mission.gov.cn, 16 Ιανουαρίου).

Το ίδιο μπορεί να ειπωθεί για τη γενοκτονία του Ισραήλ στη Γάζα. Σε αντίθεση με τη σοβιετική στρατιωτική βοήθεια προς τους Παλαιστίνιους, οι πύραυλοι του ΛΑΣ δεν

βρίσκονται στα χέρια της Χαμάς ή της Χεζμπολάχ. Αντί γι' αυτό, υπάρχουν μόνο εκκλήσεις για επιστροφή στο «διεθνές δίκαιο». Η έλλειψη ανάμιξης της Κίνας στην παλαιστινιακή σύγκρουση αντικρούει τόσο τους ισχυρισμούς ότι η Κίνα είναι ιμπεριαλιστική δύναμη, όσο και ότι το ΚΚΚ είναι αντιιμπεριαλιστική δύναμη. Αν οποιοσδήποτε από αυτούς τους ισχυρισμούς ήταν αληθινός, η Κίνα θα παρέμβαινε ενεργά για να καταφέρει ένα πλήγμα στους Αμερικανούς. Κάτω από μια επαναστατική διεθνιστική ηγεσία, η Λαϊκή Δημοκρατία θα στόχευε να σφυρηλατήσει μια αντιιμπεριαλιστική συμμαχία με τους εργάτες και τους καταπιεζόμενους του Παγκόσμιου Νότου. Παλαιστίνιοι μαχητές με πυραύλους Dongfeng και σμήνη drones που θα κατάφεραν ένα πλήγμα στους ιμπεριαλιστές στη Μέση Ανατολή, δεν θα προωθούσαν μόνο τη δική τους απελευθέρωση αλλά και θα περιόριζαν επίσης την ικανότητα των ιμπεριαλιστών να στραγγαλίσουν την Κίνα μέσω στρατιωτικής συγκέντρωσης στην πρώτη νησιωτική αλυσίδα.

Ταϊβάν

Έπειτα, υπάρχει η Ταϊβάν. Οι ιμπεριαλιστές έχουν κάνει αμέτρητες προβλέψεις για το πότε και πώς θα μπορούσε να ξεσπάσει ένας πόλεμος. Για τις ΗΠΑ η Ταϊβάν είναι ένα σκακιστικό πιόνι πολύ πολύτιμο απλά για να το εγκαταλείψουν. Στρατιωτικά ένα αβύθιστο αεροπλανοφόρο ακριβώς έξω από την ηπειρωτική χώρα. Οικονομικά εδώ παράγεται η πλειονότητα των προηγμένων ημιαγωγών. Επίσης, σημαντικό είναι ότι υπάρχει η πολιτική χρήση της Ταϊβάν: τόσο ως παράδειγμα της κινεζικής «φιλελεύθερης δημοκρατίας» για να επικρίνουν τους Σταλινικούς, όσο και ως παγίδα για μια εισβολή του ΛΑΣ που θα μπορούσε να κομματιάσει την εύθραυστη γραφειοκρατία και να ανοίξει το δρόμο στην αντεπανάσταση.

Όσον αφορά το ΚΚΚ, δεν θέλει να περάσει καμία κόκκινη γραμμή με την Ταϊβάν, καθώς επιδιώκει την ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας στο πλαίσιο της αμερικανικής τάξης πραγμάτων. Αλλά αν το Πεκίνο εκδιωχθεί από την αμερικανική τάξη πραγμάτων (παρά τις επιθυμίες του ΚΚΚ), τότε η προοπτική πολέμου για την Ταϊβάν θα μπορούσε να ενισχυθεί. Μια σοβαρή οικονομική ύφεση θα μπορούσε επίσης να κάνει τον πόλεμο μια ελκυστική επιλογή για το καθεστώς. Ωστόσο, η ένοπλη επανένωση υπό το σχήμα «Μία Χώρα, Δύο Συστήματα» θα σήμαινε την προσπάθεια κατάκτησης της Ταϊβάν με ένα πρόγραμμα που ***αποξενώνει*** το προλεταριάτο και ***διατηρεί*** τον καπιταλισμό, μεγιστοποιώντας έτσι την εναντίωση προς τη ΛΔΚ. Αντ' αυτού, οι Τροτσκιστές θα στόχευαν στην επαναστατική επανένωση με την επέκταση μιας κοινωνικής επανάστασης στην Ταϊβάν, με την επέκταση των δημοκρατικών ελευθεριών για την εργατική τάξη και την πολιτική επανάσταση στην ηπειρωτική χώρα με τους εργάτες να αναλαμβάνουν τα ηνία της εξουσίας.

Σε ευθυγράμμιση με την επιθετικότητα του Τραμπ, η δωσίλογη αστική τάξη της Ταϊβάν αυξάνει το διακύβευμα με την απέλαση παραγόντων που υποστηρίζουν την ενοποίηση. Έχει επίσης συμφωνήσει να κατασκευάσει πολλά εργοστάσια ημιαγωγών της TSMC στις ΗΠΑ. Οι εργάτες στην Ταϊβάν φοβούνται σαφώς τον πόλεμο και επομένως επιθυμούν να διατηρήσουν το status quo. Ωστόσο, αυτό το status quo κομματιάζεται από τους ιμπεριαλιστές αφέντες του νησιού. Αυτό καθιστά τον αγώνα ενάντια στον αμερικανικό ιμπεριαλισμό το φλέγον καθήκον, που δεν μπορεί να ηγηθεί ούτε από τα καπιταλιστικά κόμματα της Ταϊβάν ούτε από τους Σταλινικούς που θέλουν να διατηρήσουν τον καπιταλισμό και έτσι αναζητούν συμμαχίες με την αστική τάξη του νησιού. Μόνο ένας προλεταριακός επαναστατικός αγώνας ενάντια στην αμερικανική κυριαρχία θα μπορούσε να κινητοποιήσει τις εργαζόμενες μάζες. Αυτό θα ήταν επίσης η πιο αποτελεσματική διασφάλιση της ειρήνης στα Στενά της Ταϊβάν – εάν εκδιωχθούν οι Αμερικανοί, θα υπήρχε μικρότερη πιθανότητα για να εισβάλει ο ΛΑΣ.

Παγκόσμιο Εμπόριο

Η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική του ΚΚΚ βασίζεται στις εξαγωγές, είτε πρόκειται για παπούτσια Nike τη δεκαετία του 1990 είτε για ηλεκτρικά αυτοκίνητα εγχώριας παραγωγής σήμερα. Αυτό σήμαινε ενσωμάτωση και συμμετοχή στο παγκόσμιο εμπόριο μέσω του δολαρίου. Για πολλές δεκαετίες, τα δολάρια που κερδίζονταν από τους Κινέζους εξαγωγείς ανακυκλώνονταν πίσω στο αμερικανικό Υπουργείο Οικονομικών, χρηματοδοτώντας την αμερικανική επέκταση που στηρίζεται στο χρέος, μέσω του εκβιασμού της κινεζικής εργατικής τάξης. Ταυτόχρονα, αυτό επέτρεψε στους Αμερικανούς καπιταλιστές να ξεκοιλιάσουν τη βιομηχανία και να αποδυναμώσουν το αμερικανικό προλεταριάτο – χωρίς την αντίστοιχη κατάρρευση του βιοτικού επιπέδου.

Σε αντίθεση με όσα ισχυρίζεται ο Σι Τζινπίνγκ, το εμπόριο της Κίνας με τις ΗΠΑ ***δεν*** ήταν «αμοιβαία επωφελές και κερδοφόρο για όλους». Στην Κίνα, τεράστιοι οικονομικοί πόροι έχουν αφιερωθεί στις εξαγωγές αντί της κατανάλωσης, διατηρώντας 900 εκατομμύρια ανθρώπους με εισόδημα κάτω από 3.000 γουάν το μήνα (περίπου 412 δολάρια ΗΠΑ). Η επιμονή σε αυτό το μοντέλο, ακόμη και με προϊόντα υψηλής τεχνολογίας, σημαίνει ότι η κινεζική οικονομία είναι πιο ευάλωτη στους δασμούς, από ό,τι η οικονομία του αμερικανικού ιμπεριαλισμού.

Από το 2013, η γραφειοκρατία υπό τον Σι Τζινπίνγκ έχει προσπαθήσει συνειδητά να απομακρυνθεί από αυτή την εξάρτηση από το αμερικανικό δολάριο. Έτσι, ήρθε η «Πρωτοβουλία Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος» (BRI) και η «διεθνοποίηση του ρενμίνμπι». Αντί να αγοράζει περισσότερα

Zhu Wei/Xinhua

Κατασκευή σιδηροδρόμου στη Μαλαισία, Απρίλιος 2023, στο πλαίσιο της επέκτασης της Πρωτοβουλίας Μία Ζώνη Ένας Δρόμος. Το έργο πραγματοποιήθηκε εν μέσω τοπικών διαμαρτυριών.

αμερικανικά κρατικά ομόλογα, η Κίνα θα χρησιμοποιούσε δολάρια για να κατασκευάσει υποδομές στο εξωτερικό και να ωθήσει άλλους να συναλλάσσονται με το γουάν. Το πρόβλημα είναι ότι χωρίς μια πολιτική και οικονομική ***ρήξη*** με τους ιμπεριαλιστές, αυτό απλώς ισοδυναμεί με ανταλλαγές δολαρίων με επιπλέον βήματα.

Ο κρατικός έλεγχος του γουάν, ενώ αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την προστασία της κινεζικής οικονομίας, σημαίνει επίσης ότι οι εμπορικές συναλλαγές στο εξωτερικό με αυτό είναι ουσιαστικά διμερείς ανταλλαγές. Το γουάν παραμένει σε μεγάλο βαθμό δεμένο με το δολάριο προκειμένου να διατηρείται η ροή των εξαγωγών και να εξασφαλίζεται ότι η Κίνα αποτελεί σταθεροποιητικό παράγοντα στην αμερικανική τάξη πραγμάτων. Στην πραγματικότητα, ενώ οι χώρες των BRICS λένε λόγια του αέρα για «αποδολαριοποίηση», όλα τα νομίσματά τους εξακολουθούν να εξαρτώνται από το δολάριο. Αντί αυτού, η Λαϊκή Δημοκρατία θα πρέπει να θεσπίσει ένα μετατρέψιμο νόμισμα υποστηριζόμενο από πραγματική αξία, όπως ο χρυσός, δίνοντάς του παγκόσμια κυκλοφορία. Για να αποτραπεί πιθανή φυγή κεφαλαίων από την Κίνα, οι εγχώριοι καπιταλιστές θα πρέπει να δουν τον πλούτο τους να απαλλοτριώνεται υπό εργατικό έλεγχο. Δημιουργώντας τη βάση για ένα εναλλακτικό παγκόσμιο εμπορικό σύστημα, βασισμένο στα συμφέροντα του διεθνούς προλεταριάτου και όπου οι παγκόσμιες συναλλαγές πραγματοποιούνται εκτός του δολαρίου, θα υπονόμευε άμεσα τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό.

Μια τέτοια ρήξη με την ηγεμονία των ΗΠΑ απαιτεί την ήττα του γραφειοκρατικού προγράμματος του ΚΚΚ για «σοσιαλισμό σε μία μόνη χώρα». Αυτό που τίθεται δεν είναι η επιστροφή στην αυτάρκη φτώχεια της Μαοϊκής περιόδου, αλλά ο αγώνας για τη διεθνή επέκταση της κοινωνικής επανάστασης. Με αυτό, δεν εννοούμε ότι η Κίνα πρέπει να εξάγει στρατιωτικά την επανάσταση, αλλά ότι το εμπόριο και η εξωτερική πολιτική της πρέπει να λειτουργούν προς το συμφέρον του διεθνούς προλεταριάτου – ο καλύτερος τρόπος για τη διασφάλιση της Λαϊκής Δημοκρατίας.

Αντίθετα, πολλά από τα έργα της Πρωτοβουλίας μία Ζώνη, ένας Δρόμος κατασκευάστηκαν με εισαγόμενους Κινέζους εργάτες, συχνά σε βάρος της τοπικής εργατικής τάξης. Όπου οι ντόπιοι εργάτες δεν αποκλείονται, οι δραστηριότητες της BRI στο εξωτερικό καταστέλλουν τη συνδικαλιστική οργάνωση. Αυτό πυροδοτεί εθνικιστικές εντάσεις στον Παγκόσμιο Νότο ***εναντίον*** της Κίνας και καθιστά πολύ πιο δύσκολο να δείξουμε στους εργάτες ότι έχουν συμφέρον να την υπερασπιστούν.

Τα αναπτυξιακά σχέδια πρέπει να καταρτίζονται προς το συμφέρον της ***παγκόσμιας*** εργατικής τάξης. Αυτή τη στιγμή, η πλημμύρα των εξαγωγών της Κίνας προκαλεί αποβιομηχάνιση σε ολόκληρο τον Παγκόσμιο Νότο. Χιλιάδες εργάτες ατσαλιού της Νότιας Αφρικής απειλούνται με απολύσεις, όχι μόνο λόγω των απειλών των ΗΠΑ για επιβολή δασμών, αλλά και λόγω της υπερβάλλουσας παραγωγικής ικανότητας της Κίνας. Αντ’ αυτού, οι ποσοστώσεις παραγωγής πρέπει να καθορίζονται υπό τον κοινό έλεγχο των εργατών των δύο χωρών. Αντί να αποκλείουν τους ντόπιους εργάτες, οι κινεζικές βιομηχανίες που μεταφέρονται στο εξωτερικό θα πρέπει να τεθούν υπό τον έλεγχο της ΛΔΚ, με τους ντόπιους εργάτες να προσλαμβάνονται με συνδικαλιστικές συνθήκες. Η καταβολή ενός μισθού που να εξασφαλίζει τα προς το ζην σε αυτούς τους εργάτες θα υπονομεύσει πλήρως τους ιμπεριαλιστές, των οποίων συνήθης πρακτική είναι να πληρώνουν μισθούς πείνας, και θα κερδίσει για τη Λαϊκή Δημοκρατία εκατομμύρια αφοσιωμένους υπερασπιστές.

Αν οι γνήσιοι Μπολσεβίκοι ήταν στην εξουσία, οι εργάτες στα εργοστάσια της Κίνας στο εξωτερικό θα λάμβαναν πολιτική εκπαίδευση με στόχο την προώθηση του προλεταριακού αντιιμπεριαλιστικού αγώνα. Καθώς οι ιμπεριαλιστές προσπαθούν να εκτοπίσουν την Κίνα από τον Παγκόσμιο Νότο, η Λαϊκή Δημοκρατία πρέπει να βασιστεί στους εργάτες και όχι στις ασταθείς και αδύναμες ντόπιες αστικές τάξεις για να υπερασπιστεί τα εργοστάσιά της. Επιπλέον, η εκβιομηχάνιση του Παγκόσμιου Νότου θα έβγαζε δισεκατομμύρια ανθρώπους από τη φτώχεια, ενώ θα ενίσχυε την κατανάλωση και το βιοτικό επίπεδο στην Κίνα.

Οικονομική Στασιμότητα

Η έντονη αίσθηση κρίσης στην Κίνα έρχεται καθώς το καθεστώς επιμένει στο παλιό οικονομικό μοντέλο, ενώ οι Αμερικανοί το οδηγούν στον γκρεμό. Αυτό εξηγεί το ολοένα και πιο γρήγορο παιχνίδι μουσικών καρεκλών στην Κεντρική Επιτροπή, με τους υπουργούς Άμυνας, Γεωργίας και Τεχνολογίας να «πειθαρχούνται». Επιπλέον, μια παγκόσμια οικονομική ύφεση θα έδινε στους Αμερικανούς ιμπεριαλιστές την ευκαιρία να αυξήσουν μαζικά τις κυρώσεις κατά της Κίνας. Η διακοπή των φθηνών κινεζικών εισαγωγών συμβαδίζει με την προσπάθεια των ιμπεριαλιστών για επανεκβιομηχάνιση στη Δύση.

Μια σημαντική επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας θα σήμαινε ένα τεράστιο οικονομικό σοκ για την Κίνα. Αλλά η γραφειοκρατία δεν μπορεί να αντέξει εκατομμύρια άνεργους εργάτες, που θα μπορούσαν να απειλήσουν με μία νέα Τιενανμέν του 1989. Η οικονομία θα έμενε πιθανώς

σε μια κατάσταση ζόμπι, με μη παραγωγικά εργοστάσια να συνεχίζουν να λειτουργούν για να διατηρηθεί η απασχόληση. Όπως λέει το παλιό σοβιετικό ανέκδοτο, «αυτοί προσποιούνται ότι μας πληρώνουν και εμείς προσποιούμαστε ότι δουλεύουμε» (αν και στην Κίνα αυτό ισχύει για 72 ώρες την εβδομάδα). Ακόμα και τώρα, οι κρατικές βιομηχανίες που παράγουν χάλυβα χαμηλής ποιότητας συνεχίζουν να λειτουργούν παρά την ύφεση στον κατασκευαστικό τομέα. Μια τέτοια στασιμότητα τύπου Μπρέζνιεφ θα έριχνε την Κίνα πολύ πίσω στην τεχνολογική κούρσα με τη Δύση. Αυτό συμβαίνει ήδη στον υποτονικό τομέα των ακινήτων, όπου οι τιμές σταθεροποιούνται από ***κρατικές*** εταιρείες ακινήτων που αγοράζουν γη από…***κρατικά επιχορηγούμενες*** δημοπρασίες γης. Οι νέοι ήδη μιλούν για το καθεστώς σαν να έχει εισέλθει σε μια «περίοδο που το παιχνίδι έχει κριθεί».

Όλο και μεγαλύτερο μέρος της οικονομίας βασίζεται στον κρατικό τομέα. Οι ξένες επενδύσεις έχουν πέσει δραστικά, ενώ τεράστια ποσά κρατικών πιστώσεων κατευθύνονται προς εργοστάσια ηλιακών πάνελ και ηλεκτρικών οχημάτων. Προφανώς, αυτό έχει ένα εξαιρετικά προοδευτικό στοιχείο. Η μαζική ηλεκτροδότηση και η αυτοματοποίηση θα μπορούσαν να σημαίνουν σημαντική αύξηση του βιοτικού επιπέδου και ταχεία μείωση των ωρών εργασίας. Οι πόροι θα μπορούσαν να διοχετευθούν σε κοινωνικές ανάγκες για να κατακτηθούν τα «βουνά» της υγειονομικής περίθαλψης, της εκπαίδευσης και, όλο και περισσότερο της φροντίδας των ηλικιωμένων.

Αλλά η κυριαρχία των παρασίτων του ΚΚΚ διαστρεβλώνει τον οικονομικό σχεδιασμό και εμποδίζει τους εργάτες να απολαύσουν τους καρπούς της εργασίας τους. Τα ηλιακά πάρκα παρέμειναν αποσυνδεδεμένα από το ηλεκτρικό δίκτυο για χρόνια, ενώ ασήμαντοι επαρχιακοί γραφειοκράτες προτίμησαν να χτίσουν εργοστάσια που καίνε τοπικό κάρβουνο. Μπορούν να παραχθούν είκοσι εκατομμύρια ηλεκτρικά αυτοκίνητα κάθε χρόνο, αλλά ο μέσος εργάτης δεν μπορεί να αγοράσει ένα. Η κρατική οικονομία πρέπει να τεθεί υπό τον έλεγχο της εργατικής εξουσίας, που θα ενεργεί προς το συμφέρον των μαζών και όχι των γραφειοκρατών.

Η γραφειοκρατική κάστα παραλύει τη δική της ικανότητα σχεδιασμού, εξαλείφοντας ή συσκοτίζοντας τα οικονομικά δεδομένα. Αυτή η σφαγή των στατιστικών γίνεται για να μπορούν οι καριερίστες να παραποιούν τα στοιχεία, να παίρνουν προαγωγές και να κρύβουν πόση παραγωγή αποσπάται για το ατομικό τους συμφέρον. Εν τω μεταξύ, το Πεκίνο συνεχίζει να απαιτεί έναν εξαιρετικά υψηλό ρυθμό ανάπτυξης, ο οποίος προσδίδει κύρος και νομιμότητα στους γραφειοκράτες. Αυτό σημαίνει τη συνέχιση της αισχρής υπερβάλλουσας παραγωγικής ικανότητας και της σπατάλης, όλα για να επιτευχθεί ο στόχος του ΑΕΠ. Ο ρυθμός των επενδύσεων στις εξαγωγές πρέπει να μειωθεί. Η υπερβάλλουσα παραγωγική ικανότητα πρέπει να αναδιαρθρωθεί προς άλλες κοινωνικές ανάγκες, καθώς και να μειωθούν δραστικά οι τιμές και να επιτραπεί στους εργάτες να ζήσουν καλύτερα.

Για να αντέξει η Λαϊκή Δημοκρατία την κατάρρευση της αμερικανικής παγκόσμιας τάξης πραγμάτων, ο «σοσιαλισμός με κινεζικά χαρακτηριστικά» του ΚΚΚ πρέπει να ***εξαλειφθεί***. Τα τελευταία 40 χρόνια, αυτή η συμφωνία με τον διάβολο φαινόταν να έχει φέρει τεράστια επιτυχία στην κινεζική οικονομία. Η πραγματικότητα είναι ότι στήριξε την παρακμάζουσα αμερικανική τάξη πραγμάτων, επιτρέποντας στους ιμπεριαλιστές να ξοδεύουν πάνω από τις δυνατότητές τους, υποδουλώνοντας το παγκόσμιο προλεταριάτο. Τώρα οι διάβολοι στην Ουάσινγκτον απορρίπτουν αυτή τη συμφωνία. Αλλά οι γραφειοκράτες στο Πεκίνο είναι τόσο χοντροκέφαλοι που πιστεύουν ότι η στρατηγική τους, που ουσιαστικά είναι να μην κάνουν τίποτα, κερδίζει (!!). Όχι. Η κινεζική οικονομία είναι πολύ πιο ευάλωτη στον ιμπεριαλιστικό στραγγαλισμό από ό,τι το αντίστροφο. Το καθήκον των επαναστατών είναι να εξασφαλίσουν ότι η Λαϊκή Δημοκρατία θα ελαχιστοποιήσει την ευπάθειά της στις επερχόμενες κρίσεις, επεκτείνοντας τις δυνάμεις του σοσιαλισμού στην παγκόσμια σκηνή. Δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο.■

Ανοιχτό Γράμμα Προς την Κεντρική Επιτροπή του Κομμουνιστικού Κόμματος Κίνας

Η ακόλουθη επιστολή παραδόθηκε στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας στον ΟΗΕ.

1 Μαΐου 2025

Αγαπητοί Σύντροφοι,

Στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης εκστρατείας οικονομικής, πολιτικής και στρατιωτικής επιθετικότητας της διακυβέρνησης Τραμπ, η Διεθνής Κομμουνιστική Ένωση στέκεται σταθερά στην υπεράσπιση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Η ιμπεριαλιστική επιθετικότητα των ΗΠΑ εναντίον της Κίνας δεν είναι μόνο ένα όπλο στραμμένο εναντίον του κινεζικού λαού, αλλά και μια απειλή για τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες ολόκληρου του διεθνούς προλεταριάτου.

Ως γνήσιοι Τροτσκιστές, πιστεύουμε ότι είναι καθήκον όλων των κομμουνιστών να εναντιωθούν στις επιθέσεις των ΗΠΑ κατά της Κίνας και να υπερασπιστούν άνευ όρων τα κέρδη της Επανάστασης του 1949. Παρότι οι δυνάμεις μας είναι μικρές, είναι ακλόνητες στην αποφασιστικότητά τους να αγωνιστούν για αυτόν τον σκοπό, από τις ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις έως τις χώρες του Παγκόσμιου Νότου.

Στεκόμαστε σήμερα στο πλευρό της Κίνας, όπως πολεμήσαμε με όλες μας τις δυνάμεις ενάντια στις αντεπαναστάσεις στη Σοβιετική Ένωση και την Ανατολική Ευρώπη στα τέλη της δεκαετίας του 1980 και στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Είναι υψίστης σημασίας να μην επαναληφθεί στη ΛΔΚ η καταστροφή που έπληξε τη Σοβιετική Ένωση. Είναι από αυτή τη σκοπιά, και αντλώντας τα διδάγματα από τη δική μας εμπειρία, που γράφουμε αυτή την επιστολή. Πρώτα και κύρια, μας ανησυχεί το γεγονός ότι η τρέχουσα πολιτική που ακολουθεί το Κομμουνιστικό Κόμμα της Κίνας επαναλαμβάνει τα λάθη που έκανε το Κομμουνιστικό Κόμμα της Σοβιετικής Ένωσης.

1) Μόνο η Διεθνής Εργατική Τάξη Μπορεί να Υπερασπιστεί την Κίνα

Είναι ακλόνητη πεποίθησή μας ότι για την υπεράσπιση της ΛΔΚ, η διεθνής εργατική τάξη και οι καταπιεζόμενοι λαοί του κόσμου είναι οι μόνοι πραγματικά αξιόπιστοι σύμμαχοι. Πιστεύουμε ότι είναι εξαιρετικά επικίνδυνο στο να δίνεται έστω και ελάχιστη εμπιστοσύνη στους πολυμερείς διεθνείς θεσμούς που ιδρύθηκαν από τις ΗΠΑ και θα είναι πάντα υποταγμένοι στα καπιταλιστικά συμφέροντα. Οι ευρωπαϊκές δυνάμεις, η Ιαπωνία και άλλοι στενοί σύμμαχοι των ΗΠΑ μπορεί σήμερα να εμφανίζονται επικριτικοί απέναντι στη διακυβέρνηση Τραμπ, αλλά όταν ο αφέντης δώσει το πρόσταγμα, θα παραταχθούν σε στάση προσοχής.

Όσον αφορά τη Ρωσία και τις χώρες του Παγκόσμιου Νότου, μπορεί να έχουν υλικό συμφέρον να ενισχύσουν τους οικονομικούς τους δεσμούς με την Κίνα. Ωστόσο, όλες κυβερνώνται από καπιταλιστικές ή γραφειοκρατικές κλίκες που θα βάζουν πάντα τα δικά τους αντιδραστικά συμφέροντα πάνω από αυτά της εργατικής τάξης. Αν πρέπει να επιλέξουν μεταξύ του αμερικανικού ιμπεριαλισμού και του σοσιαλισμού, θα επιλέξουν το πρώτο. Η ΛΔΚ δεν πρέπει να εναποθέσει καμία πίστη σε αυτούς τους αναξιόπιστους φίλους. Πρέπει να στραφεί προς τους εργάτες.

Στον Ειρηνικό, οι ιμπεριαλιστές επιδιώκουν να περικυκλώσουν την Κίνα, υποκινώντας προκλήσεις γύρω από την Ταϊβάν. Πρέπει να απευθυνθούμε στους εργάτες και τους αγρότες της περιοχής για να συγκροτήσουμε ένα αντιιμπεριαλιστικό ενιαίο μέτωπο. Οι λαοί της Ανατολικής Ασίας έχουν έναν κοινό σκοπό στον αγώνα κατά του ιαπωνικού και του δυτικού ιμπεριαλισμού. Δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος για να υπονομεύσουμε τα αντιδραστικά σχέδια των ΗΠΑ από το να σταθεί η ΛΔΚ ως φάρος της εθνικής και κοινωνικής απελευθέρωσης.

Στη Μέση Ανατολή, πιστεύουμε πως αντί να επικαλείται το «διεθνές δίκαιο»—που πάντοτε υπήρξε ο νόμος των ληστών—η ΛΔΚ οφείλει να διαδραματίσει ενεργό ρόλο στη στήριξη των αγώνων των λαών για την αποτίναξη της ιμπεριαλιστικής κυριαρχίας. Η ΛΔΚ πρέπει επειγόντως να παράσχει ευρεία και πλήρη υλική υποστήριξη στον παλαιστινιακό αγώνα. Τέτοιες χειροπιαστές πράξεις διεθνούς αλληλεγγύης είναι σίγουρο ότι θα κερδίσουν εκατομμύρια υποστηρικτές σε ολόκληρο τον μουσουλμανικό κόσμο. Επιπλέον, ένα πλήγμα στα σχέδια των ΗΠΑ στη Δυτική Ασία θα

υπονόμευε θεμελιωδώς τη στροφή των ΗΠΑ προς την Ανατολική Ασία.

Στη διατύπωση των παραπάνω προτάσεων, δεν ισχυριζόμαστε ότι αποτελούν ανεξάρτητη ανακάλυψη. Αντιθέτως, προσπαθούμε απλώς να εφαρμόσουμε στις σημερινές συνθήκες τις πολιτικές που ακολούθησε ο Λένιν μετά την Επανάσταση του 1917. Η δική του απάντηση στην ιμπεριαλιστική περικύκλωση και τις αντεπαναστατικές απειλές ήταν να ιδρύσει την Κομμουνιστική Διεθνή και να συσπειρώσει τους εργάτες όλου του κόσμου γύρω από τον μεγάλο αγώνα της διεθνούς προλεταριακής χειραφέτησης.

2) Ο Μεγαλύτερος Κίνδυνος Βρίσκεται στο Εσωτερικό

Δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ότι η Σοβιετική Ένωση δεν ηττήθηκε από την κάννη του όπλου, αλλά λόγω των εσωτερικών παθογενειών του καθεστώτος. Η ΛΔΚ έχει κάνει τεράστια βήματα προόδου στον τεχνολογικό, βιομηχανικό και στρατιωτικό τομέα, τα οποία της έχουν δώσει τη δυνατότητα να αντισταθεί στην ιμπεριαλιστική επιθετικότητα. Ωστόσο, όσον αφορά το εσωτερικό μέτωπο, η ΛΔΚ βρίσκεται σε μια πολύ πιο ευάλωτη θέση. Σε αυτό το πλαίσιο, συμφωνούμε με την ακόλουθη προειδοποίηση του Μάο Τσε Τουνγκ:

> «Οι ιμπεριαλιστές και οι εγχώριοι αντιδραστικοί σίγουρα δεν θα δεχτούν την ήττα τους με σταυρωμένα χέρια· θα πολεμήσουν μέχρις εσχάτων. Όταν θα επικρατήσει ειρήνη και τάξη σε ολόκληρη τη χώρα, είναι βέβαιο ότι θα προσφύγουν σε σαμποτάζ και θα δημιουργήσουν αναταραχές με τον έναν ή τον άλλο τρόπο και κάθε μέρα και κάθε λεπτό θα προσπαθούν να επιστρέψουν. Αυτό είναι αναπόφευκτο και πέρα από κάθε αμφιβολία, και υπό καμία συνθήκη δεν πρέπει να χαλαρώσουμε την επαγρύπνησή μας».
>
> – «Ο Κινεζικός Λαός Έχει Ορθώσει το Ανάστημά του!» (21 Σεπτεμβρίου 1949)

Σήμερα, η καπιταλιστική τάξη στην Κίνα ασκεί μεγάλη οικονομική και πολιτική επιρροή. Η ανάπτυξη αυτής της τάξης αποτελεί άμεση απειλή για τη συνέχιση της ύπαρξης της Λαϊκής Δημοκρατίας. Τα λόγια τους για «αφοσίωση» δεν πρέπει να μας κάνουν να ξεχνάμε το γεγονός ότι ***θα προσπαθήσουν να επιστρέψουν***. Επιπλέον, οι καπιταλιστικές οικονομικές σχέσεις έχουν επιδεινώσει την αδικία, την εκμετάλλευση και τη διαφθορά στην Κίνα. Αυτό έχει αποξενώσει το προλεταριάτο, τη ραχοκοκαλιά της ΛΔΚ.

Ενάντια σε αυτόν τον αυξανόμενο καρκίνο της εσωτερικής διαίρεσης, προτείνουμε τα ακόλουθα μέτρα:

- Οι εγχώριοι καπιταλιστές πρέπει να απαλλοτριωθούν και όλη η βιομηχανία να τεθεί υπό κρατικό έλεγχο.
- Τα κομματικά στελέχη δεν πρέπει να λαμβάνουν αποζημίωση που υπερβαίνει αυτή του μέσου εργάτη.
- Στους εργάτες πρέπει να δοθεί δημοκρατικός έλεγχος της βιομηχανίας και του κράτους, με πλήρη ελευθερία να εκφράζουν τις απόψεις και τις διαφορές τους.

Για να είναι αποτελεσματικά, αυτά τα μέτρα δεν πρέπει να βασίζονται στην εγχώρια αυτάρκεια, αλλά πρέπει να αποτελούν μέρος ενός σχεδίου της διεθνούς σοσιαλιστικής οικοδόμησης. Η ΛΔΚ πρέπει να συντονίσει το οικονομικό της σχέδιο με τις ανάγκες και τις προσδοκίες των εργατών του Παγκόσμιου Νότου. Πρέπει να αντιμετωπίσει κατά μέτωπο την ασφυκτική κυριαρχία του συστήματος του αμερικανικού δολαρίου στον κόσμο. Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να δώσει χείρα βοηθείας στους εργάτες των ιμπεριαλιστικών χωρών και να υποστηρίξει τους αγώνες τους ενάντια στον κοινό μας εχθρό. Το σύνολο αυτών των πολιτικών θα υπονομεύσει τις εγχώριες αντεπαναστατικές δυνάμεις, θα ενισχύσει τη διεθνή αλληλεγγύη της εργατικής τάξης και θα προωθήσει την κοινή οικονομική ευημερία.

Τέλος, πρέπει να θίξουμε το εθνικό ζήτημα εντός της Κίνας. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι ιμπεριαλιστές πάντα επιδίωκαν να χειραγωγήσουν τον εθνικισμό και τον περιφερειακό τοπικισμό για να υποτάξουν το κινεζικό έθνος. Ωστόσο, η απάντηση στις εθνικές προσδοκίες των Ουιγούρων και των Θιβετιανών δεν πρέπει να είναι η καταστολή και η αφομοίωση. Μια τέτοια πολιτική μπορεί μόνο να σπρώξει αυτούς τους λαούς στην αγκαλιά της αντεπανάστασης. Πρέπει να ανατρέξουμε στις πρώτες μέρες του ΚΚΚ, όταν υπερασπιζόταν το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης. Ο Λένιν μας δίδαξε ότι η ενότητα μεταξύ των λαών μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την εναντίωση σε κάθε μορφή εθνικής καταπίεσης. Μόνο με την παραχώρηση του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης μπορεί να οικοδομηθεί η πραγματική σοσιαλιστική ενότητα ενάντια στον ιμπεριαλισμό.

Φυσικά, οι προτάσεις μας θα απαιτήσουν έναν αγώνα εντός του κόμματος και σε ολόκληρη τη ΛΔΚ. Αλλά αν βασίζεται στους αγώνες και τις προσδοκίες της εργατικής τάξης, η νίκη είναι σίγουρη. Αυτός δεν είναι απλώς ο σωστός τρόπος αλλά και ο μόνος τρόπος.

Κάτω ο Αμερικανικός Ιμπεριαλισμός!
Υπερασπιστείτε τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας!
Εργάτες του Κόσμου, ενωθείτε!

Κομμουνιστικοί Χαιρετισμοί,

G. Perrault

Για τη Διεθνή Γραμματεία

Διεθνής Κομμουνιστική Ένωση (Τεταρτοδιεθνιστική)

Διεθνής Κομμουνιστική Ένωση (Τεταρτοδιεθνιστική)

Ιράν...

(συνέχεια από τη σελίδα 32)

Από την πλευρά του Ισραήλ και των ΗΠΑ, αυτός ήταν ένας αντιδραστικός πόλεμος επιθετικότητας. Ήταν μια επέκταση της δολοφονικής επίθεσης του Νετανιάχου εναντίον της Γάζας, με στόχο να δώσει στους σιωνιστές σφαγείς ελεύθερο πεδίο δράσης στην περιοχή και να αφοπλίσει και να υποτάξει το Ιράν στους ιμπεριαλιστές. Το Ιράν, από την άλλη πλευρά, δεν πολεμούσε για να καταπιέσει κανέναν. Διεξήγαγε έναν δίκαιο και αναγκαίο πόλεμο για να υπερασπιστεί τη χώρα από την επίθεση των καταπιεστικών δυνάμεων που κυριαρχούν στην περιοχή. Μια νίκη του Ιράν θα εμπόδιζε τη σφαγή των Παλαιστινίων από το Ισραήλ και θα αποδυνάμωνε τον στραγγαλισμό της Μέσης Ανατολής από τις ΗΠΑ και το Ισραήλ. Θα έδινε μια ισχυρή ώθηση στον αγώνα των καταπιεσμένων σε όλο τον κόσμο, και όχι λιγότερο στους εργάτες στις ΗΠΑ.

Τώρα έχει τεθεί μια ασταθής εκεχειρία, με όλες τις πλευρές να ισχυρίζονται ότι έχουν νικήσει και κανένα από τα υποκείμενα προβλήματα να μην έχει επιλυθεί. Το Ισραήλ φαίνεται να έχει προκαλέσει μεγαλύτερες ζημιές στο Ιράν, αλλά δεν κατάφερε να εξουδετερώσει το Ιράν ως περιφερειακή δύναμη. Οι ΗΠΑ έκαναν επίδειξη δύναμης, προσπαθώντας να αναγκάσουν το Ιράν να αποδεχτεί μια ταπεινωτική ειρηνευτική συμφωνία που θα αφόπλιζε τη χώρα και θα δυσφήμιζε το καθεστώς. Αλλά το Ιράν δεν συνθηκολόγησε. Προκάλεσε ζημιές στο Ισραήλ, αλλά δεν άλλαξε την ισορροπία των δυνάμεων στην περιοχή. Η κατάσταση βρίσκεται σε αδιέξοδο.

Ένα πράγμα είναι σαφές, ότι το εργατικό κίνημα δεν έπαιξε κανένα ρόλο σε αυτή τη σύγκρουση, σε κανένα μέρος του κόσμου. Είναι ενδεικτικό ότι η αντιπολίτευση μέσα στο κίνημα MAGA είχε περισσότερο βάρος. Στο Ισραήλ και στις ΗΠΑ, οι ηγέτες των σωματείων είτε υποστήριξαν τον πόλεμο των δικών τους κυβερνήσεων είτε δεν είπαν τίποτα. Η μικρή αντίσταση που υπήρξε σε όλο τον κόσμο κυριαρχήθηκε από τον πασιφισμό. Είναι πραγματικό σημάδι αδυναμίας το γεγονός ότι οι Αμερικανοί ιμπεριαλιστές μπόρεσαν να ξεκινήσουν πόλεμο και το εργατικό κίνημα ήταν άφαντο.

Τι έπρεπε να κάνουν οι Μαρξιστές για να προωθήσουν τον αγώνα για την επανάσταση υπό αυτές τις συνθήκες; Ήταν απαραίτητο να αγωνιστούμε για να γίνει η εργατική τάξη αποφασιστικός παράγοντας. Σε πρώτη φάση, αυτό σήμαινε να πάρουμε σωστή θέση για τον πόλεμο. Ο επαναστατικός Μαρξισμός πάντα τάσσεται στο πλευρό των καταπιεσμένων εθνών ενάντια στις αρπακτικές μεγάλες δυνάμεις. Στον τρέχοντα πόλεμο, η στάση υπέρ της ***νίκης του Ιράν*** και της ***ήττας των ΗΠΑ και του Ισραήλ*** ήταν το βασικό και απαραίτητο σημείο εκκίνησης. Αυτό περιλαμβάνει την υπεράσπιση του δικαιώματος του Ιράν στα πυρηνικά όπλα, ένα βασικό μέτρο αυτοάμυνας για τις καταπιεσμένες χώρες. Αλλά ήταν επίσης απαραίτητο να αγωνιστούμε για την ανεξάρτητη κινητοποίηση της εργατικής τάξης, ενάντια στην εξάρτηση από τη συμμαχία BRICS, το ιρανικό καθεστώς ή οποιαδήποτε άλλη καπιταλιστική δύναμη για την πάλη κατά του ιμπεριαλισμού.

Η Μαρξιστική αριστερά απέτυχε κατά κράτος σε αυτό το τεστ. Ορισμένες τάσεις, όπως η Διεθνής Σοσιαλιστική Εναλλακτική (International Socialist Alternative-ISA), συνθηκολόγησαν άμεσα με τον ιμπεριαλισμό, εξισώνοντας τις ΗΠΑ με το θύμα τους. Άλλες, όπως η Διεθνής Κομμουνιστική Τάση (International Communist Tendency-ICT), κατέληξαν στην ίδια θέση με αριστερίστικη επιχειρηματολογία κατά της υποστήριξης σε οποιοδήποτε αστικό κράτος, αρνούμενες τη θεμελιώδη διάκριση μεταξύ καταπιεσμένων και καταπιεστικών εθνών. Οι περισσότερες Μαρξιστικές ομάδες δεν ήταν ανοιχτά σοσιαλσοβινιστικές: αντιτάχθηκαν στον πόλεμο και καταδίκασαν το Ισραήλ και τις ΗΠΑ, αλλά παρόλα αυτά αρνήθηκαν να υπερασπιστούν το Ιράν. Ορισμένες οργανώσεις τάχθηκαν στο πλευρό του Ιράν, υποστηρίζοντας παράλληλα το αντιδραστικό καθεστώς του.

Σε όλο τον κόσμο, μόνο λίγες τάσεις πήραν τη σωστή θέση για την υπεράσπιση του Ιράν σε ταξικές γραμμές. Αλλά οι περισσότερες από αυτές το έκαναν μόνο στα χαρτιά. Για να αναδειχθεί η εργατική τάξη ως παράγοντας σε αυτή την κατάσταση, δεν αρκούσε απλώς η υιοθέτηση μιας επίσημα ορθόδοξης θέσης. Ήταν αναγκαίο να δωθεί μάχη για να κινητοποιηθεί το εργατικό κίνημα και να δράσει βάσει αυτής της θέσης.

Socrates Baltagiannis/picture alliance

Αθήνα, 23 Ιούνη: Το ΚΚΕ, η Κομμουνιστική Απελευθέρωση κ.α. κάλεσαν για «όχι στον πόλεμο», «απεμπλοκή της χώρας μας», «αλληλεγγύη στον ιρανικό λαό» και άλλα πασιφιστικά συνθήματα. Το να ταχθείς με τον «ιρανικό λαό» είναι κάτι που υποστηρίζουν όλοι, φιλελεύθεροι και άλλοι. Η μόνη ταξική γραμμή είναι το κάλεσμα για νίκη του Ιράν. Η άρνησή τους να πάρουν θέση υπέρ των ενόπλων δυνάμεων του Ιράν αποτελεί συνθηκολόγηση με τον ιμπεριαλισμό.

Τα Καθήκοντα των Μαρξιστών στο Ιράν

Το κύριο επιχείρημα διεθνώς κατά της υπεράσπισης του Ιράν στον πόλεμο είναι ότι το καθεστώς καταπιέζει βάναυσα τον πληθυσμό της χώρας. Προφανώς αυτό είναι αλήθεια. Πρώτα απ’ όλα, αυτό είναι ένα πρόβλημα για την

ιρανική αριστερά, η οποία κάνει ένα από τα δύο λάθη σε αυτό το θέμα. Το ένα είναι να απορρίψει την υπεράσπιση του Ιράν σε αυτόν τον πόλεμο επειδή το καθεστώς είναι αντιδραστικό και καταπιεστικό και θα ενισχυόταν από μια νίκη. Αυτό είναι ένα λάθος που κάνουν οι κομμουνιστές της οργάνωσης Manjanigh. Η ήττα του Ιράν από τις ΗΠΑ και το σιωνιστικό Ισραήλ δεν θα ήταν μόνο μια ήττα για το καθεστώς, αλλά ένα καταστροφικό πλήγμα για όλους όσους ζουν στο Ιράν – αρκεί να δούμε τι σήμαινε η αλλαγή καθεστώτος που επιτεύχθηκε από τις ΗΠΑ στο Ιράκ, το Αφγανιστάν, τη Λιβύη και τη Συρία. Μια νίκη των ΗΠΑ/σιωνιστών θα έθετε το εργατικό κίνημα σε πολύ χειρότερη θέση για να αγωνιστεί.

Το αν η νίκη του Ιράν θα ενδυναμώσει το καθεστώς θα εξαρτηθεί από την ίδια τη Μαρξιστική αριστερά. Αυτό που ενισχύει περισσότερο τους ηγέτες του Ιράν είναι οι αριστεροί να μένουν αδρανείς όταν η χώρα δέχεται επίθεση – αφήνοντας το καθεστώς των μουλάδων ως τη μόνη αντιιμπεριαλιστική δύναμη. Το να αφήσουν οι αριστεροί τα λάβαρά τους και να επευφημούν το καθεστώς θα το ενδυνάμωνε πράγματι. Για να υπονομεύσει πραγματικά το καθεστώς, η Μαρξιστική αριστερά έπρεπε να προωθήσει τη δική της στρατηγική για την υπεράσπιση της χώρας, δείχνοντας σε κάθε βήμα πώς ο αντιδραστικός χαρακτήρας του καθεστώτος αποτελούσε εμπόδιο σε αυτό το καθήκον.

Το ιρανικό καθεστώς αντλεί το κύρος του από την εναντίωσή του στον ιμπεριαλισμό και τη στάση του ως υπερασπιστής των Σιιτών, μιας καταπιεσμένης μειονότητας σε ολόκληρη την περιοχή. Από την ανατροπή του Σάχη το 1979, της μαριονέτας των ΗΠΑ, το καθεστώς συνεχίζει να αμφισβητεί τα συμφέροντα των ΗΠΑ και του σιωνισμού. Το κύμα εθνικής ενότητας που σάρωσε το Ιράν μετά τις επιθέσεις του Ισραήλ και των ΗΠΑ φανερώνει οτι αυτό το συναίσθημα είναι βαθιά ριζωμένο. Αρνούμενοι να υπερασπιστούν το Ιράν, οι αριστεροί αποξένωσαν μόνο τους εαυτούς τους και δικαίως καταδικάστηκαν από τις μάζες.

Η χρεοκοπία αυτής της θέσης φαίνεται πιο καθαρά όταν τίθεται συγκεκριμένα. Τι θα σήμαινε για τους εργάτες στο Ιράν να αντιταχθούν στον πόλεμο; Θα σήμαινε ότι θα προσπαθούσαν ενεργά να σταματήσουν τη στρατιωτική δραστηριότητα της ιρανικής κυβέρνησης, για παράδειγμα σταματώντας την παραγωγή και τη μεταφορά όπλων. Αυτό θα ήταν μια εντελώς αντιδραστική απάντηση. Θα βοηθούσε μόνο τους Ισραηλινούς και τις ΗΠΑ να κυριαρχήσουν στη χώρα. Αντίθετα, στις ΗΠΑ και στο Ισραήλ, η δράση των εργατών για να σταματήσουν τη ροή όπλων θα ήταν μια προοδευτική δράση.

Το δεύτερο λάθος που κάνει η ιρανική αριστερά είναι ότι εγκαταλείπει την εναντίωση της στο καθεστώς κατά τη διάρκεια του πολέμου. Στην πραγματικότητα, είναι αυτοκτονικό να βασίζεται κανείς στο καθεστώς για την υπεράσπιση της χώρας, όπως δείχνει η περίοδος από τις 7 Οκτωβρίου και μετά. Η Τεχεράνη απέτυχε να οργανώσει μια σοβαρή εναντίωση, ενώ το Ισραήλ λεηλάτησε τη Γάζα και τη Δυτική Όχθη, αποκεφάλισε τη Χεζμπολάχ και εισέβαλε στη Συρία. Αυτό απομόνωσε τη χώρα και την αποδυνάμωσε απέναντι στην επίθεση των ΗΠΑ και του Ισραήλ.

Ο αντιδραστικός χαρακτήρας του ιρανικού καθεστώτος υπονομεύει την εναντίωσή του στον ιμπεριαλισμό. Δεδομένου ότι βασίζεται στην ελίτ της χώρας, το να καλέσει τις φτωχές μάζες στον αγώνα απειλεί τα υλικά του προνόμια. Ο σιιτικός σεχταριστικός χαρακτήρας του αποξενώνει τις γυναίκες και τις θρησκευτικές μειονότητες, ενώ ο περσικός εθνικισμός του τον καθιστά εχθρό των λαών των Κούρδων, Μπαλούχ και Αζέρων, οι οποίοι κρατούνται με τη βία εντός του Ιράν. Αυτό ώθησε πολλές κουρδικές και γυναικείες ομάδες είτε να υποστηρίξουν το Ισραήλ στον πόλεμο είτε, όπως η Komala/Κομμουνιστικό Κόμμα του Ιράν και η σοσιαλίστρια-φεμινίστρια Φρίντα Αφάρι, να αρνηθούν να υπερασπιστούν το Ιράν στην επίθεση.

Στο τρέχον πλαίσιο, οι Μαρξιστές στο Ιράν πρέπει να αγωνιστούν για να κινητοποιήσουν τους Πέρσες εργάτες και αγρότες, τις γυναίκες και τις εθνικές και θρησκευτικές μειονότητες για την υπεράσπιση της χώρας με βάση μέτρα που θα ενισχύσουν τους καταπιεσμένους. Όλα τα καλύτερα μέτρα για την υπεράσπιση της χώρας απαιτούν αγώνα ενάντια στο καθεστώς. Η προάσπιση του δικαιώματος των Κούρδων και άλλων εθνικών μειονοτήτων να σχηματίσουν τα δικά τους ξεχωριστά κράτη είναι ο πιο σίγουρος δρόμος για την οικοδόμηση μιας συμμαχίας με τους Κούρδους, τους Μπαλούχ και τους Αζέρους μαχητές που είναι βαθιά αφοσιωμένοι στην απελευθέρωση των λαών τους. Η απαίτηση για το τέλος της κρατικής θρησκείας και την ελευθερία από τη μαντίλα θα υπονομεύσει τα φιλοϊμπεριαλιστικά στοιχεία στο γυναικείο κίνημα και θα φέρει τις εργαζόμενες γυναίκες στον αντιιμπεριαλιστικό αγώνα. Ο έλεγχος των εργοστασίων και της γης από τους εργάτες και η διαγραφή του χρέους των αγροτών θα δώσουν τεράστια ώθηση στην υπεράσπιση της χώρας. Αυτά τα μέτρα θα αποτελέσουν φάρο για τους λαούς της Μέσης Ανατολής, καθώς και για τους εργάτες στον ιμπεριαλιστικό κόσμο.

Το Κόμμα Τουντέχ του Ιράν απέτυχε στο τεστ τόσο για την υπεράσπιση της χώρας όσο και για την υπεράσπιση των καταπιεσμένων. Έγραψε δηλώσεις που καλούσαν στην υπεράσπιση του Ιράν, αλλά εξέδωσε επίσης μια κοινή ανακοίνωση με το Κομμουνιστικό Κόμμα του Ισραήλ που δεν πήρε καν θέση για τον πόλεμο, αλλά καταδίκασε τη στρατιωτική δράση και τον πυρηνικό εξοπλισμό και των δύο πλευρών («Σταματήστε τις δολοφονίες! Τερματί-

στε τον πόλεμο τώρα!», solidnet.org, 17 Ιουνίου). Αντί να κερδίσει τις ιρανικές μάζες από το καθεστώς, το Τουντέχ παραχώρησε την ηγεσία του αντιιμπεριαλιστικού αγώνα στους μουλάδες. Ταυτόχρονα, το Τουντέχ επέμεινε στην υπεράσπιση της «εδαφικής ακεραιότητας της πατρίδας», συνθηκολογώντας έτσι με το περσικό σοβινιστικό καθεστώς και υποστηρίζοντας τη βίαιη διατήρηση των εθνικών μειονοτήτων εντός του Ιράν. Μια νέα πορεία είναι απαραίτητη για την ιρανική αριστερά!

Σοσιαλσοβινιστική Συνθηκολόγηση στη Δύση

Όταν η διακυβέρνηση Τραμπ επιτέθηκε στο Ιράν, υπήρξε ελάχιστη αντίσταση στις ΗΠΑ. Το κύριο πρόβλημα του Δημοκρατικού Κόμματος με τους βομβαρδισμούς στο Ιράν ήταν ότι δεν είχαν εγκριθεί από το Κογκρέσο. Φιλελεύθεροι πολιτικοί όπως ο Μπέρνι Σάντερς και η Αλεξάντρια Οκάσιο-Κορτέζ βρήκαν κοινό έδαφος με την αντιπολίτευση του MAGA, υποστηρίζοντας ότι ένας νέος δαπανηρός «αιώνιος πόλεμος» θα έθετε σε κίνδυνο τα ευρύτερα συμφέροντα των ΗΠΑ. Οι ηγέτες των σωματείων είτε χαιρέτισαν τους βομβαρδισμούς – όπως ο Χάρολντ Ντάγκετ της Διεθνούς Ένωσης Λιμενεργατών (ILA) – είτε δεν είπαν τίποτα, όπως ο Σον Φέιν του Ενωμένου Συνδικάτου Εργατών Αυτοκινήτων (UAW). Στην ουσία, το πρόβλημα είναι ότι όλοι αυτοί οι άνθρωποι υποστηρίζουν την αμερικανική αυτοκρατορία και συμφωνούν στην ανάγκη να αφοπλιστεί και να υποταχθεί το Ιράν.

Το καθήκον των επαναστατών στις ΗΠΑ σε αυτό το πλαίσιο ήταν να παλέψουν κατά αυτής της επίθεσης: να σταθούν για τη νίκη του Ιράν και την ήττα των «δικών» τους ιμπεριαλιστών κυβερνώντων. Όπως εξήγησε ήδη ο Λένιν κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου:

> «Σ’ έναν αντιδραστικό πόλεμο μια επαναστατική τάξη δεν μπορεί να μην εύχεται την ήττα της δικής της κυβέρνησης, δεν μπορεί να μην βλέπει τη σύνδεση ανάμεσα στις στρατιωτικές αποτυχίες της κυβέρνησής της και στη διευκόλυνση της ανατροπής της...
>
> «Οι σοσιαλιστές έχουν χρέος να εξηγούν στις μάζες ότι δεν υπάρχει γι’ αυτές άλλη σωτηρία έξω από την επαναστατική ανατροπή των κυβερνήσεών “τους” και ότι πρέπει να επωφεληθούν από τις δυσκολίες αυτών των κυβερνήσεων στο σημερινό πόλεμο γι’ αυτόν ακριβώς το σκοπό».
>
> – *Σοσιαλισμός και Πόλεμος* (1915)

Για να αναδειχθεί η εργατική τάξη ως παράγοντας σε αυτή τη σύγκρουση, ήταν απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα ρήγμα ανάμεσα στους ηγέτες των σωματείων, τους φιλελεύθερους και τους σοσιαλδημοκράτες που υποστηρίζουν την ιμπεριαλιστική τάξη πραγμάτων που κυριαρχείται από τις ΗΠΑ, και τους εργάτες, που συμπιέζονται να πληρώσουν το κόστος για να διατηρηθεί η αμερικανική κυριαρχία στον κόσμο.

Τι έκανε η άκρα αριστερά; Η Διεθνής Σοσιαλιστική Εναλλακτική – ISA έγραψε:

> «Ο μόνος δρόμος προς τα εμπρός είναι αυτός της μαζικής εργατικής πάλης ενάντια στον ισραηλινό καπιταλισμό και τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό, και ενάντια στα καπιταλιστικά καθεστώτα που εκμεταλλεύονται και καταπιέζουν τους εργάτες, τις γυναίκες και τις καταπιεσμένες εθνότητες και μειονότητες σε ολόκληρη την περιοχή».
>
> – «Ο πόλεμος κατά του Ιράν κλιμακώνεται καθώς ο Τραμπ προχωρά προς την επέμβαση», internationalsocialist.net, 18 Ιουνίου

Πίσω από την αδιαμφισβήτητη κοινοτοπία ότι η μαζική πάλη της εργατικής τάξης είναι η μόνη λύση, η ISA εξισώνει τις ΗΠΑ, την κυρίαρχη ιμπεριαλιστική δύναμη στον κόσμο, με το Ιράν, μια χώρα που έχει καταστραφεί από τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό. Το συμπέρασμα αυτής της ανάλυσης είναι ότι η ISA δεν παίρνει πλευρά.

Η ISA συνεχίζει με πομπώδη λόγια για τη διεθνή ενότητα της εργατικής τάξης:

> «Οι οργανώσεις της εργατικής τάξης πρέπει να ενωθούν στον αγώνα πέρα από τα σύνορα και τις κοινότητες για να αγωνιστούν για ένα κοινό μέλλον ελεύθερο από κατοχή και ιμπεριαλισμό, με πλήρη δημοκρατικά και εθνικά δικαιώματα, και δημόσια δημοκρατική ιδιοκτησία και έλεγχο του πλούτου και των πόρων».

Η αλήθεια είναι ότι οι οργανώσεις της εργατικής τάξης δεν θα ενωθούν ποτέ «πέρα από τα σύνορα και τις κοινότητες για να αγωνιστούν για ένα κοινό μέλλον» – εκτός αν το εργατικό κίνημα στις ιμπεριαλιστικές χώρες πάρει ενεργά θέση ενάντια στις καταστροφές και την υποδούλωση του Παγκόσμιου Νότου από τις «δικές» του άρχουσες τάξεις.

Πασιφιστική Σύγχυση

Απειλώντας να σύρουν τη Μέση Ανατολή σε έναν περιφερειακό πόλεμο, οι επιθέσεις του Ισραήλ και των ΗΠΑ εναντίον του Ιράν προκάλεσαν ανεπιθύμητα σοκ στους ηγέτες των άλλων ιμπεριαλιστικών χωρών της Δύσης και της Ιαπωνίας. Εξέδωσαν μεγαλοπρεπείς δηλώσεις για ειρήνη, αποκλιμάκωση και διαπραγματεύσεις. Αλλά μιας και αυτές οι λακέδικες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις εξαρτώνται πλήρως από τις ΗΠΑ για τη θέση τους στο τραπέζι, τρέχουν όπου τους πετάξουν το κόκκαλο οι ΗΠΑ. Έτσι, ενώ αρχικά εναντιώθηκαν στον πόλεμο κατά του Ιράν, τελικά χαιρέτισαν τους βομβαρδισμούς του Τραμπ ως πράξη «ειρήνης».

Σε αυτές τις χώρες, η πασιφιστική τάση στην ηγεσία των σωματείων και μεταξύ των φιλελεύθερων αντανακλούσε την υποκριτική στάση της κυρίαρχης τάξης. Για τους ιμπεριαλιστές, το να πάρουν το μέρος του Ιράν είναι κόκκινη γραμμή. Το παλαιστινιακό κίνημα και οι διαμαρ-

MAY 2025 45

After October 7
Where Are We Now?

Hani Alshaer/Anadolu;Omar al-Qattaa/AFP

Above: Palestinians celebrate destruction of Israeli tank, 7 October 2023. Right: Gazans rush injured girl from site of Israeli strike on displacement camp, 23 March.

Conditions in Palestine before October 7 were comparatively stable, although “stable” does not mean “good.” In fact, conditions had been deteriorating for years, while Netanyahu’s government became known for its policy of “managing the conflict,” which rejected any negotiation attempt. Instead, Israel pursued a policy of carrots and sticks. As carrots, money would be provided to the Palestinian Authority in the West Bank and Hamas in Gaza in order to ensure stable governing services. As sticks, the West Bank and East Jerusalem would be increasingly militarized, with settlers empowered to encroach upon more Palestinian territory. In these areas, each year from 2021 to 2023 broke the record for the most Palestinians killed by the Israeli military outside of “war time.” In Gaza, “managing the conflict” also meant “mowing the grass” every few years, with Israel committing massacres to sow demoralization. They did this with increasing intensity in 2008, 2012, 2014 and 2021.

During this period of “conflict management,” Israel began to go through its own internal crises related to Netanyahu’s corruption and his attempt to seize control of the judiciary, culminating in a general strike against Netanyahu dominated

top. Despite the unpopularity of the intervention by Hezbollah and Iran on Assad’s side, they maintained a relatively strong military position.

October 7 and Hamas’s Strategy

October 7 shattered the status quo in the region. The Hamas-led assault breaching the Gaza fence, engaging the IDF and massacring hundreds of civilians represented the most serious attack on Israel since the 1973 Yom Kippur war. The Israeli regime shifted its course from “managing the conflict” to “solving” it. How? By “eliminating Hamas,” meaning the elimination of all Palestinian resistance and
into submission through death, ethnic
Nineteen months later, the balance
toward the Israeli state and U.S. imp
ruins, more than 50,000 Palestinians h
estimate a much higher figure) and the
Israel to intensify its genocidal war and
dire situation is not merely the result of
riority. It is also due to Hamas’s own s
on a number of false assumptions:

τυρίες κατά του πολέμου στο Ιράν πρόσεχαν ώστε να μην την ξεπεράσουν. Τι έκανε η άκρα αριστερά σε αυτές τις χώρες; Ως επί το πλείστον, έθεσε τα ίδια ακριβώς συνθήματα με τους φιλελεύθερους: «Σταματήστε τον πόλεμο», «Κάτω τα χέρια από το Ιράν» και πυρηνικός αφοπλισμός. Αυτό επισκίασε το θεμελιώδες ζήτημα ότι ***υπήρχε μια πλευρά*** που έπρεπε να υποστηριχθεί.

Η Επαναστατική Κομμουνιστική Διεθνής-ΕΚΔ παρουσιάζεται ως απόλυτα αφοσιωμένη στον αγώνα για την επανάσταση. Πώς τα πήγε λοιπόν στη δοκιμασία του πολέμου; Αφού δημοσίευσε μια σειρά μακροσκελών αναλυτικών άρθρων που συσκότισαν το πραγματικό περιεχόμενο του πολέμου, δέκα ημέρες μετά την έναρξή του, η ΕΚΔ εξέδωσε τελικά μια ανακοίνωση στην οποία αναγνώριζε:

> «Ο πραγματικός σκοπός αυτού του πολέμου δεν είναι η σταθερότητα, η ειρήνη, η δημοκρατία ή η καταστροφή των πυρηνικών όπλων. Πρόκειται για την ισραηλινή άρχουσα τάξη και τους δυτικούς υποστηρικτές της, που θέλουν να διατηρήσουν για τον εαυτό τους το αδιαμφισβήτητο δικαίωμα να κάνουν ό,τι θέλουν στην περιοχή: να εκφοβίζουν, να βομβαρδίζουν και να εισβάλλουν σε οποιονδήποτε, οπουδήποτε, οποτεδήποτε, χωρίς να συναντούν καμία αντίσταση».
>
> – «Κάτω ο πόλεμος κατά του Ιράν! Κάτω ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός!», marxist.com, 23 Ιουνίου [*δική μας μετάφραση*]

Από αυτό, κατέληξαν σωστά στο συμπέρασμα: «Ο κύριος εχθρός βρίσκεται στη χώρα μας, και ο αγώνας για την απελευθέρωση των καταπιεσμένων εθνών είναι ο ίδιος με τον αγώνα ενάντια στην καπιταλιστική τάξη στη Δύση» [*δική μας μετάφραση*]. Ωστόσο, η ΕΚΔ ***εξακολουθεί*** να μην καταλήγει στο απαραίτητο συμπέρασμα από αυτή την ανάλυση, δηλαδή να πάρει θέση υπέρ του Ιράν στον πόλεμο. Μόνο στις 30 Ιουνίου – σχεδόν μια εβδομάδα μετά την εκεχειρία – η ΕΚΔ ανακοίνωσε: «Οι επαναστάτες κομμουνιστές στέκονται πλήρως στο πλευρό του Ιράν, παρόλο που δεν έχουμε καμία συμπάθεια για το πολιτικό καθεστώς των Αγιατολάχ, το οποίο είναι ένα αντιδραστικό, αντεργατικό καθεστώς» [*δική μας μετάφραση*].

Καθ' όλη τη διάρκεια του πολέμου που διεξήγαγαν οι ΗΠΑ και το Ισραήλ, η ΕΚΔ δεν πήρε το μέρος του Ιράν. Δεν πρόκειται για θέμα διαφορετικής γλώσσας για να εκφραστεί η ίδια ιδέα. Στις δυτικές χώρες, όπου δραστηριοποιείται κυρίως η ΕΚΔ, μια πτέρυγα της ιμπεριαλιστικής αστικής τάξης προσπάθησε να χρησιμοποιήσει τις δίκαιες πασιφιστικές διαθέσεις των μαζών για να κινητοποιήσει την υποστήριξη για τα δικά της αρπακτικά συμφέροντα. Το να παρέμβει κανείς ως επαναστάτης σήμαινε να εκθέσει τον υποκριτικό πασιφισμό της άρχουσας τάξης και να δείξει στις μάζες ότι ο δρόμος προς την ειρήνη περνάει από την εναντίωση στους «δικούς» τους κυβερνήτες. Αυτό θα μπορούσε να σημαίνει μόνο τη νίκη του Ιράν και την ήττα των ΗΠΑ και του Ισραήλ.

Τα κύρια συνθήματα της ΕΚΔ κατά τη διάρκεια του πολέμου ήταν «Κάτω τα Χέρια από το Ιράν» και «Κάτω οι Πολεμοκάπηλοι», συνθήματα που κολυμπούσαν στο ρεύμα του φιλοϊμπεριαλιστικού πασιφισμού, με τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία στη Βρετανία και με τον Μπέρνι Σάντερς και την Αλεξάντρια Οκάσιο-Κορτέζ στις ΗΠΑ. Ενώ η ΕΚΔ έγραψε τόμους εναντίον του Τραμπ, του Νετανιάχου και των πολεμοκάπηλων, δεν είχε τίποτα να πει εναντίον της εξαπάτησης του αστικού πασιφισμού. Η προσθήκη συνθημάτων όπως «Κάτω ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός» και «Επανάσταση ενάντια στην τάξη των δισεκατομμυριούχων» δεν έθεσε κάποια διαχωριστική γραμμή, καθώς τα αιτήματα ήταν εντελώς αφηρημένα και δεν είχαν πρακτικές συνέπειες. Αυτό που έκανε η ΕΚΔ ήταν να δημιουργήσει μια γέφυρα μεταξύ της πτέρυγας της αστικής τάξης που εναντιώθηκε στον πόλεμο και της ριζοσπαστικής αριστεράς.

Αυτό που θα αποτελούσε μια επαναστατική παρέμβαση στον πόλεμο δεν ήταν το κάλεσμα για επανάσταση ή το κούνημα κόκκινων σημαιών, αλλά ο αγώνας για να σπάσει η κυριαρχία των υποστηρικτών του ιμπεριαλισμού στο εργατικό κίνημα και να κερδηθεί το παλαιστινιακό κίνημα από τα χέρια των φιλελεύθερων. Η παρέμβαση της ΕΚΔ στον πόλεμο δεν ήταν επαναστατική – το μόνο που έκανε ήταν να θολώσει τα νερά.

Ο Παγκόσμιος Νότος

Μια αποφασιστική ήττα της αμερικανο-ισραηλινής επίθεσης κατά του Ιράν θα είχε προωθήσει άμεσα τον αγώνα για εθνική απελευθέρωση σε ολόκληρο τον Παγκόσμιο Νότο. Εδώ το καθήκον των Μαρξιστών ήταν να ξεσηκώσουν τις μάζες με βάση αυτό. Ένα από τα κύρια εμπόδια σε αυτό ήταν το διπλό παιχνίδι που έπαιξαν οι κυβερνήσεις των εξαρτημένων χωρών. Από τον αραβικό κόσμο μέχρι τη Λατινική Αμερική, οι περισσότερες κυβερνήσεις καταδίκασαν τον πόλεμο. Αλλά ταυτόχρονα, οι περισσότερες είναι σε στενή συμμαχία με τους Αμερικανούς ιμπεριαλιστές και δεν κούνησαν ούτε το μικρό τους δαχτυλάκι ενάντια στην αμερικανο-σιωνιστική επίθεση.

Σε ολόκληρο τον Παγκόσμιο Νότο, μεγάλο μέρος της Αριστεράς στρέφεται προς τη συμμαχία BRICS, που κυριαρχείται από τους ίδιους ηγέτες, για να προσφέρουν μια εναλλακτική λύση στην αμερικανική κυριαρχία. Αν η Ρωσία ή η Κίνα είχαν υποστηρίξει τον Ιρανό σύμμαχό τους σε αυτόν τον πόλεμο, για παράδειγμα προστατεύοντας το Ιράν με την πυρηνική τους ομπρέλα, αυτό θα μπορούσε να

Ο Μπολσεβίκος

Πειραιάς, 16 Ιουλίου – Μπλόκο των λιμενεργατών της ΕΝΕΔΕΠ στην εκφόρτωση στρατιωτικού χάλυβα από το πλοίο «Cosco Pisces» με προορισμό το Ισραήλ, με συμμετοχή σωματείων, οργανώσεων κ.α. Υποστηρίζουμε και συμμετέχουμε σε τέτοιες δράσεις. Ωστόσο, για να μπορέσουν αυτές οι δράσεις να καταφέρουν ένα πραγματικό πλήγμα στους ιμπεριαλιστές και την κυβέρνηση εδώ, είναι απαραίτητη μια στρατηγική για την εθνική απελευθέρωση από τον ιμπεριαλιστικό ζυγό ως κινητήρια δύναμη για την κοινωνική απελευθέρωση.

είχε αποφασιστική επίδραση στην ισορροπία των δυνάμεων στην περιοχή, απωθώντας την επίθεση του Νετανιάχου, αποδυναμώνοντας το καθεστώς του και υπονομεύοντας τη δύναμη των ΗΠΑ. Αλλά η Ρωσία του Πούτιν και η Κίνα του Σι δεν έκαναν τίποτα τέτοιο. Αντίθετα, ο Πούτιν άρπαξε την ευκαιρία να επεκτείνει την αντιδραστική κατάκτηση της Ουκρανίας, ενώ ο Σι διαπραγματεύτηκε νέες εμπορικές συμφωνίες, ενώ υποσχέθηκε να μην παρέμβει στις υποθέσεις άλλων χωρών.

Τόσο ο Πούτιν όσο και ο Σι αρνήθηκαν να κάνουν το παραμικρό βήμα για να υπερασπιστούν το Ιράν, καλώντας αντίθετα για ειρήνη, αποκλιμάκωση και σεβασμό του διεθνούς δικαίου. Αυτή η πλήρης συνθηκολόγηση στον αμερικανικό ιμπεριαλισμό δείχνει την απόλυτη ανικανότητα των BRICS ως εναλλακτική λύση. Σε κάθε βήμα, αυτό το μπλοκ παραλύει από την επιδίωξη των στενών και αντιδραστικών συμφερόντων των ηγετών του και από την απροθυμία τους να αποξενώσουν τις ΗΠΑ.

Ένα άλλο παράδειγμα αυτής της πίστης στη διεθνή κοινότητα παρέχει το Κομμουνιστικό Κόμμα των Φιλιππίνων (ΚΚΦ). Αντανακλώντας τις υγιείς διαθέσεις της βάσης του κόμματος, το ΚΚΦ επέμεινε:

> «Οι λαοί σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένου του φιλιππινέζικου λαού, πρέπει να σταθούν στο πλευρό του λαού του Ιράν, καθώς και του παλαιστινιακού λαού, στον αγώνα ενάντια στην πολεμική μηχανή των ΗΠΑ και του Ισραήλ, καθώς σπέρνει τον όλεθρο στη Μέση Ανατολή για να αναγκάσει τα έθνη να υποταχθούν στη δύναμή της και να παραδώσουν την ελευθερία τους...
>
> «Πρέπει να παλέψουν αποφασιστικά ενάντια στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους των ΗΠΑ και να σταθούν ενωμένοι και σταθεροί στην απαίτηση για τον τερματισμό της στρατιωτικής επέμβασης και της στρατιωτικής παρουσίας των ΗΠΑ στη χώρα».
>
> – «Ενωθείτε και καταδικάστε σθεναρά τους βομβαρδισμούς των ΗΠΑ στο Ιράν», 22 Ιουνίου

Ήταν σωστό να καλέσουν τις μάζες να βοηθήσουν το Ιράν, αγωνιζόμενες ενάντια στους ιμπεριαλιστές και την κυβέρνηση των Φιλιππίνων. Ωστόσο, το ΚΚΦ υπονόμευσε αυτό το σωστό κάλεσμα παρουσιάζοντας μια ψευδή εικόνα της κατάστασης, που δημιουργούσε την εντύπωση ότι ήταν δυνατή μια προοδευτική έκβαση του πολέμου χωρίς τη συμμετοχή των μαζών. Έγραψε:

> «Το Ισραήλ και οι ΗΠΑ είναι τώρα ολοένα και πιο απομονωμένες από τη διεθνή κοινότητα των εθνών. Από την Ευρώπη έως την Ασία, υπάρχει μια ενιαία έκκληση προς το Ισραήλ να σταματήσει τις επιθέσεις του κατά του Ιράν. Αντιμέτωπος με την εκτεταμένη διεθνή και εγχώρια εναντίωση, ο Τραμπ τώρα οπισθοχωρεί από τη σχεδιαζόμενη άμεση εμπλοκή του στον πόλεμο και από το να ρίξει βόμβες 30.000 λιβρών στο Ιράν».
>
> – «Καταδικάστε τον επιθετικό πόλεμο των ΗΠΑ και του Ισραήλ κατά του Ιράν», 21 Ιουνίου

Την ημέρα μετά τη δημοσίευση αυτού του άρθρου, ο Τραμπ έριξε τις βόμβες των 30.000 λιβρών. Το λάθος του ΚΚΦ δεν ήταν μια απλή αναλυτική γκάφα. Το πολιτικό περιεχόμενο της ανακοίνωσής του ήταν να κατευνάσει τις μάζες αντί να προωθήσει τον αγώνα τους προς τα εμπρός, με την ψευδαίσθηση ότι ο Τραμπ θα μπορούσε να αναγκαστεί να υποχωρήσει μέσα από την πίεση της «διεθνούς κοινότητας των εθνών» – μιας κοινότητας που αποτελείται από τις αντιδραστικές δυνάμεις της Δύσης που εν τέλει υποστήριξαν τον Τραμπ και τους ηγέτες του Παγκόσμιου Νότου που συνθηκολόγησαν μαζί του.

Ό,τι και αν λέει τώρα η ηγεσία του κόμματος για την κινητοποίηση των μαζών για την πάλη κατά του ιμπεριαλισμού, η πολιτική της από την ίδρυσή της, είναι να υποστηρίζει σταθερά τη φιλελεύθερη πτέρυγα της φιλιππινέζικης αστικής τάξης, που αποτελεί τον πιο αφοσιωμένο υποστηρικτή του αμερικανικού ιμπεριαλισμού. Αυτή η στρατηγική έχει οδηγήσει το αντιιμπεριαλιστικό κίνημα σε αδιέξοδο στις Φιλιππίνες και σε πολλά μέρη του Παγκόσμιου Νότου. Για να προχωρήσουμε προς τα εμπρός, είναι απαραίτητο να σπάσουμε τη συμμαχία μεταξύ των μαζών και των λακέδων του ιμπεριαλισμού. Όπως εξήγησε η Κομμουνιστική Διεθνής στις Γενικές Θέσεις Πάνω στο Ζήτημα της Ανατολής του 1922, «Οι καταπιεσμένες μάζες μπορούν να οδηγηθούν στη νίκη μόνο με μια συνε-

πή επαναστατική γραμμή που στοχεύει στην προσέλκυση των ευρύτερων μαζών στον ενεργό αγώνα και στην χωρίς όρους ρήξη με όλους όσους επιδιώκουν τη συμφιλίωση με τον ιμπεριαλισμό προκειμένου να διατηρήσουν την ταξική τους κυριαρχία», [*δική μας μετάφραση*].

Αντιδρώντας σε κόμματα όπως το ΚΚΦ που συνθηκολογούν με την αστική τάξη στον Παγκόσμιο Νότο, μια σειρά από τάσεις, όπως το Μαρξιστικό Φόρουμ στη Μανίλα, απορρίπτουν την ίδια την υπεράσπιση του Ιράν ως εθνικιστική συνθηκολόγηση. Αυτό τις θέτει σε αντίθεση με τις σωστές διαθέσεις των μαζών να παλέψουν ενάντια στον ιμπεριαλισμό και τους σιωνιστές πράκτορές του. Και πάλι, οι Θέσεις της Κομιντέρν επέμειναν: «Οποιαδήποτε άρνηση των κομμουνιστών στις αποικίες να συμμετάσχουν στον αγώνα κατά της ιμπεριαλιστικής τυραννίας, με τη δικαιολογία της υποτιθέμενης “υπεράσπισης” των ανεξάρτητων ταξικών συμφερόντων, είναι οπορτουνισμός του χειρότερου είδους που μπορεί μόνο να δυσφημίσει την προλεταριακή επανάσταση στην Ανατολή».

Κεντρισμός Εναντίον Επαναστατικού Αγώνα

Ένας μικρός αριθμός τάσεων διεθνώς υιοθέτησε επίσημα μια επαναστατική θέση για τον πόλεμο. Αν και έχουμε σημαντικές διαφορές με την Επαναστατική Κομμουνιστική Διεθνή Τάση (Revolutionary Communist International Tendency-RCIT), ξεχωρίζει επειδή αγωνίζεται για μια θέση αρχών για τον πόλεμο μέσα στην αριστερά και το εργατικό κίνημα. Οι περισσότερες άλλες ομάδες απέτυχαν να περάσουν από τον αφηρημένο σχολιασμό σε μια ενεργή παρέμβαση με σκοπό τον αναπροσανατολισμό της αριστεράς και του εργατικού κινήματος. Η Τροτσκιστική Φράξια (Trotskyist Fraction-TF) αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα.

Η αρχική θέση αυτής της τάσης ήταν να παραμείνει ουδέτερη στον πόλεμο, συνθηκολογώντας με τον ιμπεριαλισμό παρουσιάζοντας «το Ισραήλ, το ιρανικό καθεστώς, τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις» ως εξίσου αντιδραστικές δυνάμεις («Το Ισραήλ επιτίθεται στο Ιράν: Η Μέση Ανατολή στο χείλος ενός ολοκληρωτικού πολέμου», leftvoice.org, 15 Ιουνίου). Δεν ήταν παρά την επόμενη μέρα που το γαλλικό τμήμα της TF εξέδωσε μια ανακοίνωση με την οποία τάχθηκε στο πλευρό του Ιράν.

Είναι θετικό που η TF άλλαξε τη θέση της και τάχθηκε στο πλευρό του Ιράν – αυτό ήταν ένα προοδευτικό βήμα. Αλλά τι έκαναν για να υλοποιήσουν αυτή τη θέση; Μέχρι στιγμής, το αμερικανικό τμήμα τους δεν έχει ασκήσει καμία κριτική εναντίον των γραφειοκρατών στα σωματεία, των φιλελεύθερων ή των αριστερών που αρνούνται να υπερασπιστούν το Ιράν. Η άρνηση της TF να αγωνιστεί για την υπεράσπιση του Ιράν στην πραγματικότητα κατέστησε αυτή τη θέση εντελώς κενή.

* * *

Η σύγκρουση του Ισραήλ και των ΗΠΑ με το Ιράν δεν έχει τελειώσει. Τίποτα δεν έχει επιλυθεί. Περισσότερο χάος πλησιάζει για την περιοχή και τον κόσμο πέρα από αυτήν. Στην αποφασιστικότητά τους να διατηρήσουν την αποδυναμωμένη αυτοκρατορία τους, οι ηγέτες των ΗΠΑ σφίγγουν τη μέγγενη στον κόσμο και ο πόλεμός τους στο Ιράν είναι μια προειδοποίηση για το τι θα ακολουθήσει. Το γεγονός ότι το εργατικό κίνημα δεν ενήργησε ως παράγοντας ενάντια στον αμερικανο-ισραηλινό πόλεμο πρέπει να αποτελέσει ένα καμπανάκι αφύπνισης για τη Μαρξιστική αριστερά. Είναι επείγον να αντληθούν τα διδάγματα – και να αντληθούν γρήγορα.

Σε όλο τον κόσμο, είναι απαραίτητος ένας αγώνας για να διασπαστεί το εργατικό κίνημα από τα φιλοϊμπεριαλιστικά στοιχεία και τους συμφιλιωτές τους. Αυτό είναι θεμελιώδες για να αναδυθεί το προλεταριάτο ως επαναστατική δύναμη. Όπως επέμενε ο Λένιν στον αγώνα του για την οικοδόμηση μιας επαναστατικής διεθνούς: «Η ενότητα με τους σοσιαλσωβινιστές είναι ενότητα με τη “δική” σου εθνική αστική τάξη, που εκμεταλλεύεται άλλα έθνη, είναι διάσπαση του διεθνούς προλεταριάτου» (Ο Οπορτουνισμός και η Χρεοκοπία της ΙΙ Διεθνούς, Ιανουάριος 1916).■

Διεθνής Κομμουνιστική Ένωση (Τεταρτοδιεθνιστική)

iclfi.org • spartacist@spartacist.org • SpartacistICL • Spartacist • Box 7429 GPO, New York, NY 10116, ΗΠΑ

Spartacist League of Australia

redbattler@exemail.com.au • (03) 9329 0275
RedBattlerSLA
Spartacist ANZ Publishing Co.
PO Box 967, North Melbourne Vic 3051, Αυστραλία

RED BATTLER

A$10 / 4 issues • International rate: A$15

Spartacist League/Britain

workershammer@btconnect.com • 07301 003174
WorkersHammer
Spartacist Publications
PO Box 42886, London N19 5WY, Μεγάλη Βρετανία

WORKERS HAMMER

£5 / 4 issues
Europe outside Britain and Ireland £7 • Other countries £9

Spartakist-Arbeiterpartei Deutschlands

spartakist@online.de • (0 30) 4 43 94 00 • +49 174 466 5332
spartakist_IKL
SpAD, c/o Verlag Avantgarde
Postfach 2 35 55, 10127 Berlin, Γερμανία

SPARTAKIST

Abo (3 Ausgaben): 5€ • Auslandsabo: 10€

Ligue trotskyste de France

ltfparis@hotmail.fr • 01 42 08 01 49
leBolchevik_LTF
Le Bolchévik, BP 135-10, 75463 Paris Cedex 10, Γαλλία

LE BOLCHEVIK

4 numéros : 5 € • Hors de France : 7 €
Chèques à l'ordre de : Société d'édition 3L

Τροτσκιστική Ομάδα της Ελλάδας

spartacist@hotmail.com • 693 069 4112
toe_icl
Τ.Θ. 8274, Τ.Κ. 10210, Αθήνα, Ελλάδα

Ο ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΟΣ

Συνδρομή Ελλάδα & Κύπρος 5 € ή 150 TL / 4 τεύχη
Ευρώπη 7 € • Υπόλοιπες χώρες 9 €

Lega trotskista d'Italia

red_sp@tin.it • spartaco_ltdi
Spartaco, Ufficio San Donato Milanese, Casella Postale 47,
20097 San Donato Milanese (MI), Ιταλία

SPARTACO

Abbonamento a 3 numeri: € 5
Europa: € 6 • Paesi extraeuropei: € 8

Grupo Espartaquista de México

elantiimperialista@protonmail.com
ElAntiimperialista-x6t • GEM_LCI
gem.lci2 • 55 8818 0086
Escribe sólo: Ángel Briseño, Apdo. Postal 006
Admón. Postal 13, CP 03501, Ciudad de México, Μεξικό

EL ANTIIMPERIALISTA

México: Méx. $40 / 4 números • América Latina: Méx. $80
EE.UU. y Puerto Rico: US$4 • Otros países: US$6 o 6 €

Spartakistang Grupo Pilipinas

(Komite ng mga Korespondente sa Ultramar)

spartacist@spartacist.org
SpartacistGroupPilipinas • SpartacistPH
Box 1377 GPO, New York, NY 10116, ΗΠΑ

Talibang Anakpawis

₱100 / 4 issues (includes English *Spartacist*) • Overseas: ₱200

Ligue trotskyste au Québec et au Canada/ Trotskyist League in Quebec and Canada

republique.ouvriere@gmail.com
tl.workerstribune@gmail.com
(514) 728-7578
republiqueouvriere • Rep_Ouvriere
workerstribune • Workers_Tribune
Les Éditions collectives, C.P. 583 Succ. Place d'Armes
Montréal QC H2Y 3H8, Καναδάς

RÉPUBLIQUE OUVRIÈRE

3 numéros : 7 $Cdn • Prix international : 10 $Cdn

WORKERS TRIBUNE

3 issues: Cdn$7 • International price: Cdn$10
Chèques à l'ordre de / Pay to: Les Éditions collectives

Spartacist/South Africa

spartacist_sa@yahoo.com • Voicemail: 088-130-1035
AmaBolsheviki Amnyama • AmaBolsheviki
079 171 5793 • amabolshevikiamnyama
Spartacist, P.O. Box 61574
Marshalltown, Johannesburg 2107, Νότια Αφρική

AMABOLSHEVIKI AMNYAMA

R10 / 4 issues • Rest of Africa: R20 • International rate: R100

Spartacist League/U.S.

vanguard@tiac.net • (212) 732-7860
WorkersVanguard
Box 1377 GPO, New York, NY 10116, ΗΠΑ

WORKERS VANGUARD

US$10 / 6 issues • International: US$25 / 6 issues

Εργάτες: Σταθείτε με το Ιράν και την Παλαιστίνη!

Majid Asgaripour/WANA

15 Ιουνίου, Αποθήκη Πετρελαίου Σαράν: Το Ισραήλ βομβαρδίζει ανελέητα την Τεχεράνη. Οι εργάτες πρέπει να υπερασπιστούν το Ιράν και την Παλαιστίνη ενάντια στις ΗΠΑ και το Ισραήλ.

13 ΙΟΥΝΗ – Οι επιθέσεις του Ισραήλ στο Ιράν ανοίγουν ένα νέο μέτωπο στη γενοκτονική μανία του σιωνιστικού κράτους. Αυτή η νέα επίθεση αποσκοπεί στο να παρασύρει τις ΗΠΑ στη σύγκρουση και να εξουδετερώσει το Ιράν ως περιφερειακό αντίβαρο. Σε περίπτωση επιτυχίας, θα ανοίξει ο δρόμος για το Ισραήλ για να προωθήσει περαιτέρω την εξόντωση των Παλαιστινίων και να τρομοκρατήσει ολόκληρη την περιοχή. ***Εργάτες σε όλο τον κόσμο: Κινητοποιηθείτε ενάντια στο Ισραήλ και τις ΗΠΑ! Υπερασπιστείτε το Ιράν! Υπερασπιστείτε την Παλαιστίνη!***

Αυτό είναι θεμελιώδες όχι μόνο για το καλό των λαών στην Εγγύς Ανατολή, οι οποίοι αντιμετωπίζουν την απειλή της σφαγής σε πρωτοφανές επίπεδο, αλλά και για να ***προωθηθούν οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες των εργατών παντού***. Αν επιτραπεί στο Ισραήλ και τις ΗΠΑ να κλιμακώσουν περαιτέρω τη σύγκρουση, η βαρβαρότητα, η αιματοχυσία και η επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών θα εξαπλωθούν σε ολόκληρο τον κόσμο.

Αν οι εργάτες στη Δύση και στο Ισραήλ δεν κινητοποιηθούν τώρα ενάντια στις εγκληματικές ενέργειες των κυβερνήσεών τους, ***θα κινητοποιηθούν*** από τις κυβερνήσεις τους για να διαπράξουν εγκλήματα σε όλο και μεγαλύτερη κλίμακα. Αν οι εργάτες του Παγκόσμιου Νότου ανεχθούν τον συμβιβασμό των κυβερνήσεών τους με τις ΗΠΑ και το Ισραήλ, ***θα είναι τα επόμενα θύματα των ιμπεριαλιστών και των πρακτόρων τους***.

Τίποτα καλό δεν θα προκύψει από τους φιλελεύθερους θεσμούς, είτε πρόκειται για τον ΟΗΕ, είτε για την ΕΕ, είτε για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο. Όλοι τους έχουν αποδειχθεί είτε συνένοχοι στα εγκλήματα του Ισραήλ είτε εντελώς ανίκανοι. Μόνο οι εργάτες και οι καταπιεζόμενοι λαοί του κόσμου μπορούν να βάλουν ένα τέλος στη διαρκώς αυξανόμενη δίνη της βαρβαρότητας. ***Διαδηλώστε! Απεργήστε! Σταματήστε τις αμερικανικές και ισραηλινές αποστολές όπλων!*** Μην αφήσετε τις ΗΠΑ και το Ισραήλ να τη γλυτώσουν για άλλη μια φορά! ■

Το Ιράν Δέχεται Επίθεση

Οι Μαρξιστές που Απέτυχαν στο Τεστ

1 ΙΟΥΛΗ – Από τις 7 Οκτωβρίου 2023, το Ισραήλ βρίσκεται στην επίθεση για να συντρίψει τους Παλαιστίνιους και να εξουδετερώσει κάθε αντίσταση στη σιωνιστική γενοκτονία στην περιοχή. Με την επίθεση στο Ιράν, ο Νετανιάχου κινήθηκε ενάντια στο σημαντικότερο αντίβαρο του Ισραήλ και στο πιο μακροχρόνιο αγκάθι στο πλευρό του αμερικανικού ιμπεριαλισμού. Οι βομβαρδισμοί των ΗΠΑ έθεσαν τη στρατιωτική ισχύ της Αμερικής πίσω από την επίθεση του Ισραήλ, τον κέρβερό τους στην περιοχή. Η επίθεση των ΗΠΑ είχε ως στόχο όχι μόνο να ενισχύσει τον έλεγχό τους στη Μέση Ανατολή, αλλά και σε μια εποχή που η αμερικανική αυτοκρατορία βρίσκεται σε παρακμή, να στείλει ένα μήνυμα στον κόσμο ότι οποιαδήποτε αντίσταση θα αντιμετωπιστεί με συντριπτική ισχύ.

συνέχεια στη σελίδα 25